

DE STER

93E JAARGANG

NUMMER 6

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

JUNI 1993

DE STER

JUNI 1993

Op de omslag:

Een van de vele Deense bekeerlingen tot de kerk, Annette Mathiasen Jensen, aanvaardde niet alleen wat haar in de zendingenlessen onderwezen werd, ze besloot ook zelf een zending te vervullen. Ze vervulde een zending van twee jaar in haar eigen land. Zie 'De heiligen in Denemarken', blz. 36 (Fotografie: Giles H. Florence jr.)

ARTIKELEN

BOODSCHAP VAN HET EERSTE PRESIDIUM	
WIJ GELOVEN EERLIJK TE MOETEN ZIJN	
PRESIDENT GORDON B. HINCKLEY	2
EEN AVONDMAALSDIENST ALS ALLE ANDERE	
PAT ALLRED BURNELL	4
MIJN ZOEKTOCHT NAAR DE HERSTELLING ANGELO SCARPULLA	16
EEN GESPREK OVER DE KERK IN MIDDEN-AMERIKA	21
BIDDEN ZOALS ENOS CHRISTIE ANN GILES	24
JOSEPH F. SMITH: DE ZEGENINGEN VAN DE GEZINSBAND	
ARTHUR R. BASSETT	26
DE HEILIGEN IN DENEMARKE GILES H. FLORENCE JR.	36
HET LIED VAN DE DANKBAARHEID LISA RAY TURNER	46

VOOR DE JONGEREN

DIE DAG IN DOMBO TOMBO ESINATH MUTUMANJI	8
OPSPOREN EN REDDEN LARRY HILLER	10
INFORMATIE VOOR JOU	33

RUBRIEKEN

INGEZONDEN BRIEVEN	1
HUISBEZOEKBOODSCHAP	
OMGAAN MET HANDICAPS EN BEPERKINGEN	25

DE KINDERSTER

JUAN CARLOS EN HET CONFERENTIE-OVERHEM JAN M. SMITH	2
PARTICIPATIEPERIODE	
DE TEMPEL IS EEN PLAATS VAN VREUGDE JUDY EDWARDS	6
TRUMAN O. ANGELL: BOUWEN AAN HET KONINKRIJK	
SHANNON W. OSTLER	8
EEN POP VAN EEN ZAKDOEK JUDIE FORDHAM	12
DAVID O. McKAY KELLENE RICKS ADAMS	14
DE WEG NAAR JERICHO PRESIDENT THOMAS S. MONSON	16

DE STER

Juni 1993 93e jaargang Nummer 6

Officiële Nederlandse uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen

Eerste Presidium:

Ezra Taft Benson
Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson

Raad der Twalf:

Howard W. Hunter, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton,
L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust,
Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks,
M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott

Adviseurs:

Rex D. Pinegar, John H. Groberg, V. Dallas Merrell,
Robert E. Wells

Redacteur: Rex D. Pinegar

Hoofd afdeling leerplannen: Ronald L. Knighton

Hoofd kerkelijke tijdschriften: Thomas L. Peterson

Internationale tijdschriften:

Zakelijk redacteur: Brian K. Kelly

Assistent: Marvin K. Gaer

Adjunct-redacteur: David Mitchell

Assistent-redacteur: De Kinderster: DeAnne Walker

Roverster: Tom Fossett

Leidinggevend art-director: M. Masato Kawasaki

Art-director: Scott D. Van Kampen

Vormgeving: Sharri Cook

Vertaling, nieuwsredactie en administratie:

CPB: Vertaalbureau

Postbus 224, NL-3430 AE Nieuwegein

Telefoon: 0 34 02-4 02 40

Nieuwsredacteur: A. H. Niessink

Administratie: R. de Kock-Goubberg

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage
Industriestr. 21, Postfach 1549, D-61366 Friedrichsdorf
Telefoon: 0 61 72-71 03 47

© 1993 by

The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Alle rechten voorbehouden

Printed in Germany

De tijdschriften van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschijnen maandelijks in het Chinees, Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Portugees, Simonsis, Spaans, Tongaans en Zweeds; eens in de twee maanden in het Indonesisch, Tahitiaans en Thais; en eens per kwartaal in het IJslands, Russisch, Tjsechisch en Hongaars.

Informatie voor abonnees in de V.S.:

DE STER (ISBN 1044-3401) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, Utah 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah. Subscription price USD 10.00 a year. USD 1.00 per single copy. Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to DE STER at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Jaarabonnement:

Nederland: NLG 32,00 - België: BEF 590,00

Het abonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij twee maanden voor vervaldatum schriftelijk is opgezegd. Opzage van een nieuw abonnement te richten aan de administratie; wacht met betalen tot u een acceptatieformulier (België: stortings-/overschrijvingsformulier) ontvangt.

Verschijnt twaalf maal per jaar

93986 120

Dutch

INGEZONDEN BRIEVEN

DE LIAHONA IN RUSLAND

Dank u voor de interessante en nuttige artikelen in de *Liahona* (Spaanstalig).

Ik waardeer het tijdschrift nog meer nu ik in Rusland woon. Ik ben afkomstig uit Lima (Peru) en studeer hier reeds drie jaar landbouwkunde.

Ik ben sinds 1985 lid van de kerk. Na mijn studie wil ik naar Rusland terugkomen als voltijdzending.

De kerk groeit vlug in Rusland. De meeste leden wonen in grote steden als Moskou en Sint-Petersburg. Ook in Kiev (Oekraïne) zijn er leden van de kerk.

Ik wil alle jongere heiligen der laatste dagen over de hele wereld deelgenoot maken van mijn geloof en hoop in de Heiland. Wij kunnen veel tot stand brengen.

Jesualdo Condori Mamani

Krasnodar (Rusland)

EEN GOED ZENDINGSWERKTUIG

Ik denk dat u wel geïnteresseerd bent in wat er gebeurd is als gevolg van de publicatie van mijn brief 'Een levend voorbeeld' bij de ingezonden brieven in het nummer van april 1991.

Na de publicatie kreeg ik het verlangen om anderen deelgenoot te maken van mijn getuigenis van en waardering voor het geweldige tijdschrift *A Liahona* (Portugeestalig).

Toen ik de gepubliceerde brief aan mijn vrienden toonde, wilde een van hen meer weten over het tijdschrift en wat erin stond. Toen hij het doorbladerde, raakte hij echt geïnteresseerd. Hij wilde het nader bekijken en aanvaardde onmiddellijk mijn aanbod voor een geschenkenabbonnement van een jaar. Zijn reactie overtuigde mij ervan dat het

tijdschrift meer is dan zomaar een tijdschrift – het is een goed zendingswerktuig. De artikelen illustreren goed dat het evangelie van Jezus Christus werkzaam is in het leven van de heiligen der laatste dagen over de hele wereld. Het bevat geïnspireerde boodschappen over een rechtschapen levenswijze van onze geliefde algemene autoriteiten. De verhalen in *A Liahona* werken inspirerend omdat het prachtige voorbeelden zijn van moed, werk, geloof en getuigenis van onze broeders en zusters in het evangelie. Hun ervaringen beïnvloeden ons leven in positieve zin. Het tijdschrift is een kostbare schat.

Als we onze vrienden die geen lid zijn van de kerk een abonnement op een kerkelijk tijdschrift cadeau doen, helpen we hen het herstelde evangelie te leren kennen. Het is een gemakkelijke en aangename manier van zendingswerk doen.

Elson Carlos Ferreira

Wijk Ponta Grossa 2

Ring Ponta Grossa Paraná (Brazilië)

VAN BEGIN TOT EIND

Wanneer ik *Sheng Tu Chi Shena* (Chineestalg) ontving, lees ik hem door van begin tot eind. Vaak raakt de Geest me zo sterk dat ik huil van blijdschap.

Het tijdschrift is voor mij een bron van kracht tijdens mijn militaire dienstdienst. De publicatie van het schilderij van Helaman aan het hoofd van zijn 2000 jonge Ammonieten in het augustusnummer van 1992 was bijzonder bemoedigend voor mij. Wat een voorbeeld van rechtschapenheid en moed zijn zij voor ons.

Chang, Chin-kai

Wijk San Chang

Ring Taipei West (Taiwan)

Wij geloven eerlijk te moeten zijn

President Gordon B. Hinckley

Eerste raadgever in het Eerste Presidium

Ik ontvang veel anonieme brieven. Eén brief was wel heel interessant: er zat twintig dollar in en een kort briefje waarop stond dat de persoon vele jaren geleden naar mijn huis gekomen was. Toen hij aanbelde, er niet werd opengegaan, en hij voelde dat de deur niet op slot was, was hij binnengekomen en had hij in het huis rondgewandeld. Op de toilettafel in de slaapkamer had hij een briefje van twintig dollar zien liggen. Dat had hij meegenomen en het huis verlaten. Door de jaren heen had zijn geweten hem niet met rust gelaten; daarom had hij nu het geld teruggestuurd.

De rente voor de tijd dat hij mijn geld gebruikt heeft, ontbrak. Maar bij het lezen van zijn meelijwekkende brief, moest ik denken aan de hoge woekerrente die hij zichzelf vijftientig jaar lang had laten opleggen door zijn geweten. Hij had geen vrede kunnen vinden zonder eerst een schadevergoeding te geven.

Ik herinner me de publikatie van een soortgelijk verhaal in ons plaatselijke dagblad. De staat Utah had een anonieme brief ontvangen waarin tweehonderd dollar zat en het volgende commentaar: 'Het bijgaande geld is voor materiaal dat

Terwijl ik de brief las, moest ik denken aan de hoge woekerrente die de schrijver zichzelf een kwarteeuw lang had laten opleggen door zijn geweten.

ik in de jaren die ik voor de staat gewerkt heb, gebruikt heb voor mezelf, zoals enveloppen, papier, postzegels, enzovoort.'

Stelt u zich eens voor hoeveel geld er in de kas van de overheid, bedrijven en winkeliers zou vloeien, als iedereen die daar ooit wat gestolen heeft, het zou vergoeden.

Iedere tas kruidenierswaren en iedere stropdas of bloes kost ons wat extra omdat winkeldiefstal bij de prijsbepaling verrekend wordt.

DE KOSTPRIJS VAN ONEERLIJKHEID

Sommige mannen en vrouwen verkwanselen hun goede naam! Ik herinner me het geval van een bekende persoonlijkheid, waar veel ruchtbaarheid aan gegeven is, die gearresteerd werd omdat hij een artikel had gestolen dat nog geen vijf dollar kostte. Ik weet niet of hij er ooit voor veroordeeld is, maar het grote publiek heeft dat zeker wel gedaan. In zekere zin heeft zijn domme daad veel van het goede dat hij ooit gedaan heeft en nog had kunnen doen te niet gedaan.

Telkens als wij in een vliegtuig stappen betalen we extra om onszelf en onze bagage te laten inspecteren uit veiligheidsoverwegingen. Alles bij elkaar lopen die extra-kosten in de miljoenen, en alleen omdat een relatief kleine groep zo beangstigend oneerlijk is dat zij met bedreiging en chantage datgene tracht te verkrijgen waar zij geen recht op heeft.

Te hoge schadeclaims of onkostennota's, valse cheques en vervalste documenten zijn allen symptomatisch voor een epidemie van een ongelooflijke omvang. In de meeste gevallen liggen de bedragen per persoon aan de lage kant, maar globaal gezien gaat het om oneerlijkheid op grote schaal.

INDIVIDUELE RECHTSCHAPENHEID

Sommigen vinden eerlijkheid een te verwaarlozen deugd. Ik ben echter van mening dat eerlijkheid de kern van

het evangelie raakt. Zonder eerlijkheid zouden ons leven en onze samenleving een grote chaos worden.

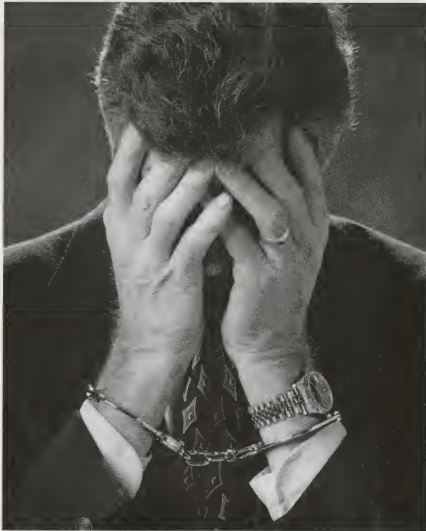
Het boek Genesis bevat deze opmerkelijke uitspraak: 'Doch Abram zeide tot de koning van Sodom: Ik zweer bij de Here, bij God, de Allerhoogste, de Schepper van hemel en aarde:

'Zelfs geen draad of schoenriem, ja niets van het uwe zal ik nemen' (Genesis 14:22-23).

Gelukkig zijn er nog steeds mensen die leven volgens de beginselen van rechtschapenheid. Ik herinner mij dat ik in Japan eens de trein genomen heb van Osaka naar Nagoya. We werden verwelkomd door vrienden en in al die opwindend liet mijn vrouw haar handtasje in de trein liggen. We belden het station in Tokio om dit te melden. Toen de trein drie uur later het eindpunt bereikte, kregen we een telefoontje van de spoorwegen dat het handtasje gevonden was. Maar we keerden niet via Tokio terug en meer dan een maand later werd het handtasje bij ons in Salt Lake City bezorgd. Alles zat er nog precies in zoals wij het hadden achtergelaten.

Ik vrees dat dergelijke ervaringen in deze tijd steeds meer uitzondering worden. In onze kinderjaren werd ons, Amerikanen, geleerd dat George Washington bekend heeft dat hij de kersboom had omgehakt en dat Abraham Lincoln een grote afstand afgelegd heeft om wat kleingeld terug te geven aan de rechtmatige eigenaar. Maar beeldenstormers hebben in hun boosaardige hekelzucht het geloof in een dergelijke eerlijkheid vernietigd; de media laten maar al te vaak allerlei afschuwelijke vormen van bedrog de revue passeren.

Wat vroeger in toom gehouden werd door de morele en ethische normen van het volk, trachten we nu te regelen via het publiek recht. Vandaar dat wetten vermenigvuldigen, de rechterlijke macht miljarden opslokt en de gevangnissen voortdurend moeten uitgebreid worden. En toch blijft de golf van oneerlijkheid toenemen.

Ik herinner me gelezen te hebben dat een prominente persoonlijkheid aangehouden werd omdat hij een artikel had gestolen dat maar enkele dollars kostte. Ik weet niet of hij er ooit voor veroordeeld is, maar het grote publiek heeft dat zeker wel gedaan.

BEDROG IS NIET NIEUW

Natuurlijk is bedrog niet nieuw, het is zo oud als de mensheid. 'Toen zeide de Here tot Kaïn: Waar is uw broeder Abel? En hij zeide: Ik weet het niet; ben ik mijns broeders hoeder?' (Genesis 4:9)

De profeet Maleachi vroeg het oude Israël: 'Mag een mens God beroven? Toch berooft gij Mij. En dan zegt gij: Waarin beroven wij U? In de tienden en de heffing.

'Met de vloek zijt gij vervloekt, en Mij berooft gij, gij volk in zijn geheel' (Maleachi 3:8-9).

Zelfs na het wonder van Pinksteren was er blijkbaar nog bedrog onder de nieuwe leden van de kerk. De bekeerlingen verkochten hun land en legden het geld aan de voeten der apostelen.

'En een zeker man, met name Ananias, met zijn vrouw Saffira, verkocht een eigendom, hield iets van de opbrengst achter, met medeweten van zijn vrouw, en bracht een zeker deel en legde het aan de voeten der apostelen.

'Maar Petrus zeide: Ananias, waarom heeft de satan uw hart vervuld om de Heilige Geest te bedriegen en iets achter te houden van de opbrengst van het stuk land?

'Als het onverkocht gebleven was, bleef het dan niet van u, en was, na de verkoop, de opbrengst ervan niet te uwer beschikking?

'Hoe kondt gij aan deze daad in uw hart plaats geven? Gij hebt niet tegen mensen gelogen, maar tegen God.

'En bij het horen van deze woorden viel Ananias neder en blies de adem uit. (. . .)

'En het geschiedde na verloop van ongeveer drie uur, dat zijn vrouw binnenkwam, onkundig van wat er gebeurd was.

'En Petrus antwoordde haar: Zeg mij, hebt gij het stuk voor zoveel verkocht? En zij zeide: Ja, voor zoveel.

'En Petrus zeide tot haar: Hoe hebt gij kunnen overeenkomen om de Geest des Heren te verzoeken? (. . .)

'En zij viel terstond neder voor zijn voeten en blies de adem uit' (Handelingen 5:1-10).

ONEERLIJKHEID DOOR DIEFSTAL, OVERSPEL

Wie in onze tijd betrapt wordt op oneerlijkheid zal niet onmiddellijk sterven zoals Ananias en Sappira, maar binnenin sterft er wel iets. Het geweten verstikt, het karakter kwijnt weg, zelfrespect verdwijnt en onkreukbaarheid sterft af.

Op de berg Sinaï schreef de vinger des Heren de wet op stenen tafelen: 'Gij zult niet stelen' (Exodus 20:15). Er werd niets aan toegevoegd en niets generationaliseerd. Daarop volgden nog drie andere geboden die, wanneer ze gebroken worden, ook te maken hebben met oneerlijkheid: 'Gij zult niet echtbreken.' 'Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste.' 'Gij zult niet begeren' (Exodus 20:14,16,17).

Bestaat er overspel zonder oneerlijkheid? In de volksmond noemt men deze zonde 'bedriegen'. En bedrog is het, want het berooft iemand van zijn deugzaamheid, van zijn

trouw, van de heilige beloften die ooit gedaan werden, van zelfrespect en de waarheid. Het heeft alles te maken met bedrog. Het gaat om de hoogste vorm van oneerlijkheid, omdat het de heiligste relatie die tussen mensen kan bestaan, verraadt, en verbonden en beloften verloochent die tegenover God en de medemens afgelegd werden. Het is de laagste vorm van ontrouw. Het is een zelfzuchtig afwijzen van de wet van God waarvan de gevolgen – die ook bij andere vormen van oneerlijkheid voorkomen – zijn: smart, verbittering, diepbedroefde echtgenoten en bedrogen kinderen.

LIEGEN

‘Gij zult geen valse getuigenis spreken.’ Ook bij dit gebod staat oneerlijkheid centraal. De televisie bracht eens het verhaal van een vrouw die zevenentwintig jaar lang gevangen gezeten heeft op basis van het getuigenis van iemand die later toegegeven heeft gelogen te hebben. Ik weet dat dit een extreem geval is, maar kent u geen voorbeelden van iemands goede naam die geschaad werd, iemand die diep teleurgesteld werd of een carrière die vernietigd werd door de leugens van hen die een vals getuigenis afgelegd hebben?

Ik heb ooit een geschiedboek gelezen waarin lang en breed uiteengezet werd hoe de landen die betrokken waren bij de Tweede Wereldoorlog elkaar bedrogen. Het thema van het boek komt van een uitspraak van Winston Churchill, die luidt: ‘In oorlogstijd is de waarheid zo kostbaar dat ze altijd door leugens beschermd moet worden’ (*The Second World War*, deel 5, *Closing the Ring*, Boston, Houghton Mifflin, 1951, blz. 383). Het boek gaat over de vele vormen van bedrog die aan beide kanten gepleegd werden. Bij het lezen komt men opnieuw tot de vaststelling dat oorlog indertdaad het spel van de duivel is en dat de waarheid een van de grootste slachtoffers is.

Ooit werd gezegd dat men altijd iemand op zijn woord kan vertrouwen. Als wij de verantwoordelijkheid die ons gegeven is heilig willen houden, kunnen we niet anders dan eerlijk en betrouwbaar zijn.

Jammer genoeg blijft men zich bedienen van leugens en bedrog lang nadat vredesverdragen gesloten worden. Sommigen die zich in oorlogstijd bekwaamd hebben in bedrog blijven hun praktijken beoefenen in vredetijd. Als een zieke breidt dit kwaad zich uit en wordt een kwaadaardig venijn.

HEBZUCHT

‘Gij zult niet begeren.’ Is hebzucht – dat oneerlijke, woekerende kwaad – niet de wortel van het meeste leed in de wereld? Voor welke lage prijs geven hebzuchtige mensen hun leven niet weg! Ik heb eens een boek gelezen over de kaderleden van een financiële instelling. Toen de voorzitter overleed, stelde de vice-voorzitter zich kandidaat voor het voorzitterschap. Het verhaal ging over een eerbaar en bekwaam man die in zijn streven naar de top het ene beginsel na het andere opofferde totdat zijn eigen leven erdoor vernietigd werd. Daarbij richtte hij bijna het instituut ten gronde dat hij had willen leiden. Het verhaal was verzonnen, maar de geschiedenissen van bedrijven, regeringen, en allerlei instellingen bulken van voorbeelden van hebzuchtige lui, die in hun

zelfzuchtige, oneerlijke klim naar de top, anderen en ten slotte ook zichzelf ten gronde gericht hebben.

Goede, welmenende en bewame mensen hebben hun persoonlijkheid opgeofferd aan onbelangrijke dingen die dan hun afgod geworden zijn. Hun dromen worden enkel hardnekkige nachtmerries.

EEN EERLIJK MAN: GODS GROOTSTE SCHEPPING

De man of vrouw in wie geen bedrog of leugen gevonden kan worden, is als een zeldzame, kostbare edelsteen! De auteur van Spreuken heeft dit als volgt verwoord:

'Deze zes dingen haat de Here, ja, zeven zijn Hem een hartgrondige gruwel:

'hoogmoedige ogen, een valse tong, handen die onschuldig bloed vergieten,

'een hart dat heilloze plannen smeedt, voeten die zich haasten om naar het kwade te snellen,

'wie leugens uitblaast als een vals getuige en wie twist stookt tussen broeders' (Spreuken 6:16-19).

De beoordeling van een Engelse dichter lang geleden is nog steeds actueel: 'Een eerlijk man is Gods grootste schepping' (Alexander Pope, *An essay on Man*, derde brief, regel 248). Waar eerlijkheid aanwezig is, treft men ook andere deugden aan.

EERLIJKHEID IS EEN FUNDAMENTEEL GRONDBEGINSEL

Het dertiende geloofsartikel van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen stelt dat 'wij geloven eerlijk te moeten zijn, trouw, kuis, welwillend, deugdzzaam, en goed te moeten doen aan alle mensen.'

Als we de verantwoordelijkheid die ons gegeven is heilig willen houden, kunnen we niet anders dan eerlijk, trouw en deugdzzaam te zijn. Ooit werd van ons volk gezegd dat men altijd iemand op zijn woord kon vertrouwen. Zullen wij minder betrouwbaar en eerlijk zijn dan onze voorvaders?

Zij die eerlijk zijn weten dat de Heer hen zegent. Zij kunnen het zonlicht der waarheid verdragen zonder zich voor wie dan ook te hoeven schamen. Als er anderzijds op dit vlak enige nood aan bekering bestaat bij enig lid van de kerk, laat hij er nu mee beginnen.

Broeders en zusters, de Heer verwacht dat zijn volk eerlijk is. Mogen wij met geheel ons hart verlangen in al onze betrekkingen en in al onze handelingen eerlijk te zijn. God zal ons helpen als we Hem om kracht vragen. Ons leven en onze gemoedsrust zullen dan aangenaam zijn. Gezegend zullen zij zijn die ons omringen. En God zal ons zegenen en leiden met zijn liefdevolle zorgen. □

VOOR DE HUISONDERWIJZERS

1. De deugd van eerlijkheid raakt de kern van het evangelie.
2. Zonder eerlijkheid zouden ons leven en onze samenleving een grote chaos worden.
3. Wanneer iemand oneerlijk is, verstikt zijn geweten, kwijnt zijn persoonlijkheid weg, verdwijnt zijn zelfrespect, en sterft onkreukbaarheid af.
4. Eerlijkheid staat centraal in ten minste vier van de tien geboden: niet stelen, geen overspel plegen, niet liegen, niet begeren.
5. Wie eerlijk is, hoeft zich voor niemand te schamen. Wie eerlijk is, wordt gezegend met gemoedsrust en is Gods liefde en zorg waardig.

DIE DAG IN DOMBO TOMBO

Esinath Mutumanji

Haar eerlijkheid werd beloond – met een beloning die veel belangrijker was dan geld.

Die dag ging ik vroeg naar het gemeentehuis van Dombo Tombo in Zimbabwe. Toen ik in de rij stond, liet een dame voor mij een briefje van twintig dollar vallen. Ik zag het en vertelde het haar. Ze raapte het op en zei: 'Dankuwel.'

Vele andere mensen in de rij die het gezien hadden, zeiden me: 'Je bent dom, gewoonweg dwaas. Waarom heb je het geld niet opgeraapt en er wat voor jezelf van gekocht?'

Ik antwoordde: 'Nee, dat doe ik niet; ik ben immers een kind van God.'

Toen de andere mensen wat rustiger geworden waren, sprak een al wat oudere man die achter mij in de rij stond, me aan en vroeg zachtjes: 'Ga jij naar de kerk? Ik heb de indruk dat jij een goed meisje bent.'

Ik antwoordde: 'Ja, ik ga naar de kerk.'

'Hoe heet die kerk van jou?'

'Het is De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Als je er naartoe wil komen, kom dan op dinsdagnamiddag om 17.30 uur of op zondag om 10.30 uur. Ik zal op je wachten.'

'Goed, ik kom er zeker naartoe!' antwoordde de man.

Dus was ik erg blij met wat ik die dag gedaan heb. □

OPSPOREN EN REDDEN

Larry Hiller

FOTOGRAAF: DE AUTEUR

Tad Jessop heeft eens zijn eigen verjaardagsfeestje gemist omdat hij de afspraak, die hij met een vriend gemaakt had, niet was nagekomen.

Op een keer is hij weggegaan middenin het eindexamen van de middelbare school, omdat hij iemand moest gaan zoeken.

Hij geeft toe dat hij een afspraakje voor de belangrijkste dansavond van het jaar zou opzeggen als hij een telefoontje van de juiste persoon zou krijgen.

Zou jij je kunnen verlaten op zo ie-

Tad is een prima kerel. En je hebt geluk als hij je nooit hoeft komen zoeken.

mand? Denk eens na over het volgende:

Een jongetje van negen is verdwaald in het duister. In de vriesnacht vormen bomen en bergen zwarte schimmen om hem heen tegen de donkere hemel. Dan hoort hij stemmen, echte stemmen, die zijn naam roepen. Hij is doodsbang en houdt zich stil.

Tad Jessop is in de buurt met zijn reddingsploeg en doorkamt de buurt volgens een vaak geoefend stramien. Een van de officieren van de Arapaho

Rescue Patrol heeft Tad weggeroepen uit een haardvuuravond op zondagavond. Nu trekken hij en zijn ploeg door onherbergzaam terrein als onderdeel van een zoekactie waarbij zij zich laten leiden door hun zaklampen en het geluid van elkaars stem.

Naarmate de zoekactie voortduurt tot de volgende ochtend, raken de ploegleden vermoeid en verkleumd door de vrieskou. En nog altijd geen jongensstem die hun kreten beantwoordt. Pas een aantal uren later roept

de radio om dat de jongen door een boswachter is teruggevonden op een weg. Terwijl Tad en zijn ploegleden vermoeid terugkeren naar huis wordt de jongen vol blijdschap teruggebracht naar zijn ouders en daarna naar het ziekenhuis gebracht voor een onderzoek.

Tad Jessop is achttien en reeds tweehalf jaar vrijwilliger bij de Arapaho Rescue Patrol in Littleton (Colorado). Hij is al bij tientallen zoekacties betrokken geweest en zegt dat de hierbo-

ven beschreven actie vrij normaal is. Zijn ploeg van tien mensen is vaak uren, en soms dagen, op zoek tot hun voeten pijn doen en hun stemmen rauw geschreeuwd zijn. En dan heeft iemand anders de voldoening van een verloren kind aan zijn of haar ouders te mogen teruggeven. Of hoort een ander de dankwoorden van een gewonde trekker.

'Meestal maak je geen deel uit van de "vindploeg"', zegt hij. Gewoonlijk zijn er immers veel opsporingsploegen aan het werk, ieder in een haar toegewezen gebied. 'Meestal kun je na afloop van de zoekactie in dat gebied dan zeggen: "We weten nu waar het slachtoffer niet is." Vervelend werk misschien, maar het moet wel gedaan worden.'

Als de kans dan zo gering is dat hij de voldoening heeft van het verloren kind of de gewonde trekker te vinden, waarom blijven Tad en zijn ploeg het dan doen? 'De gedachte aan de slachtoffers', zegt hij. 'Je kunt gewoon niet slapen, wetend dat zij ergens verdwaald of gewond daar buiten zijn.' Het maakt weinig uit wie nu het slachtoffer vindt. Alleen al de wetenschap dat de persoon gevonden is, is al een geweldige gevoel.'

Natuurlijk zijn niet alle slachtoffers verdwaalde kinderen. Er zijn tieners en volwassenen. Soms gaat het om alpinisten in moeilijkheden, soms om verdwaalde of gewonde wandelaars. Som-

migen werken zich in de nesten omdat ze niet voorzichtig genoeg zijn, of omdat ze verkeerde keuzen doen. Het maakt niets uit. Tad en de andere vrijwilligers laten alles vallen om hen te gaan zoeken. Daarom heeft hij altijd een semafoon bij zich. Vandaar dat hij niet op zijn eigen verjaardagsfeestje aanwezig was, en dat hij moest terugkomen om zijn eindexamen verder af te leggen. En dat hij niet naar de dansavond zou gaan als het nodig was. ('Anderen hebben dat al meegemaakt', zegt hij.)

Tad en de andere jongens van de middelbare school die lid zijn van de Arapaho Rescue Patrol krijgen vele uren training in onder andere eerste-hulpverlening, zoekmethodes, overlevingstechnieken en hulpverlening aan alpinisten. Het gaat hier om een degelijk uitgebouwde organisatie onder de leiding van gekwalificeerde volwassen functionarissen die valt onder de bevoegdheid van de county sheriff.

Als teamleider moet Tad voortdurend toezien op de mentale en lichamelijke conditie van zijn teamgenoten. Een team dat verzwakt is door uitputting of honger kan grote fouten maken, ook al is het voldoende opgeleid. 'Mijn eerste verantwoordelijkheid is tegenover mijn ploegleden, dat ze veilig zijn', zegt hij. 'Je kunt het je niet veroorloven om meer dan een slachtoffer te hebben.' Die verantwoordelijkheid neemt Tad wel heel ernstig.

Iets zo belangrijk en opwindend als dit kan, als je dat zelf wilt, centraal in je leven komen te staan. Maar Tads patriarchale zegen spoort hem aan een geestelijk evenwicht in zijn leven te bewaren. Daarom zorgt hij ervoor dat zijn patrouille-activiteiten niet de overhand krijgen wanneer dat niet nodig is.

'Waar we mee bezig zijn, is een goede zaak. Maar het werk is niet belangrijker dan het evangelie zelf', merkt hij op.

Komt hij vaak in conflict met het evangelie? 'Ja, vaak. Met trainingen op zondag bijvoorbeeld. Soms ga ik omdat ze maar tweemaal per jaar gehouden worden en ik er gewoon moet zijn. En natuurlijk ook met zoekacties op zondag: wanneer er iemand in nood is, ga je gewoon. Maar met de minder belangrijke trainingen, waar je niet echt bij aanwezig hoeft te zijn, komt de kerk eerst.'

In verband met het geestelijke aspect van zijn leven, ziet Tad een aantal punten van overeenkomst met de zoekacties waaraan hij deelneemt.

Ten eerste, het idee van het opsporingswerk op zich. Tad is lid geweest van het juedactiviteitencomité van de ring en de seminarieraad, en hij weet hoe belangrijk het is om te zoeken wat verloren is. 'Een van onze jeugdconferenties had als thema "Opsporen en redden"; niet mijn idee, hoor, het kwam van een van de andere comitéleden.'

Tad en zijn ploeg besteden uren aan training in eerstehulpverlening, zoekmethodes, overlevingstechnieken en hulpverlening aan alpinisten. Hun doel is levens te redden zonder hun eigen leven in gevaar te brengen. Maar de persoonlijke training van Tad omvat schriftstudie, dagelijks gebed en het bijwonen van het seminarie.

Bovendien volstaat het bij geen van beide vormen van opsporingswerk om gewoon te verlangen anderen te helpen. Je hebt opleiding en voorbereiding nodig om doeltreffend te zijn.

De geestelijke tegenpool van die training bestaat voor Tad uit dagelijks gebed, seminarie bijwonen, naar de kerk gaan, en dagelijkse schriftstudie.

Hoewel Tad deelneemt aan zoekacties, bereidt hij zich ook voor op die andere zoekactie – naar de ‘verloren schapen’ van de Heiland die naar de schaaftal teruggebracht moeten worden.

Zelf leest hij regelmatig in het Boek van Mormon en in *Jezus de Christus*. Als je met hem praat, weet je dat hij dagelijks de Schriften bestudeert en dat hij daar zijn voordeel bij doet.

En hoewel Tad het niet zegt, zou je zelfs een geestelijke tegenpool kunnen vinden voor de semafoon waar hij mee rondloopt, namelijk ‘afgestemd zijn op de Geest’.

Tad Jessop is het ondertussen al wel gewend op ieder mogelijk tijdstip van de dag opgeroepen te kunnen worden. Vaak is het werk vervelend – zoals bijvoorbeeld het in het oog houden van een bergweg voor het geval een verdwaalde wandelaar daar opduikt. Soms

is het resultaat ook tragisch. Maar bijna altijd is het hard werken. Maar de verantwoordelijkheidszin voor zijn team, en voor de mensen die zij willen helpen, wordt nooit routine.

En gebeurt het dan dat Tad niet naar zijn verjaardagsfeestje komt of al eens school verlaat, hij is wel iemand op wie je kan rekenen. Hij is voorbereid en bezorgd. Wat kan men zich nog meer wensen? En wanneer hij op die andere zending geroepen wordt waar hij zich op voorbereid heeft – de zending die twee jaar duurt – dan weet je dat hij er zich even energie voor zal inzetten. En dat is nodig, want er zijn heel wat mensen daar buiten die de weg kwijtgeraakt zijn. □

Een avondsmaalsdienst als alle andere

Pat Allred Burnell

Het was een doodgewone avondmaalsdienst. Op dat ogenblik woonden heiligen der laatste dagen avondmaalsdiensten bij in duizenden kerkgebouwen over de hele wereld. Maar toen gebeurde er iets waardoor deze avondmaalsdienst een heel bijzondere dienst werd.

Nadat het avondmaal rondgediend was, keek ik even rond terwijl de bisschop opstond om te spreken. Daar zaten broeder en zuster Spillman. Jane keek dan wel naar de bisschop maar had haar arm achter de rug van haar man geslagen. Richard, haar man, keek naar hun pasgeboren baby, Tommy, die hij vasthield en een fles gaf. Volgens viel mijn oog op Joel, die zijn broertje zachtjes over het hoofd aaide.

Er zijn geestelijke ervaringen in verschillende soorten. Toen ik naar de Spillmans keek, voelde ik een rustige sfeer in de kapel. Ik begon rond te kijken en zag een aantal geweldige dingen.

De vier-jaar-oude Ashley Anderson, die bij haar moeder op de eerste rij had plaatsgenomen, kwam het gangpad afgelopen naar de achterste rij en kroop op de schoot van broeder Deloy Nielsen. De vele uren die hij in de kinderkamer geholpen heeft, hebben van hem een 'geadopteerde opa' gemaakt voor de vele kleintjes die van hem houden.

De getuigenissen begonnen. Een ouder echtpaar, dat ik nog nooit gezien had, zat in het midden van

de kapel. De man had zijn arm om zijn vrouw geslagen; hun zilveren hoofden waren lichtjes naar elkaar gekeerd.

Een jongeman stond op en leidde een kindje naar buiten. Het was Gary – de zoon van Mindy en David. Naarmate ieder echtpaar geestelijk dichter naar elkaar toegroeide, vulde een fijne geest de kapel.

Het dochtertje van Dallas zat op zijn schoot en gaf haar papa een kus. De dreumes Donelle ging van Jackie naar Wayne om geknuffeld te worden. De kapel was op dat ogenblik een bijzondere plaats, met een bijzondere geest.

Jared, de jongste zoon van Kim, die onlangs gedoopt was, gaf zijn getuigenis en ging dicht bij zijn papa zitten. Andere getuigenissen werden gegeven, en de leden begonnen meer en meer van de geest te genieten.

Ik dacht opnieuw aan de heiligen die over de hele wereld vergaderd waren in plaatsen, gehuurde zalen en kerkgebouwen, en die allen genoten van dezelfde geest die ik voelde. Zelfs leden zoals ik, die alleen zaten omdat geliefden ergens anders woonden of reeds zijn heengegaan, waren niet echt alleen. We zaten daar allen samen voor deze bijzondere gelegenheid, op een doodgewone zondag, in een doodgewone wijk van een doodgewone ring in Zion.

Een avondmaalsdienst als alle andere? 't Is maar hoe je het bekijkt. □

Mijn zoektocht naar de herstelling

Angelo Scarpulla

Als gevolg van mijn geschiedkundig onderzoek van mijn kerk, was ik ervan overtuigd geraakt dat zich reeds op het einde van de eerste eeuw na Christus een afval heeft voorgedaan. Maar, dacht ik, God zou zijn kerk nooit voorgoed ten onder laten gaan. De ware kerk van Christus moest ongetwijfeld nog bestaan.

Ik kom uit een klein plaatsje in Sicilië waar de citroenbomen bloeien en de velden afgezet zijn met groene rijen doornachtige vijgecactusen met de zoetste vruchten. Ik denk met plezier terug aan de jaren die ik daar doorbracht toen ik mij voorbereidde om een katholiek priester te worden. Toen ik tien was, kwam ik in het seminarie, en volgde ik een middelbare opleiding en theologische studies in verscheidene steden in Sicilië. Ik was een goed student en een goede seminarist.

Maar mijn verhaal, dat nu toch al een heel leven bestrijkt, is er een van zowel verdriet als blijdschap. Na een leven van gekweld zoeken draag ik dit kort verslag van mijn bekering op aan alle gelovige mensen, christenen en niet-christenen, en in het bijzonder aan hen die op zoek zijn naar de herstelde christelijke kerk.

Na mijn priesterwijding in 1950

begon mijn geloof in de katholieke kerk te wankelen. Op een bepaald ogenblik dacht ik dat ik mijn geloof helemaal verloren was. Dat was de eerste van vele geloofscrisissen die zouden volgen. Toch sprak ik er met niemand over. Ik weet niet of mijn collega's en superieuren zich ooit bewust geweest zijn van mijn innerlijke kwelling. Naar buiten toe bleef ik dezelfde dingen doen: de mis lezen, voorgaan in gebed, en regelmatig de sacramenten toedienen. Mijn superieuren gaven me vertrouwensposities. Zo werd ik onder meer aangesteld als dekaan van het seminarie en werd ik een veelgevraagd predikant.

Maar ik was bijzonder ongelukkig omdat mijn geloof van vroeger ineengestort was. Ik vroeg om mijn studie theologie aan de pauselijke universiteit te Rome te mogen voortzetten, in de hoop mijn twijfels te kunnen verdriven. Mijn verzoek werd toegestaan en

CHIESA DI
GESU CRISTO
DEI SANTI
DEGLI ULTIMI
GIORNI

ik werkte vier jaar aan mijn doctoraat aan de faculteit dogmatische theologie.

Maar hierdoor werden mijn twijfels niet verdreven, noch werd mijn geloof versterkt. Mijn ervaring had daarentegen het tegenovergestelde resultaat en ik keerde naar Sicilië terug met een tweede doctorstitel, maar met een geloof dat totaal aan scherven lag.

Ik beschouwde mijn toestand niet langer als van voorbijgaande aard, maar als een permanente crisis. Ik was diep ongelukkig en benijdde de ongeschoolde gelovigen om hun eenvoudig geloof. Niet alleen innerlijk werd ik verscheurd door kwellende, godsdienstige twijfels, ook zag ik mij geplaatst voor een moreel en professioneel dilemma: Hoe kon ik nog langer werkzaam blijven in een kerk waarvan ik de leerstellingen niet meer geloofde?

Toen iemand mij adviseerde om voorzichtig te werk te gaan en mijn studie in gebed voort te zetten, schreef ik mij in aan de faculteit letteren en wijsbegeerte van de staatsuniversiteit. Vier jaar lang bleef ik mijn vragen verder

analyseren. Maar mijn geloof bleef achteruitgaan.

Ik kon geen antwoord vinden op mijn grootste probleem: ten gevolge van mijn geschiedkundig onderzoek van mijn kerk was ik tot het besluit gekomen dat er reeds aan het einde van de eerste eeuw na Christus een afval had plaatsgevonden. Maar hoe kon ik dat feit verzoenen met de onveranderlijke aard van God? Als God een kerk gevestigd had, dan zou Hij die toch niet na amper een eeuw laten verdwijnen; dan zou die eeuwig moeten zijn. Wat was dan de verklaring voor de afval? Ongetwijfeld moest er een andere christelijke kerk zijn die de leer van de ware kerk van Christus geërfd had.

Na nog een diploma kwam ik op een beslissend kruispunt. Er bestonden slechts twee mogelijkheden: doorgaan als priester van een kerk waarmee mijn geweten overhoop lag, of mijn kerk en beroep verlaten om consequent aan mijn godsdienstige overtuigingen vast te blijven houden.

Nu wist ik dat de eerste keuze ethisch onverantwoord was, maar het was ongetwijfeld wel de gemakkelijkste. En ik wist ook dat de tweede keuze enorme problemen zou veroorzaken. Maar toen aarzelde ik niet meer. Op 25 september 1965 zei ik officieel en voor goed waarwel aan mijn kerk en mijn beroep.

Zoals verwacht veroorzaakte mijn beslissing een grote leegte rondom mij; zelfs mijn naaste bloedverwanten verwierpen mij. Alleen en zonder geld trok ik naar Noord-Italië en begon daar een nieuw leven. Ik vond al vlug een baan als leraar literatuur aan een technisch instituut in Bologna.

In mijn vrije tijd zette ik mijn onderzoek verder. Eerst legde ik mij toe op een studie van het protestantisme, wat mij nog meer ontgoochelde en verbitterde dan voorheen. Geen enkele kerk leek te voldoen aan de vereisten van de ware kerk van Jezus Christus. Als ik op dat ogenblik het Boek van Mormon in handen gekregen had of iemand mij over De Kerk van Jezus van de Heiligen der Laatste Dagen verteld had, zou mijn zoektocht daar misschien geëindigd zijn.

Jammer genoeg gebeurde dat niet en begon ik andere godsdiensten dan het christendom te bestuderen – de islam, het boeddhisme en het hindoeïsme – zodat ik uiteindelijk ook mijn zoektocht naar de ware kerk van Christus uit het oog verloor. In plaats daarvan werd ik een specialist in oosterse godsdiensten en begon te geloven dat de ene godsdienst misschien even goed als de andere was. Het gevolg van al mijn zoeken was dat ik als het ware godsdienstig onverschillig geworden was.

Broeder en zuster Scarpulla zijn werkzaam in de Gemeente Rimini. Broeder Scarpulla is gemeenteraadspresident en zuster Scarpulla raadgeefster in het presidium van de zustershulpvereniging.

Maar dankzij de genade van de Heer bleef ik geloven in God en in zijn goddelijke aard. Ook mijn geloof in de goddelijke aard van Jezus Christus heb ik nooit volledig verloren. Daarom bleef ik Hem zoeken.

Ik was ondertussen getrouwd. Mijn vrouw, Ines, was wel katholiek opgevoed, maar was geen actief lid van de kerk. We besloten dan ook onze twee kinderen niet in enige godsdienst op te voeden, maar de keuze aan hen over te laten.

Met het verstrijken van de jaren was ik dichter tot Christus genaderd. Ik was begonnen regelmatig te bidden en was de Bijbel opnieuw gaan lezen. Ik was een christen zonder kerk – maar nog altijd op zoek naar de ware kerk van Jezus Christus.

Ik was ondertussen oud geworden, al voorbij de zestig. Op dit ogenblik was het dat de Heer medelijden met mij had en mij in de vorm van dromen liet weten dat mijn kans zich weldra zou voordoen.

Op een heldere septemberochtend was ik net uit mijn wagen gestapt toen ik twee jongens op een afstand naar mij zag kijken, alsof ze mij herkend hadden en op mij zaten te wachten. Opmerkelijk genoeg nam ik niet die defensieve houding aan die ik anders wel aanneem tegenover verkopers en zendelingen. Ik voelde mij vreemd genoeg tot hen aan-

getrokken alsof ook ik een lange tijd had zitten wachten om hen te ontmoeten. Hoewel zij vreemdelingen waren, was ik openhartig en vriendelijk tegenover deze nette, oprechte jongemannen.

Toen ze zich als mormoonse zendelingen voorstelden, was dat bericht als een donderslag bij heldere hemel, en ik luisterde met grote vreugde in mijn hart naar hun boodschap. Ik had het gevoel dat God mijn vragen uiteindelijk beantwoord had. Ik aanvaardde het Boek van Mormon graag en begon er die avond met grote verwachting in te lezen.

Terwijl ik daar alleen zat aan mijn schrijftafel met dat boek, voelde ik een grote blijdschap over mij komen. Zoete gevoelens die ik nooit voordien gekend had, brachten mij als het ware in een staat van halfbewuste vervoering die misschien wel een uur lang duurde.

God gaf mij de innerlijke zekerheid dat ik in dat boek de waarheid zou vinden die ik reeds zoveel jaren aan het zoeken was. Ik was onmiddellijk geboeid door de inhoud van het Boek van Mormon. Het Boek van Mormon en de Bijbel wezen mij allebei duidelijk naar dezelfde goddelijke openbaring: de christelijke kerk, die avvallig geworden was, was opnieuw hersteld! Christus had zijn kerk tóch *niet* in de steek gelaten – de mens was de oorzaak van de

afval geweest en nu had de Heer zijn kerk opnieuw op aarde geplaatst! Zelfs ik voelde mij, op de een of andere beperkte manier, hersteld. Mijn lange nacht, die vele jaren had geduurd, was ten slotte tot een einde gekomen!

Dankzij God was ik uiteindelijk gelukkig geworden. Mijn getuigenis groeide dagelijks naarmate ik mij in de Schriften verdiepte en de leerstellingen met de zendelingen en gemeentepresident Ezio Caramia besprak. Een paar maanden nadat ik de zendelingen ontmoet had, liet ik mij dopen als lid van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Een paar maanden later liet ook mijn vrouw zich dopen, wat mijn vreugde nog vermeerderde.

Ik ontving daarna het Aäronisch en, later, het Melchizedeks priesterschap. En ik getuig vandaag, met absolute zekerheid, dat De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen de enige ware kerk van Jezus Christus is. Ik ben tevens dankbaar voor het getuigenis dat ik heb van een levende profeet en van twaalf hedendaagse apostelen.

Dit is mijn vreugdevol getuigenis, tot stand gekomen door veel leed, dat ik nederig aanbied aan allen die er baat bij kunnen vinden. De kerk is eeuwig, zoals trouwens al de werken van God. Zij is zijn meesterwerk. □

EEN GESPREK OVER DE KERK IN MIDDEN-AMERIKA

FOTOGRAAF PHIL SHURTEFF

De kerk blijft gestadig groeien in Midden-Amerika, ondanks de politieke onrust, economische problemen en natuurrampen in sommige landen. Voor een verslag van die groei, sprak de redactie met ouderling Ted E. Brewerton, president van het Gebied Midden-Amerika.

Redactie: Hoe sterk is de kerk in Midden-Amerika?

Antwoord: Er zijn meer dan een kwart miljoen leden verspreid over zeven landen: Guatemala, Belize, Honduras, El Salvador, Nicaragua, Costa Rica en Panama. Er zijn 47 ringen, tien zendingsgebieden en één tempel. Gemiddeld heeft ieder zendingsgebied per maand tweehonderd dopelingen.

Red.: Stelt dit de plaatselijke leiderschap niet voor grote uitdagingen?

Antw.: Inderdaad. Maar ik geloof dat we zeer bekwame leiders hebben op ring-, regionaal en zendingsniveau. De re-

gionale vertegenwoordigers die ons bijstaan zijn alle tien afkomstig uit dit gebied. Zeven van de tien zendingsgebieden hebben Latijnsamerikaanse zendingspresidenten en de achtergrond en kennis van de andere leden van het gebiedspresidium dragen bij tot onze kracht. Mijn eerste raadgever, ouderling Carlos H. Amado, is Guatemalaan en heeft veel leiderschapservaring, en mijn tweede raadgever, ouderling Jay E. Jensen, heeft heel wat tijd in Latijns-Amerika doorgebracht. Omwille van deze kracht wordt er op het ogenblik meer aan leiderstraining gedaan dan ooit voorheen.

Redactie: Blijkbaar zijn de mensen in Midden-Amerika ontvankelijk voor het evangelie.

Antw.: In veel gebieden wel, ja. En de hand des Heren is zichtbaar aan het werk. In maart 1991 hadden twee zendelingen een gezin in La Ceiba aan de noordkust van Honduras onderwezen dat echter na twee lessen geen interesse meer had. In juli vonden twee zendelingzusters een onderzoeksstaat van dat gezin en gingen het weer opzoeken. Zij vonden de moeder in tranen en vroegen haar wat er aan de hand was. Zij vertelde over een droom die zij had gehad van haar twintigjarige zoon die de eerste twee zendelingenlessen met de ouders mee gevolgd had maar een maand voor het bezoek van de zusters overleden was. In die droom had haar zoon haar gezegd: 'Jij en papa moeten je laten dopen zodat ik ook gedoopt kan worden.' En zij vroeg de zusters: 'Hoe kan men een overledene laten dopen?' Er was grote vreugde in het gezin toen ze de rest van de zendelingenlessen hoorden. In augustus 1991 lieten vier gezinsleden zich dopen.

Red.: Dan houdt de geestelijke groei van de kerk dus wel gelijke tred met de numerieke groei?

Antw.: Jazeker. De kennis van de beginselen en de leer van het evangelie is sterk, ook onder de nieuwe leden. Dat is vooral te danken aan de zendelingen en de plaatselijke leiders. Wij hebben een duidelijke toename van het geestelijk

peil waargenomen. Ook de manier waarop leden gereageerd hebben op uitdagingen en onrust om hen heen heeft bijgedragen tot hun geestelijke groei.

Red.: Hebben politieke onrust en natuurrampen de vooruitgang van de kerk in bepaalde delen van Midden-Amerika verhinderd?

Antw.: Inderdaad hebben de gevechten in sommige landen problemen voor de kerk veroorzaakt. De huizen van bepaalde leden zijn beschadigd of vernietigd ten gevolge van aardbevingen en politieke onrust. Toen er zich vorig jaar een vulkaanuitbarsting in Zuid-Guatemala voordeed, dreef de wind de as echter weg van de zes units die de kerk in die plaats heeft, en bij de recentste aardbeving zijn er geen huizen van heiligen der laatste dagen verloren gegaan.

Het klinkt paradoxaal, maar de onrust in sommige landen heeft de zelfredzaamheid van de heiligen der laatste dagen vergroot. Zij moesten uit hun eigen landen jonge mensen op zending roepen en zelf de zware lasten van kerkelijk leiderschap dragen. Twee van de tien zendingsgebieden in Midden-Amerika hebben bijvoorbeeld geen Noordamerikaanse zendelingen; alle zendelingen in deze zendingsgebieden komen uit Latijns-Amerika. Deze verhoogde zelfredzaamheid is een zegen gebleken voor de leden. En wanneer deze zendelingen na hun zending terugkeren, huwen zij in de tempel en zijn zij dus sterkere leiders en leden.

Red.: Onlangs zijn alle Noordamerikaanse zendelingen uit Honduras weggehaald. Hoe staat het met het zendingswerk nu zij er niet meer zijn?

Antw.: De beide zendingsgebieden in Honduras werken nu nog uitsluitend met zendelingen uit Latijns-Amerika. Daarnaast zien de ringen en wijken in dat er nog meer jongemannen op zending geroepen moeten worden en dat zij nog zelfredzamer moeten worden.

Red.: Zijn sommige leden niet getekend door de conflicten in hun land?

Antw.: Sommigen wel, ja. We hebben zendelingen met een zwaar oorlogsverleden. De meesten zijn bekeerlingen en een aantal is betrokken geweest bij de gevechten. Maar wanneer zij hun leven veranderen, worden zij sterke leiders! In zekere zin ben ik van mening dat zij gelukkiger kunnen worden dan de meeste mensen zich kunnen voorstellen, omdat zij beseffen dat bekering werkelijk bestaat en de verzoening ook op hen van toepassing is. Zij beseffen dat zij werkelijk vergeving kunnen ontvangen voor dingen uit het verleden die zij niet hebben willen doen of waartoe zij gedwongen zijn.

Red.: Groeit de kerk in alle lagen van de samenleving?

Antw.: Ja, maar ik wil eraan toevoegen dat de meeste bekeerlingen komen uit wat men, economisch gezien, de middenklasse en lagere middenklasse zou kunnen noemen. Toch laten ook mensen met een hogere opleiding zich dopen.

De zelfredzaamheid waar ik het voorheen over gehad heb, heeft een machtige groep leiders voortgebracht. U zou verbaasd staan over de tientallen sterke en toegewijde mannen en vrouwen die alle taken in de kerk aankunnen. Wij hebben veel geweldige vrouwen in de kerk. Zo hebben mijn vrouw en de vrouw van de zendingspresident onlangs een vergadering in Managua (Nicaragua) bijgewoond met vijfhonderd zusters. Door armoede en diverse andere omstandigheden in dat land hebben deze zusters jarenlang dit soort bijeenkomsten moeten missen. Zij hebben zich bijzonder kunnen verheugen in de geest die zij samen gevoeld hebben.

Red.: De leden zijn waarschijnlijk enthousiast door de resultaten van hun inzet voor de kerk?

Antw.: Zij zien zichzelf helemaal niet als succesrijk. Zij zijn nederig. Hun leven lijkt zich helemaal op de kerk te richten. Zij willen het kerkgebouw op zondag niet verlaten en daar alleen maar samen zijn met hun vrienden.

Zij zijn bijzonder gevoelig voor de Geest en hebben niet de minste schroom om met vrienden en burens over gods-

De Guatemala-Stad-tempel is een geestelijke baken voor de heiligen in Guatemala, die – aldus ouderling Ted E. Brewerton, president van het Gebied Midden-Amerika – ‘bijzonder gevoelig zijn voor de Geest’.

dienst te praten. Zij spreken openlijk over gebed en de manier waarop dat hun leven beïnvloed heeft.

Red.: Wordt de kerk over het algemeen goed aanvaard in Midden-Amerika?

Antw.: Ja. Veel vooroordelen die ooit over godsdienst bestaan hebben, zijn nu verdwenen. Wij hebben heel wat gedaan aan het imago van de kerk. Zo hebben wij op onze kerkgebouwen in Guatemala vlaggemasten laten zetten en op 15 september 1991 – dat is bevrijdingsdag in heel Latijns-Amerika – hebben wij in 154 kerkgebouwen ceremonies gehouden rond het groeten van de vlag. Tijdens die programma's, die door de meeste mensen goed ontvangen werden, hebben we gebeden voor vrede en regen in de betrokken landen. Ook waren er vele burgerlijke en militaire leiders aanwezig. Door deze programma's zijn regerings- en andere leiders meer gaan beseffen dat de kerk belang stelt in en meewerkt aan de verbetering van die gebieden waar wij leden hebben.

Waarschijnlijk hebben de leden zelf echter veel meer bijgedragen tot het goede imago van de kerk dan wat wij ook hadden kunnen plannen. Enkele leden van de kerk zijn invloedrijke politieke figuren of hebben belangrijke functies in het leger bekleed, zoals bijvoorbeeld kolonel Augusto Conde. Omwille van zijn onbesproken levenswandel had hij

toen hij met pensioen ging uit het Guatemalaanse leger de beste reputatie die men zich maar kan indenken. Daarna was hij werkzaam in het presidium van de Guatemala-Stad-tempel. De secretaresse van de vice-president van El Salvador is de echtgenote van een raadgever van het ringpresidium. Zij is een uitzonderlijke vrouw.

Deze leden komen openlijk uit voor hun godsdienstige opvattingen. En er wordt naar hen geluisterd. Een van de belangrijkste ministers in de regering van El Salvador heeft Israel Pérez, de president van het Zendingsgebied San Salvador-West, op zijn kantoor uitgenodigd en persoonlijk een aantal problemen met visa voor de zendelingen geregeld. Daarna zei hij tot president Pérez: 'Ik wil dat u weet dat ons land beter af is omwille van het werk dat u doet. Uw kerk is gezinsgericht en zet zich in om het volk op een hoger moreel niveau te brengen. U bent welkom in dit land.'

Red.: Wat heeft volgens u verder nog bijgedragen tot het succes van de kerk in Midden-Amerika?

Antw.: Ik denk aan twee schriftteksten. De eerste komt uit het boek Helaman: 'En wij zien aldus, dat de Here Zijn Geest over de Lamanieten begon uit te storten wegens hun meegaandheid en gewilligheid om in Zijn woorden te geloven' (Helaman 6:36).

Laat mij, voordat ik de tweede tekst aanhaal, een beeld voor u schetsen. Als ik aan het spreekgestoelte sta en een toespraak houd, kijk ik in de mooie gezichten van getrouwe heiligen der laatste dagen. En als ik naar de tempel ga en iedereen in het wit gekleed zie, dan zie ik een prachtig volk met een iets donkerder huid dan ik, en komen de woorden van de Heiland gericht tot de overlevenden van de verwoestingen die beschreven staan in 3 Nephi, in mijn gedachten: 'En ziet, gij zijt de kinderen van de profeten; en gij zijt van het huis Israëls; en gij zijt van het verbond' (3 Nephi 20:25). De Herder van Israël heeft zijn schapen niet vergeten. □

Bidden zoals Enos

De Heer stond klaar om me te zegenen
zodra ik ècht met Hem ging praten.

Christie Ann Giles

Ik was bij mijn bed geknield om mijn avondgebed uit te spreken. Ik had het gevoel dat mijn hart zou overstromen – niet van vreugde, maar van eenzaamheid en boosheid. Dit was helemaal niet wat ik verwacht had!

Het was mijn tweede nacht in het opleidingsinstituut voor zendelingen in Provo (Utah), en ik voelde me elendig. Ik mocht mijn collega niet, ik vond het vervelend om een nieuwe taal te leren, en ik was ook niet tevreden met mezelf omdat ik me zo aanstelde.

Ik begon aan mijn gebed, maar besefte toen dat ik niets te zeggen had. Hoewel ik dringend iemand nodig had om mee te praten, leek het gewoon niet juist om mijn gevoelens van eenzaamheid, leegte en verbittering tegenover mijn Hemelse Vader uit te spreken. Uiteindelijk sprak ik een soort standaardgebed uit – 'Dank u voor mijn gezondheid en voor de gelegenheid om hier te zijn' – en kroop in bed.

Waarom helpt Hemelse Vader me niet?, dacht ik boos. Als Hij echt weet

FOTOGRAAF: CRAIG DIMOND

hoe ik me voel, nog voordat ik Hem wat vraag, waar wacht Hij dan op?

Toen herinnerde ik me het boek Enos, dat ik die middag gelezen had. In gedachten zag ik Enos knielen in het bos, de Heer smekend om hem te ver-

geven en te helpen. Zijn woorden weerklonken in mijn gedachten: 'Daarom stortte ik mijn ganse ziel in gebed tot God (. . .) uit' (Enos 1:9).

Had ik dat ook gedaan? Had ik mijn Hemelse Vader werkelijk nederig om hulp gevraagd? Ik wist dat ik dat niet had gedaan.

Ik knielde weer. Dit keer had ik veel te zeggen. Ik vertelde mijn Vader hoe gefrustreerd ik was, hoe moeilijk ik het had met het leren van de taal, hoe dringend ik van mijn collega moest leren houden, en hoezeer ik mijn werk als zendeling goed wilde doen. Ik huilde toen ik uitlegde hoe verlaten ik me voelde en dat ik zijn hulp nodig had.

'Dan zult gij Mij zoeken en vinden, wanneer gij naar Mij vraagt met uw ganse hart' (Jeremia 29:13).

Dit keer zei ik niet zomaar een gebed op – ik *bad* echt. Weer had ik het gevoel dat mijn hart overstroomde, maar dit keer van hoop, gemoedsrust en liefde. Toen ik in bed kroop, wist ik nog steeds niet hoe alles zou lopen, maar ik wist dat het goed zou komen. □

Een nieuw lofzangenboek

Frans Heijdemann, Merryn Jongkees, Poul Stolp

Voorgeschiedenis, vertaling en productie

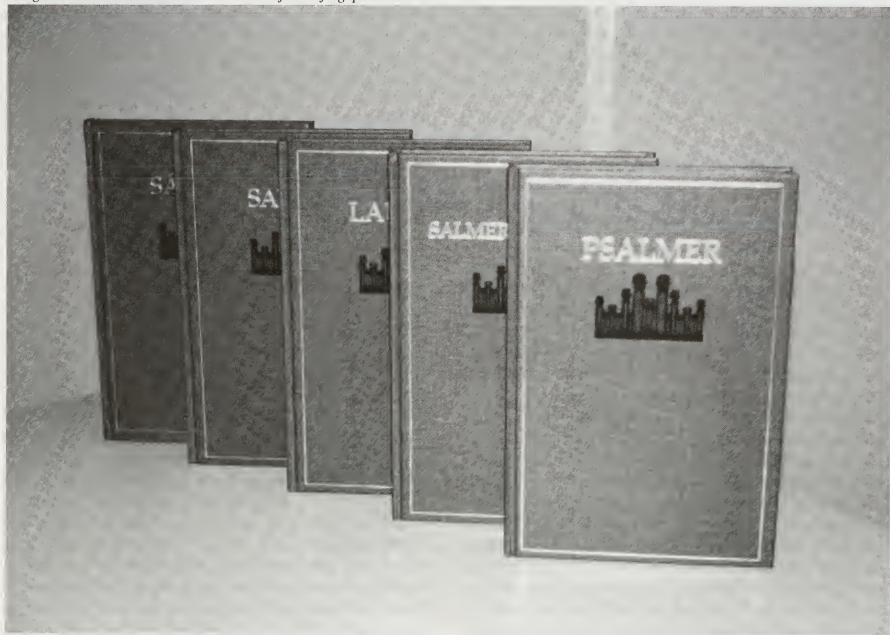
In de loop van deze maand zal het nieuwe zangboek *Lofzangen* bij het distributiecentrum in Friedrichsdorf verkrijgbaar zijn. Het vervangt de bundel *Heilige Lofzangen*, die 37 jaar lang dienst heeft gedaan in het Nederlandse taalgebied. Vele tientallen leden zijn betrokken geweest bij het tot stand komen van het nieuwe zangboek.

In 1985 verscheen een nieuwe uitgave van het Engelstalige zangboek, *Hymns*. Hier was door het algemeen muziekcomité

van de kerk jaren aan gewerkt, en verschillende dichters en componisten hebben speciaal voor dit boek nieuwe liederen geschreven. Pas nadat een proefeditie geruime tijd in een aantal wijken was gebruikt, werd de definitieve keuze gemaakt uit honderden voorgestelde nieuwe lofzangen.

In 1987 werd begonnen met het selecteren en vertalen van lofzangen voor een nieuw Nederlands zangboek. Het Kerkelijk Vertaalbureau in Nieuwegein kreeg toen, evenals de vertaalbureaus in andere delen van de wereld, de opdracht

Zangboeken in enkele talen die eerder dit jaar zijn gepubliceerd.

te zorgen voor een nieuw boek met 200 lofzangen. Honderd waren reeds voorgescreven door het algemeen muziekcomité van de kerk; deze honderd lofzangen komen overal ter wereld in de nieuwe zangboeken. De overige honderd dienden door de plaatselijke leden te worden gekozen. Een selectiecomité van leden uit Nederland en België heeft daar onder leiding van J. Paul Jongkees, toen regionaal vertegenwoordiger, een aantal maanden aan gewerkt. Bij de uiteindelijke keuze is tevens rekening gehouden met aanwijzingen van het door de gebiedspresident geleide Europees zangboekcomité, o.a. de wens om veel liederen overtempelwerk in het boek op te nemen, een onderwerp dat in het thans nog gebruikte *Heilige Lofzangen* maar weinig voorkomt. Dankzij het feit dat twee melodieën elk met twee verschillende teksten zijn opgenomen, telt de nieuwe bundel *Lofzangen* nu 202 liederen.

Het grootste werk was het vertalen van 72 nieuwe lofzangen; de opdracht daartoe werd gegeven aan Merryn Jongkees, een medewerker van het vertaalbureau. Bestaande lofzangen die in het nieuwe zangboek zouden komen, kreeg hij ook ter verbetering opgedragen. Zowel de nieuw vertaalde als de herziene lofzangen werden eerst beoordeeld door een revisiecomité, dat zowel op de juistheid van de vertaling als op de muzikale bruikbaarheid moest letten. Leden van het revisiecomité hebben ook woorden, zinnen en zelfs hele complete bijgedragen aan het nieuwe zangboek.

Er werden drie comités georganiseerd om het taalgebruik en de zingbaarheid van de liederen te testen. Ook van deze comités kwamen waardevolle voorstellen tot verbetering. Voordat de verbeterde vertalingen naar Salt Lake City werden gestuurd, zijn ze nog beoordeeld door het LTC (Language Terminology Committee), een comité waarin o.a. de regionaal vertegenwoordiger en de ringpresidenten zitting hebben, en door het Europees zangboekcomité. Deze comités moesten vooral de leerstellige juistheid van de vertalingen beoordelen. Ten slotte zijn de lofzangen nog in manuscriptvorm naar verschillende koren gestuurd om ze in de praktijk te beproeven.

In Salt Lake City werd het netwerk gedaan met behulp van een geavanceerd computersysteem. De zetafdeling van de kerk is een van de weinige instellingen in de wereld die tekst en muziek volledig elektronisch zetten. De drukproeven van de lofzangen zijn door twee proefleescomités' van ieder drie personen (vertalers en musici) gelezen. De proeflezers hebben alle liederen woord voor woord en noot voor noot gecontroleerd, opdat het resultaat zowel taalkundig als muzikaal zo goed mogelijk zou zijn. Eind 1992 werden de laatste correcties in de drukproeven aangebracht, en begin 1993 gaf de gebiedspresident toestemming om te beginnen met het drukken van de nieuwe zangboeken.

Indeling

De lofzangen zijn in het nieuwe boek ingedeeld naar onderwerp. Achterin staan indexen die helpen bij elke gelegenheid de meest toepasselijke lofzangen te vinden. De lofzangen zijn zo geplaatst dat het nooit meer nodig is om tijdens het zingen van een lied de bladzijde om te slaan.

Voorin het boek staat een voorwoord van het Eerste Presidium. Dan volgen eerst de lofzangen over de herstelling van het evangelie, over het Boek van Mormon, over de laatste dagen en over hedendaagse openbaring. Een volgende categorie vormen de liederen van lof en dank. Hierna komt een grote groep lofzangen met het karakter van een gebed (een aantal lof- en dankliederen hebben dat natuurlijk ook): smeekbeden, zegebeden, twee lofzangen n.a.v. Psalm 23 ('De Heer is mijn Herder'), aansprekende lofzangen, afscheids- en avondliederen.

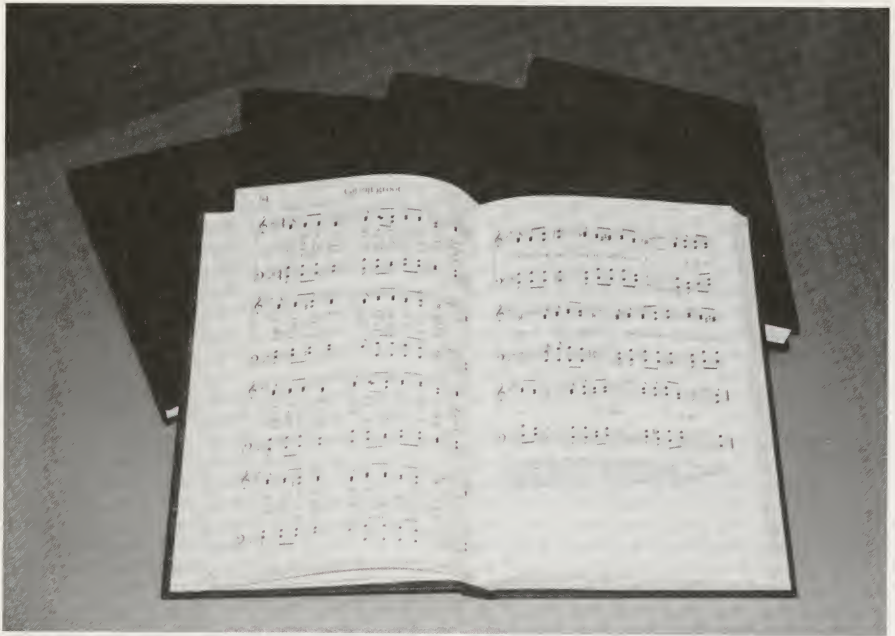
Alle avondmaalslofzangen staan nu bij elkaar; het zijn er nu 18, dus zal er meer afwisseling zijn dan voorheen. Ook de lofzang 'O hoofd, bedekt met wonden' kan voor dit doel worden gebruikt. Direct na de avondmaalslofzangen volgen er vier paasliederen. Vervolgens zijn er maar liefst 14 kerstliederen, hetgeen te danken is aan het feit dat zowel uit het Engels en uit het Duits vertaalde als originele Nederlandse en Vlaamse kerstliederen in het boek zijn opgenomen.

De laatste categorie is 'Bijzondere gelegenheden' genoemd. Hier vinden we lofzangen over allerlei onderwerpen: huisonderwijs, doop, zendingswerk, zondagsschool, Pinksteren, tempelwerk, gezin, ZHV en priesterschap.

Na de laatste lofzang zijn er acht pagina's gewijd aan de manier waarop het zangboek moet worden gebruikt, met suggesties voor het kiezen van de juiste lofzang voor elke gelegenheid en aanwijzingen voor dirigenten, organisten en pianisten. Drie indexen helpen de gebruiker om snel de gezochte lofzangen te vinden: een lijst met verwijzingen naar de Schriften, een uitvoerige lijst met onderwerpen en een index op eerste regels en titels. Dit laatste geeft al aan dat de titel van de lofzangen niet altijd gelijk is aan de eerste regel (zoals meestal in *Heilige Lofzangen*). De titel duidt nu vaak het onderwerp aan, geeft een samenvatting van de inhoud of komt overeen met het begin van het refrein. Er zijn bijvoorbeeld titels zoals 'Als er liefde heerst', 'Ik ga daar waarheen Gij mij zendt', 'Tel uw zegeningen' en 'Trouw aan 't geloof'.

Nieuwe lofzangen

Er zijn nieuwe lofzangen over onderwerpen die te maken hebben met de manier waarop de heiligen der laatste dagen het evangelie in praktijk brengen. Zo zijn er lofzangen over vasten, welzijnszorg, gezin, zendingswerk en tempelwerk. Het aantal paasliederen uit het oude zangboek (2) is verduub-

Lofzangen opengeslagen bij een nieuw lied.

beld; vijf kerstliederen zijn vervangen door andere, waaronder het oude Vlaamse lied 'Herders, Hij is geboren'. Wie 'Leid ons, o Gij goede Meester' wil zingen, kan nu kiezen uit twee melodieën.

Het gedicht 'I believe in Christ' van de in 1985 overleden ouderling Bruce R. McConkie, lid van de Raad der Twaalf, is door de Tabernakel-organist John Longhurst op muziek gezet; dit lied, waarin diverse onderdelen van het evangelie voorkomen, behoorde al snel tot de favoriete lofzangen van de Engelstalige leden. Het is in het Nederlandse boek opgenomen als 'Christus is mijn Heer'.

Het onder de Engelstalige leden van de kerk populair geworden lied 'How Great Thou Art' is in het nieuwe zangboek opgenomen onder de titel 'Gij zijt groot'. De muziek is oorspronkelijk een Zweedse volksmelodie, waarbij Carl Boberg (1859-1940) een tekst heeft geschreven voor het zangboek van de Zweedse staatskerk ('O store Gud'). De Engelse and Nederlandse teksten zijn daarop gebaseerd.

Speciaal voor het nieuwe zangboek schreef Frans Heijdemann 'Luister naar het woord des Heren'. De tekst is, vaak woordelijk, gebaseerd op Leer en Verbonden 84:99-102 en 128:23-24. De eerstgenoemde schriftuurplaats wordt in het voorafgaande vers omschreven als 'dit nieuwe lied', terwijl ook in de andere gesproken wordt over 'juichen' en 'zingen'. Beide schriftuurplaatsen hebben betrekking op de wederkomst van de Heiland. De titel van deze lofzang herinnert aan de woorden waarmee veel openbaringen in de Leer en Verbonden beginnen (o.a. de afdelingen 1, 27, 29, 35, 45 en 63).

Onder de componisten en dichters waarvan lofzangen zijn opgenomen, treffen we nog meer Nederlandse namen aan, o.a. Johannes G. Bastiaans (zijn lied 'Er is uit 's werelds duist're wolken' verdween, maar nu treffen we een melodie van zijn hand aan bij 'Beveel gerust uw wegen'), Gerrit de Jong (een naar de V.S. geëmigreerde Nederlander, wiens lied uit het Engels is vertaald) en Frank I. Kooyman, een

voormalig zendingspresident. De muziek van de nieuwe lofzang 'Heil'gen, zie uw zegeningen' is gecomponeerd door A. Laurence Lyon, die in de jaren '50 in Nederland op zending is geweest. Maar niet alle lofzangen zijn van Nederlandse, Vlaamse of Amerikaanse herkomst. Al bladerend treffen we lofzangen aan die afkomstig zijn uit Zweden, Finland, Engeland, Schotland, Wales, Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Frankrijk, Italië en Rusland. Zo is het echt een internationaal zangboek geworden.

Gewijzigde lofzangen

Van een groot aantal reeds bestaande lofzangen is de tekst en/of de muziek gewijzigd ten opzichte van de uitgave van 1956. Het zal dirigenten en organisten meteen opvallen dat veel lofzangen een of twee tonen lager zijn gezet. In dit geval hebben wij het voorbeeld van het Engelstalige zangboek gevolgd. Daar is dit gedaan om meer melodieën binnen het bereik te brengen van leden met een lage of middelmatig hoge stem; de vroeger gebruikelijke sopraanligging haalde vaak lang niet iedereen.

Koren die de lofzangen vierstemmig zingen, kunnen gebruik blijven maken van het oude zangboek, maar moeten dan wel verdacht zijn op eventuele verbeteringen in de tekst. Dergelijke verbeteringen zijn vooral aangebracht waar de oude vertaling grammaticale onjuistheden bevatte of onnodig afweek van de oorspronkelijke boodschap. Aan diverse lofzangen zijn een of meer coupletten toegevoegd; het gevolg zal zijn, dat we nu misschien vaker niet alle coupletten van een lofzang zullen zingen, maar een keuze maken uit de vijf, zes of meer coupletten die er zijn. Hier ligt een belangrijke taak voor de dirigenten: de coupletten moeten namelijk zo worden gekozen dat ze toch goed bij elkaar aansluiten, en dat ze samen een complete boodschap vormen.

Van twee lofzangen is de tekst ingrijpend veranderd. 'Komt, hoort naar eens profeten stem' was in de oude vertaling niet compleet. Alleen het eerste couplet was volledig vertaald; bij het tweede en derde couplet werden de laatste regels van het eerste couplet als 'refrein' gebruikt. Nu zijn ook deze coupletten volledig vertaald, de reeds eerder vertaalde regels zijn inhoudelijk verbeterd, en bovendien is het door Bruce R. McConkie toegevoegde vierde couplet vertaald. 'Waartoe zijn wij tezaam vereend' was geen vertaling van de Engelse tekst 'How great the wisdom and the love'. Drie coupletten van deze lofzang werden nieuw vertaald; van de oude Nederlandse versie bleven er drie staan, zodat er nu in totaal zes zijn; de titel luidt nu 'Hoe groot de wijsheid'. Door bepaalde coupletten weg te laten, kan deze lofzang geschikt worden gemaakt voor verschillende gelegenheden.

De muziek van de lofzangen werd in principe aangepast aan

die in de Engelse versie, maar in enkele gevallen werd daar van afgeweken, omdat een bepaalde versie van de melodie bij ons al was ingeburgerd. Van het oude Nederlandse lied 'Wilt heden nu treden' is de vierstemmige versie in het zangboek opgenomen die voor het koor werd gemaakt ter gelegenheid van de gebiedsconferentie te Amsterdam in 1976. Zowel van dit lied als van het oude 'Nu zijt welkome' is de spelling — voorheen voor veel mensen een struikelblok — gemoderniseerd. Jan Lingen heeft zich verdienstelijk gemaakt door onder andere de zettingen onder de loep te nemen en waar nodig verbeteringen aan te brengen.

Naast grotere veranderingen zijn er ook kleine. In 'Komt, heil'gen, komt' werd één woord veranderd: 'luid en schel' is nu 'luid en fel'. In de melodie van 'Wij danken u, Heer, voor profeten' is een heel kort nootje van een a in een b veranderd.

Taalgebruik

Wie verwacht van kaft tot kaft een uniform taalgebruik aan te treffen, zal bedrogen uitkomen. De lofzangen verschillen nu eenmaal van elkaar ook wat oorsprong en gedragenschap betreft. In vele traditionele lofzangen is het gebruik van *gij* niet weg te denken, terwijl in nieuwe lofzangen vaak het in Algemeen Nederlands gebruikelijke *u* beter past.

De verouderde tweede persoon meervoud van de gebiedende wijs is in vele liederen gehandhaafd (bijvoorbeeld, 'Komt allen te zamen'); in andere is de eigentijdse vorm (*zonder t*) gebruikt (bijvoorbeeld, 'Kom, de reis nu hervat'). Ook de vormen *des* en *der* van het lidwoord zijn onontbeerlijk, want *van de* vergt een noot meer.

Slot

Het zal duidelijk zijn dat bij de samenstelling van het nieuwe zangboek de medewerkers niet over één nacht ijs zijn gegaan. Zowel aan de keuze van de lofzangen als aan de vertaling is de grootst mogelijke zorg besteed. Toch was het niet mogelijk om met alle wensen rekening te houden, al was het alleen maar omdat het aantal lofzangen anders te groot zou zijn geworden. De broeders en zusters die hun talenten vele uren aan dit werk hebben gewijd, hebben dit gelukkig goed beseft, zodat telkens weer oplossingen konden worden gevonden voor de problemen die tijdens het werken aan het zangboek opdoken. Vaak kwam de inspiratie precies op het goede moment. De toewijding van de tientallen medewerkers heeft een resultaat opgeleverd dat ook in de 21e eeuw goed bruikbaar is. Wij hopen dan ook dat het nieuwe zangboek vele jaren een bron van vreugde, troost en aanbidding zal zijn voor de Nederlandstalige leden van de kerk.

Twee nieuwe algemene autoriteiten geroepen

Tijdens de 163e jaarlijkse algemene conferentie, die op 3 en 4 april jongstleden in Salt Lake City is gehouden, zijn twee nieuwe algemene autoriteiten geroepen: ouderling Neil Linden Andersen (41) en ouderling D. Todd Christofferson (48). Zij worden lid van het Eerste Quorum der Zeventig. Bovendien zijn er drie broeders gesteund als lid van het eerste quorum die voorheen werkzaam waren geweest in het Tweede Quorum der Zeventig. Leden van het Tweede Quorum der Zeventig worden na een periode van vijf jaar ontheven. Leden van het Eerste Quorum blijven hun hele leven algemene autoriteit.

Ouderling Neil Andersen, voormalig president van het Zendingsgebied Bordeaux Frankrijk, is geboren in Logan (Utah). Als jongeman vervulde hij een zending in Frankrijk. Hij haalde zijn doctoraal aan de Brigham Young University en promoveerde aan de Harvard University. Ten tijde van zijn roeping als lid van de Zeventig was hij werkzaam als president van de Ring Tampa Florida. Hij en zijn vrouw, Kathy Sue, hebben vier kinderen.

Ouderling Todd Christofferson is geboren in American Fork (Utah) en studeerde af aan de Brigham Young University en Duke University. Hij vervulde een zending in Argentinië. Ten tijde van zijn roeping als lid van de Zeventig was hij werkzaam als regionaal vertegenwoordiger. Hij en zijn vrouw, Katherine Thelma, hebben vijf kinderen.

De foto's en biografieën van deze beide broeders zullen in het julinumnummer verschijnen.

De ouderlingen F. Melvin Hammond, Kenneth Johnson en Lynn A. Mickelsen zijn ook gesteund als lid van het Eerste Quorum der Zeventig.

Ouderling Hammond, die momenteel werkzaam is als eerste raadgever in het Gebied Mexico-Zuid van de kerk, was in 1989 gesteund als lid van het Tweede Quorum der Zeventig. Hij is ook werkzaam geweest als raadgever in het presidium van het Gebied Mexico. En hij is president geweest van het Zendingsgebied Cochabamba Bolivia.

Ouderling Johnson is in 1990 als lid van het Tweede Quorum der Zeventig geroepen. Hij is momenteel werkzaam in het presidium van het Gebied Europa-Noord.

Ouderling Mickelsen is ook in 1990 geroepen als lid van het Tweede Quorum der Zeventig. Momenteel is hij president van het Gebied Zuid-Amerika-Zuid.

Plannen voor meer tempels

Tijdens de aprilconferentie heeft president Gordon B. Hinckley, eerste raadgever in het Eerste Presidium, in zijn toespraak op zondagochtend bekendgemaakt dat de kerk 'bezig is om land aan te kopen in Spanje en ten minste drie andere landen' als tempelgrond. Hij voegde eraan toe dat het architecturale werk aan de 'tempels in Bogota (Colombia), Guayaquil (Ecuador) en Hong Kong' in volle gang is. Ook maakte hij bekend dat de nieuwe tempel in Utah, die al in de oktoberconferentie van 1992 was aangekondigd, in American Fork zal worden gebouwd. American Fork ligt ongeveer 45 kilometer ten zuiden van Salt Lake City.

Nadruk op vereisten voltijdzending

Het Eerste Presidium heeft in een brief aan alle kerkleiders in de wereld nog eens duidelijk gemaakt dat het vervullen van een voltijdzending geen recht is maar een voorrecht. Een zending is ten voordele van de kerk en ter vervulling van de geopenbaarde doeleinden van de Heer.

'Wij zijn dankbaar voor de onzelfzuchtige respons van hen die zich geestelijk, lichamelijk, mentaal en moreel voorbereiden om in aanmerking te komen voor het vervullen van een voltijdzending', schrijft het Eerste Presidium.

In een bijgaande beleidsnota spreekt het presidium zijn hoop uit dat voor hen die niet in staat zijn om een voltijdzending te vervullen, plaatselijk zinvolle activiteiten worden ontplooid, zodat zij 'de vreugde van dienstbetoon zullen ervaren, alsmede een persoonlijke groei die aansluit bij hun omstandigheden.

'Wij worden diep getroffen door hen die ernstige fysieke, mentale en emotionele problemen hebben maar zich verplicht voelen een voltijdzending te vervullen'.

In de beleidsnota wordt nadrukkelijk gesteld dat een zending zwaar is en niet geschikt is voor personen die ernstige lichamelijke, mentale of emotionele beperkingen hebben. De plaatselijke kerkleiders worden aangemoedigd jongeren ervan te doordringen waardig te zijn om een voltijdzending te vervullen.

'Onze zending: de grootste maar dankbaarste uitdaging van ons leven'

Jos Peeters

Toen op 28 juli 1990 het gezin Barrett, vermoeid van de lange vliegreis, in het zendingshuis in Schoten aankwam, waren de leden van de Gemeente Antwerpen een heerlijke maaltijd voor hen aan het klaarmaken. Deze hartelijke verwelcoming had hen diep getroffen. Sinds die eerste dag in Vlaanderen is hun liefde voor het land, zijn cultuur, en de Vlaamse mensen binnen en buiten de kerk blijven groeien. Nu het einde van hun zending nadert, vinden president en zuster Barrett het moeilijk om afscheid te nemen. De redactie van *Kerknieuws* had een gesprek met hen.

U was geroepen om het pas geopende Zendingsgebied Antwerpen te presidenten. Hoe is dat verlopen?

Pres. Barrett: Eigenlijk waren wij een maand te laat gearriveerd in België wegens moeilijkheden met onze visa. Onze

eerste uitdaging was dan ook 36 zendelingen die een maand zonder zendingspresident geweest waren, te verheffen tot een niveau van gehoorzaamheid en geloof dat hen opnieuw in staat stelde om met succes zendingswerk te verrichten.

Geleidelijk werd het aantal zendelingen opgevoerd tot een honderdtal, het normale aantal voor ons zendingsgebied. Ook dat ging langzamer dan voorzien omdat de zendelingen een jaar lang moeilijkheden bleven ondervinden om de nodige visa te krijgen. Dat eerste jaar noemen wij 'onze proeftijd in het zendingsveld'.

Welke groei heeft het zendingsgebied daarna gekend?

Pres. Barrett: Met de geestelijke groei van de zendelingen nam ook het aantal dopelingen toe. Het eerste jaar hadden

we 53 dopelingen, het tweede jaar 84, en op basis van de gegevens van het eerste kwartaal van 1993 verwachten we dit jaar 120 dopelingen.

Het aanvankelijke doel, een ring in Vlaanderen, is nog niet bereikt. Hoever zijn we daarvan verwijderd?

Pres. Barrett: We zijn inderdaad een beetje ontgoocheld dat we dat doel niet bereikt hebben. Het aantal Melchizedekse priesterschapsdragers en het aantal actieve leden voldoet nog niet aan de vereisten voor een ring. Op basis van de verwachte groei in 1993 zal het nog drie jaar duren voordat een ring van Zion in Vlaanderen georganiseerd kan worden. Toch hebben we veel vooruitgang waargenomen. Op het ogenblik zijn we op zoek naar bouwgrond voor nieuwe kerkgebouwen in Leuven, Sint-Niklaas, en Gent. De splitsing van de gemeente Antwerpen in het begin van dit jaar is een succes. Ze schept ruimte voor groei omdat nu ook nieuwe leden geroepen kunnen worden tot taken in de kerk. Door het dienstbetoon aan de Mechelse gemeenschap (zie *Kerknieuws* in *De Ster* van april 1993) worden de zendelingen in die stad vriendelijker ontvangen dan voordien.

Wat vindt u van de samenwerking tussen leden en zendelingen?

Pres. Barrett: In Vlaanderen zoals overal elders kent zendingswerk het meest succes wanneer de leden samenwerken met de zendelingen. De leden die mee onderzoekers gaan onderwijzen kunnen hun vrienden worden, wat de onderzoekers zeker zal helpen wanneer zij besluiten lid van de kerk te worden. Ook in Vlaanderen kunnen de leden meer aan zendingswerk doen. Als de leden zouden besluiten om per jaar één gezin of persoon tot de kerk te brengen zou de Vlaamse ring er volgend jaar al zijn. Ik vind het jammer dat sommige leden op hun werk of aan hun bureaus nog niet bekendgemaakt hebben dat zij heiligen der laatste dagen zijn. Of dat zij elke avond TV kijken wanneer zij met de zendelingen zouden kunnen samen-

werken. Het is niet altijd voldoende om een goed voorbeeld te zijn. Men moet ook durven zeggen dat men lid van de kerk is of mensen durven uitnodigen om meer over de kerk te leren. Leden die enthousiast zijn over hun lidmaatschap spreken er graag over.

Wat heeft uw zending voor u persoonlijk en voor uw gezin betekend?

Zuster Barrett: Onze zending is een periode van groei en veel zegeningen geweest. Ik heb ontdekt dat ik wel kan spreken in het openbaar, of met vertrouwen de piano spelen in doopdiensten, of algemene autoriteiten en andere gasten ontvangen. Ik houd zoveel van de zendingen dat ik, eenmaal terug in Utah, als vrijwilligster wil gaan werken in het opleidingsinstituut voor zendelingen.

Onze kinderen zijn op bijzondere wijze door de Heer geholpen tijdens onze afwezigheid. Onze oudste zoon, Jeff, was in Taiwan op zending toen wij naar België kwamen. Na zijn zending heeft hij de vrouw gevonden die precies bij hem past en is hij met haar in de tempel gehuwd.

Onze drie andere kinderen, Mark, Nathan, en Ashli, waren met ons mee naar België gekomen. In de internationale school in Ekeren hebben zij geleerd om te gaan met kinderen van diverse culturen en godsdiensten, maar ook uit te komen voor hun eigen godsdienstige overtuiging.

Mark is na een jaar België op zending geroepen naar Washington D.C. met de opdracht zendingswerk te doen onder de Vietnamese bevolking daar. Nathan is na twee jaar België teruggekeerd om zijn studie in Amerika voort te zetten. Wij voelen dat de Heer onze kinderen geleid heeft om de juiste beslissingen te nemen tijdens onze afwezigheid. Toen Jeff ons na zijn zending kwam bezoeken zei hij: 'Nog nooit heb ik ons gezin zo gelukkig gezien!' Dat vinden wij allemaal.

Hebt u nog een boodschap voor de heiligen in Vlaanderen?

Pres. Barrett: Wij zijn bijzonder dank-

baar voor de vrienden die we gemaakt hebben, voor de nauwe samenwerking met de districtspresidenten Huysmans en Buysse, en voor de vele goede Vlaamse leden die we hebben leren kennen. Wij hopen dat er naastenliefde, vergevensgezindheid, verdraagzaamheid en eenheid in de Vlaamse gemeenten mag

zijn en dat de leden altijd bereid zullen zijn om zendingswerk te doen. Wij hopen contact te blijven onderhouden met de kerk hier en willen de leden aanmoedigen de nieuwe zendingspresident op dezelfde hartelijke manier te verwelkomen en te behandelen als ze ons gedaan hebben.

Eerste spade voor kerkgebouw Den Helder

L. Vreeken

Op maandag 5 april 1993 is in Den Helder om 14.00 uur symbolisch de eerste spade gestoken voor een nieuw kerkgebouw.

De plechtigheid is bijgewoond door zendingspresident J.M. Hoole, broeder C.R. Kirschbaum, regionaal PR-bestuurder en vele leden van de Gemeente Den Helder. Na de eerste-spade-ceremonie werd de eerste paal op vakkundige wijze door president Hoole de grond in geheid. Na dit karwei werd tot grote hilariteit van de aanwezigen en de verbaasde buurtbewoners een reuzenzevenklapper omhoog gehesen in de heiskraan en aangestoken. Na drie minuten overdrovend lawaai en nog een laatste knal was de plechtigheid voltooid. Alle toekomstige burens hadden

de avond tevoren een 'Ter kennismaking' in de bus gekregen.

Broeder Kirschbaum en broeder Vreeken, de zendingsleider van de gemeente, hielden beiden een korte toespraak in de gestadig vallende regen. Daarna sprak president Hoole een gebed uit. Alle aanwezigen hadden het gevoel dat ze getuige waren van een gebeurtenis van grote betekenis voor de stad Den Helder en het hele omliggende gebied, waartoe het eiland Texel behoort met een grenslijn die ongeveer loopt van Den Oever over Schagen naar Callantsoog. Het nieuwe kerkgebouw komt op de hoek Noordzeestraat- Texelstroomlaan en zal naar verwachting medio december in gebruik worden genomen.

ZHV Ring Den Haag steunt weeskinderen in Nepal

Kea Onstein

In *De Ster* van maart 1992 heeft u een artikel kunnen lezen over een opmerkelijke vrouw, Cecile Pelous, modeontwerpster bij Nina Ricci in Parijs, die al haar vrije tijd besteedt om weeskinderen

aangezet om zuster Pelous te vragen of er ook andere manieren waren waarmee de zusters in Nederland haar kunnen helpen.

De kinderen in Nepal dragen op school

rekening genomen en begin februari j.l. vertrok het bijna geheel voltallige ZHV-presidium van de ring richting Parijs om de uniformen aan zuster Pelous te overhandigen. Ze was erg onder de indruk

van alles wat ze in ontvangst mocht nemen voor haar kinderen: 'Ik weet zeker dat de kinderen heel trots zullen zijn in hun nieuwe uniform.' Begin april is Cecile Pelous weer naar Nepal gereisd, met een extra koffer met kleding voor 'haar' kinderen. De Ring Den Haag gaat verder met steun aan haar project in Nepal, vooral omdat zij hulp verleent die blijvend is. Ze leert de mensen in hun eigen onderhoud

Cecile Pelous (links) en Kea Onstein (ZHV-presidente) met de kleding.

in Nepal een menswaardiger bestaan te geven.

Aangemoedigd door dit artikel hebben de zusters van de Ring Den Haag vorig jaar een deel van de opbrengst van hun ambachtsmarkt, die ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van de ZHV was georganiseerd, aan zuster Pelous overgemaakt. Van de 1800 gulden die de ring kon overmaken, heeft zuster Pelous haar weeskinderen een maand lang kunnen voeden.

Dit eerste contact heeft de ring ertoe

een uniform, zoals bijvoorbeeld de kinderen in Engeland. Mijn 50 weeskinderen hebben geen geld voor zo'n uniform en om te voorkomen dat ze met de vinger nagewezen worden, zou ik het heel fijn vinden als de Nederlandse zusters die schooluniformen zouden kunnen naaien. 50 witte bloesjes, donkerblauwe bermuda's voor de jongens en donkerblauwe rokjes voor de meisjes. Gecompleteerd met donkerblauwe kousen.' Elke wijk en gemeente in de Ring Den Haag heeft vijf uniformen voor haar

te voorzien, ze leert ze kippen fokken, vis kweken, groenten en fruit telen. Met ons geld kan in Nepal heel veel tot stand worden gebracht en in dit geval durf ik met honderd procent zekerheid te zeggen dat elke cent goed wordt besteed. Als u mee wilt helpen aan de projecten van Cecile Pelous of als u zelf, of met een groep, een kindje financieel wilt adopteren, richt u zich dan tot iemand van het ZHV-presidium van de Ring Den Haag. Cecile Pelous is een opmerkelijke vrouw die onze hulp verdient. <

DE KINDERSTER

93E JAARGANG

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

JUNI 1993

JUAN CARLOS

EN HET CONFERENTIE- OVERHEMD

Gebaseerd op een waar
gebeurd verhaal

Jan M. Smith

Na het kraaien van de haan opende Juan Carlos zijn ogen en gluurde door de kieren in de houten wand net boven zijn hoofd. Het werd al licht. Vandaag was de eerste dag dat hij zuster Fuentes zou helpen met tortillas [dun pannenkoekje van maïsmeel dat met groenten en/of vlees erop gegeten wordt, vert.] maken. *Tijd om op te staan*, dacht hij. Hij liet zich uit zijn hangmat glijden en ging naar buiten om zich te wassen met het koele water uit de pomp.

Over twee maanden was er ringconferentie en afgelopen zondag had president García, de gemeentepresi-

dent, bekendgemaakt dat er een algemeen autoriteit zou komen. Juan Carlos vond het geweldig. Toch zag hij er ook wel een beetje tegenop want de jongens uit de stad zouden allemaal een mooi wit overhemd met een stropdas dragen. Zelfs Juans vader had een zondags overhemd. Hij had het gekregen van een zendeling.

Carlos had maar één overhemd. Zijn moeder had het gemaakt uit een meelzak. Hij droeg het iedere dag, ook wanneer hij zondags naar de kerk ging. Ook al kwam Juan uit een kleine gemeente, hij schaamde zich ervoor om in dat overhemd naar de kerk te moeten gaan. Hij vertelde het aan zijn vader en deze had alleen maar geantwoord: 'Jongen, je moet niet vergeten dat God naar je hart kijkt en niet naar hoe je er aan de buitenkant uitziet.' Maar tijdens de laatste conferentie schaamde Juan zich zo voor zijn overhemd dat hij na afloop geen van de sprekers een hand durfde te geven. Hij kon zich zelfs niet meer herinneren wat de sprekers gezegd hadden. Maar deze conferentie zou anders zijn – dankzij de tortillas.

Juan hield van zuster Fuentes. Zij was de jeugdwerklerares in hun gemeente die uit slechts vier gezinnen bestond. Er zaten maar zes kinderen in het jeugdwerk. Zuster Fuentes maakte altijd tortilla's. Het was zwaar werk – graan in de week zetten en malen, emmers water halen en hout sprokkelend in het bos op de heuvel.

De tortillas moesten 's ochtends voor het ontbijt bereid worden. Nage-
noeg ieder gezin kocht wel zo'n hete,
dikke, keurig rond uitgesneden deeg-

plak. Voordat de mannen aan het werk
gingen in het veld, wilden ze zo'n hete
tortilla. En later op de dag, tijdens de
lunch, aten ze ze koud met bonen.

Afgelopen zaterdag had zuster
Fuentes tegen Juan gezegd: 'Juan Car-
los, ik zoek iemand die me kan helpen.
Er zijn zoveel mensen die 's ochtends

tortillas komen kopen! Ik heb geprobeerd het allemaal alleen te doen, maar het lukt me niet. Ik vroeg me af of jij me misschien zou willen helpen. Het is zwaar werk, maar ik betaal je twee lempiras per week.'

Twee lempiras! Dat was een hoop geld. Daarvan zou hij, als hij zuinig was, voor de conferentie een wit overhemd kunnen kopen! Zuster Fuentes was al aan het werk toen Juan Carlos maandag kwam. De ochtend was zo om. Hij maakte het vuur aan, haalde water en maalde het graan tussen twee stenen. Hij was verbaasd hoe behendig zuster Fuentes het deeg kneedde. Nadat de tortillas verkocht waren, moesten er pannen afgewassen worden en hout gesprokkeld voor de volgende dag.

Dag na dag werkte hij 's ochtends. Soms was het wel moeilijk om op te staan terwijl de anderen nog lekker lagen te slapen. Maar hij dacht alleen maar aan het witte overhemd dat hij op de conferentie zou dragen en dat hij een algemeen autoriteit een hand zou kunnen geven. Dan was het allemaal niet meer zo zwaar. Iedere zaterdag deed hij weer twee zilveren muntjes in zijn zakdoek. Die knoopte hij dan dicht en verstopte hem onder een steen in een hoek van het huis.

President García reisde nagenoeg iedere week met de bus naar de stad voor zaken. Op zijn reis vlak voor de conferentie had hij, nadat hij zijn

eigen zaken afgehandeld had, nog een boodschap te doen, want in zijn jaszak had hij, nog steeds in een zakdoek, Juans geld.

Het overhemd was heel mooi! Het was zo wit als sneeuw, had vier plooiën aan de voorkant en glimmende knopen. Juan had nog nooit zo'n mooi overhemd gezien. Voorzichtig vouwde hij het op en deed het weer in terug in het gekreukte zakje. Nog een paar dagen en dan kon hij het dragen naar de conferentie. Dan zou hij zich zeker niet meer schamen.

De volgende morgen rende Juan naar zuster Fuentes om haar te vertellen over zijn nieuwe overhemd. Hij was verbaasd dat ze nog in bed lag. Dat was niets voor haar. Toen viel zijn oog op haar enkel, hij schrok erg. De enkel was wel twee keer zo dik als normaal en helemaal blauw. Hij zag dat het ernstig was.

'De verpleegkundige denkt dat hij gebroken is', zei zuster Fuentes. 'Zij kan botbreuken hier niet behandelen en daarom moet ik naar het ziekenhuis in de stad. Als ik dat niet doe moet ik heel lang in bed blijven.'

Met de taxi naar het ziekenhuis in de stad zou veel geld kosten. Juan wist dat er maar weinig mensen op het platteland waren die zich dat konden veroorloven. Verscheidene dorpsbewoners liepen mank omdat ze niet de juiste medische behandeling hadden gekregen en hij herinnerde zich hoe zijn grootmoeders hand jaren pijn had

gedaan nadat ze hem gebroken had. Terwijl hij de tortillas voor die ochtend aan het maken was, besloot hij zuster Fuentes koste wat het kost te helpen zodat ze naar het ziekenhuis kon gaan! Hij had al een plannetje bedacht toen hij die dag naar huis ging. Hij zou zijn nieuwe overhemd verkopen en zuster Fuentes het geld geven zodat ze naar het ziekenhuis kon gaan. . .

Een zacht briesje blies de geur van bloemen door de houten luiken naar de kerkbank waar Juan Carlos zat. Hij was helemaal warm van binnen. Zijn zuster, Lizeta, zat zoals gewoonlijk op zijn schoot. Zuster Fuentes zat aan de ene kant naast hem, haar enkel in het gips. Zijn vader en moeder zaten aan de andere kant. Hij luisterde aandachtig naar de sprekers en was ervan overtuigd dat dit de beste ringconferentie was die hij ooit bezocht had. Het slotgebed was uitgesproken en een paar minuten later – en het was veel fijner dan hij ooit gedacht had – gaf hij de algemeen autoriteit een hand.

'Juan Carlos,' zei de broeder tegen hem, 'de Heer houdt van je en is trots op je.'

Juan Carlos' hart was vervuld van vreugde. Zijn vader had gelijk – de Heer kijkt naar je hart en niet naar hoe je er aan de buitenkant uitziet. Het viel niemand op dat hij een overhemd aanhad dat gemaakt was uit een meelzak. Zelfs Juan Carlos niet. □

DE TEMPEL IS EEN PLAATS VAN VREUGDE

'Laat het hart van Mijn ganse volk zich verheugen, dat (. . .) dit huis ter ere van Mijn naam heeft gebouwd' (Leer en Verbonden 110:6).

Judy Edwards

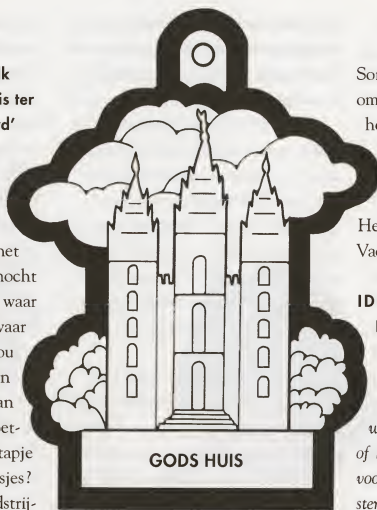
Wat maakt jou het meest blij? Als je mocht kiezen tussen iets waar je even plezier aan hebt en iets waar je altijd vreugde aan beleeft, wat zou je dan kiezen – een ijsje of een vriend, een pop of een Boek van Mormon, een kaartje voor een voetbalwedstrijd of een gezellig uitstapje met je vader, moeder, broers en zusjes?

Ijsjes, poppen en voetbalwedstrijden zijn heel leuk, maar ze kunnen je niet de blijvende vreugde brengen die vrienden, de Schriften en gezinsleden je kunnen geven.

In de tempel leren we hoe we de vreugdevolste zaken in het leven moeten kiezen – zaken die tot in de eeuwigheid duren zoals goedheid, vriendelijkheid en liefde. In de tempel leren we meer over onze Hemelse Vader en Jezus Christus en waarom we hier op aarde zijn. De tempelverordeningen maken het mogelijk dat de beste zaken in het leven eeuwig blijven duren.

Hieronder staat wat vijf jeugdwerk-kinderen over de tempel hebben gezegd:

'De tempel is een plaats van

ILLUSTRATRICE: CRYSTAL DUISON

vreugde omdat we er over Jezus leren' (Nicole, 6 jaar).

'Mensen gaan daar naar toe om de doop voor de doden te doen. Je moet twaalf jaar zijn, naar de kerk gaan en de geboden onderhouden. Als ik oud genoeg ben, wil ik ook naar de tempel' (Melissa, 11 jaar).

'In de tempel is het fijn omdat je er kunt trouwen. Ik ga later ook in de tempel trouwen want dat betekent dat je voor eeuwig aan je man verzegeld bent' (Amanda, 9 jaar).

'In de tempel is het fijn omdat je een baby aan zijn ouders kunt laten verzegelen. Het was er heel mooi. Het was er heel stil. Ik voelde me gelukkig.

Soms moet je huilen van vreugde omdat de baby waar je zoveel van houdt aan je verzegeld wordt' (Corbyn, 8 jaar).

'In de tempel is iedereen eerbiedig. Het is een heilige plaats. Het is het huis van onze Hemelse Vader' (Joseph, 11 jaar).

IDEËN VOOR DE PARTICIPATIEPERIODE

1. Laat kinderen vertellen wat hen gelukkig maakt; schrijf hun antwoorden op het bord. Vraag de kinderen of het hen slechts voor een korte tijd of voor lange tijd gelukkig maakte. Teken een sterretje bij die zaken die eeuwig zijn en laat de kinderen een tekening daarvan maken.

2. Vraag een kind dat in de tempel geweest is wat hij of zij gevoeld heeft.

3. Laat een jeugdwerkleidster of -lerares een vreugdevolle tempelervaring aan de kinderen vertellen.

4. Lees Leer en Verbonden 88:119 en vraag de kinderen hoe zij zelf een tempel kunnen zijn – een plaats van gebed, vasten, geloof, wetenschap, heerlijkheid en orde, waar de Geest Gods aanwezig is.

5. Help ieder kind om een persoonlijk tempelboek te maken. Gebruik daarbij plaatjes uit oude kerkelijke tijdschriften, foto's, stukjes uit dagboeken enzovoort. De kinderen kunnen in de loop van het jaar verder gaan met hun boek. □

JE EIGEN TEMPEL

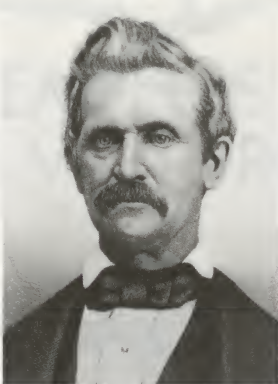

Instructies

Haal bladzijde zes en zeven uit de kinderster en plak ze op dun karton. Hiermee kan je een mobiel maken die je herinnert aan de vreugdevolle dingen die in de tempel gebeuren.

In de ruimte die opengelaten is, kun je een tekening maken van de tempel die het dichtst bij jullie in de buurt is. Kleur nu alle plaatjes en knip ze uit. Maak op de aangegeven plaats een gaatje. Op de achterkant van het plaatje kun je schrijven waarom deze tempelzegening je gelukkig maakt. Gebruik een stukje wol of een touwtje om de kleine plaatjes onder je tekening van de tempel te hangen. Je mobiel is klaar om op te hangen.

TRUMAN O. ANGELL

BOUWEN AAN HET KONINKRIJK

Shannon W. Ostler

Slechts vier dagen nadat de heiligen de Salt Lake Valley bereikt hadden, koos president Brigham Young de plaats voor de nieuwe tempel. Het zou veertig jaar duren voordat deze tempel, het huis van de Heer, af was. Hij is een blijvende herinnering aan de toewijding en opofferingen van de eerste heiligen, waaronder Truman O. Angell, de architect van de tempel.

Truman Osborn Angell is in 1810 in North Providence (Rhode Island) geboren als zoon van James en Phebe

Osborn Angell. Als vijfde van tien kinderen leerde hij al op jonge leeftijd verantwoordelijkheid dragen. Toen hij nog maar negen jaar was, moest zijn vader een tijdje van huis weg. Truman droeg toen de verantwoording voor veel van het werk op de boerderij en hij kon slechts gedurende twee winters naar school. Op 17-jarige leeftijd ging hij in de leer bij een meubelmaker en leerde prachtig houtsnijwerk en lijstwerk maken.

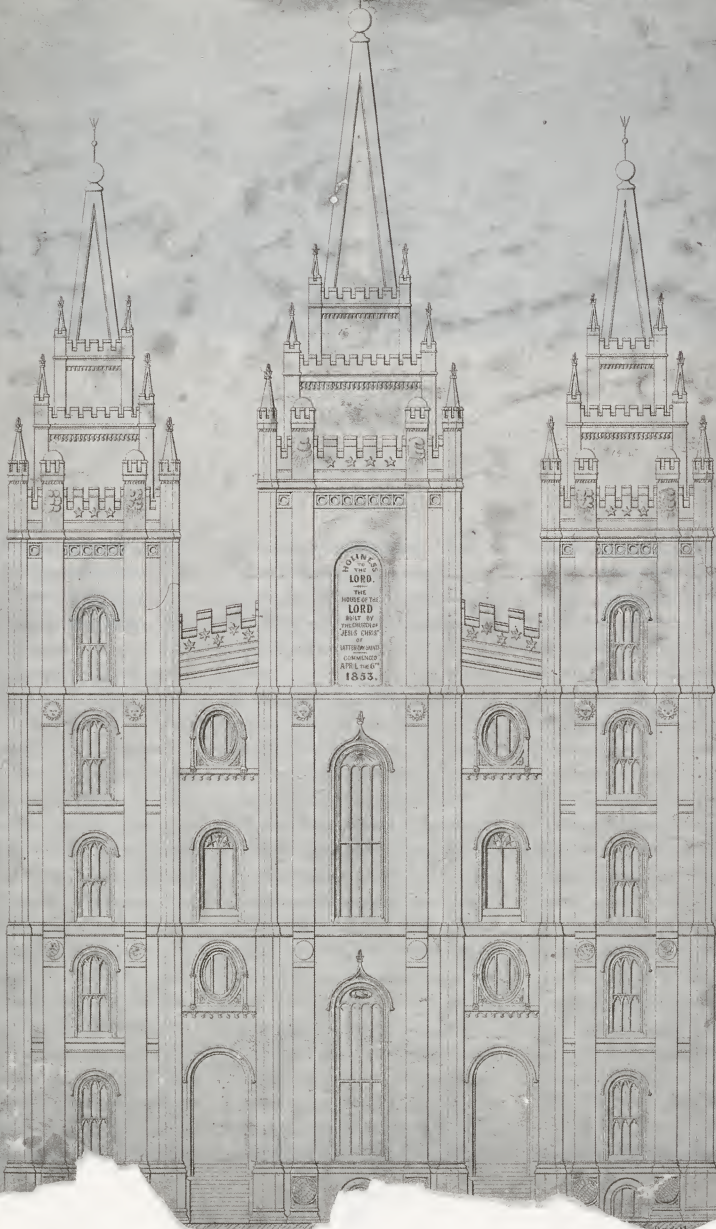
In die tijd gebeurde er iets belangrijks in zijn leven. Hij schreef in zijn

dagboek: 'Ik voelde een oprecht verlangen om christen te worden'. Maandenlang bad hij om leiding en hij 'ging een rechtschapener leven leiden.'

Deze verandering bereidde Truman voor op de boodschap van twee zende-

Truman O. Angell ontwierp de Salt Lake-tempel, linksboven, en de St. George-tempel, rechtsboven. Rechts is een van de eerste schetsen van de Salt Lake-tempel.

TEMPLE.

SAVED BY THE
LORD.
THE
HOUSE OF THE
LORD
BUILT BY
THE PROPHET
JESUS CHRIST
OF
NATHELMAN
AND
CONSECRATED
APRIL 14th 1835.

EAST

lingen van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Een paar jaar later, nadat hij naar het westen van de staat New York was verhuisd, ontmoette hij de zendingen en aanvaardde het evangelie. Hij, zijn vrouw, Polly, en zijn moeder lieten zich dopen. Geleid door de Geest en vervuld van de vreugde van het evangelie trok Truman samen met zijn neef 800 kilometer naar het oosten en negen weken lang predikten zij het evangelie. Truman had het verlangen om in de buurt van andere heiligen te wonen en in 1835 verhuisde hij met zijn gezinnetje naar Kirtland (Ohio). Daar lag al werk op hem te wachten in de tempel. Kansels, stoelen, trappen, kozijnen, stijlen alles moest nog gemaakt worden. De profeet Joseph Smith had zijn fijne handwerk gezien en stelde hem aan het hoofd van vele andere bouwwerkzaamheden in Kirtland.

Toen de tempel in Kirtland bijna

voltooid was, werd Truman tot lid van het Quorum der Zeventig geordend. Enthousiast bereidde hij zich voor op zijn volgende zending. Korte tijd voor hij zou vertrekken, vroeg Joseph hem te blijven en een winkel te bouwen. Truman vertelde Joseph dat hij nu tot het Quorum der Zeventig behoorde en op zending wou. De profeet zei alleen: 'Goed, ga maar op zending.'

Nadat Joseph Smith weg was gegaan, kreeg Truman het te kwaad: Hoe kon hij getuigen dat Joseph een profeet van de Heer was, als hij zelf niet bereid was te doen wat de profeet van hem gevraagd had? Truman bleef in Kirtland en bouwde de winkel en nog vele andere gebouwen die nodig waren.

De familie Angell verhuisde iedere keer met de grootste groep heiligen mee. Ze leden onder de vervolgingen van de benden in Missouri en Nauvoo. In de loop der jaren stierven verschiedene jonge kinderen van Truman

en Polly. Terwijl de laatste heiligen uit Nauvoo verdreven werden, bleven Truman en een paar anderen achter om de tempel af te bouwen en in te wijden. Het moet hem diep hebben bedroefd dat dit heilige gebouw later ontheiligd en verbrand werd.

Truman behoorde tot de eerste groep heiligen die in 1847 de Salt Lake Valley binnentrok. Twee jaar daarvoor was hem in zijn patriarchale zegen gezegd: 'Het is voor u belangrijker de heiligen te helpen steden en tempels te bouwen dan overzee te gaan om het evangelie te prediken. Hierin ligt op de eerste plaats uw taak.' Zijn capaciteiten als architect werden opgemerkt door president Brigham Young en al snel was Truman bezig met het ontwerpen van huizen, scholen, kerkgebouwen, een suikerfabriek, forten, winkels, een gevangenis, een theater, een huis voor de gouverneur en, bovenal, tempels.

Broeder Angell ontwierp niet alleen tempels maar ook andere prachtige gebouwen. Voorbeelden daarvan in Salt Lake City zijn het Beehive House, uiterst rechts, de Eagle Gate poort, die eens tot Brigham Youngs boerderij leidde, links, en het Lion House, rechts.

Vele prachtige gebouwen bestaan nog steeds en getuigen van zijn talent als architect. De Salt Lake- en de St. George-tempel, Brigham Youngs Beehive House, het Lion House en de Eagle Gate zijn maar een paar voorbeelden.

Truman beschouwde zijn werk eerder als een roeping dan als een baan. De meesten die hielpen bij bouwprojecten, gaven een tiende van hun tijd maar degenen die voltijd in dienst waren, zoals Truman, kregen een salaris in de vorm van bonnen. Deze konden ze dan inwisselen voor eten, drinken, kleding en andere levensbehoeften.

Truman bestudeerde architecturale vormgeving en nieuwe bouwmethoden. Als architect van de kerk lag er een constante druk op hem, en omdat dit nadelig voor zijn gezondheid was, riep Brigham Young hem op zending naar Europa. Daar zou hij niet alleen het evangelie prediken maar ook grote

gebouwen gaan bekijken en verschillende bouwstijlen bestuderen. Toen hij dertien maanden op zending was, werd hij teruggeroepen om te helpen met de bouw van de Salt Lake-tempel.

In het begin schoot het werk aan de tempel niet op. Verscheidene malen traden er vertragingen op zoals de keer dat de president van de Verenigde Staten, James Buchanon, onder begeleiding van soldaten een nieuwe gouverneur naar Utah stuurde om Brigham Young te vervangen. De heiligen, die de plunderingen door de gewelddadige benden in het oosten nog niet vergeten waren, waren niet van plan nog een keer hun huis en land te laten vernielen. Ze haalden alle waardevolle zaken uit hun huizen en legden er balen stro in, zodat ze ze in brand konden steken als er vijandige troepen zouden komen. Zelfs het fundament van de tempel werd met aarde bedekt zodat het op een

zo juist omgeploegd veld leek. Gelukkig kon er voordat de troepen in Salt Lake arriveerden op vredige wijze tot overeenstemming gekomen worden.

Naarmate de bouw van de tempel vorderde, vroeg Truman president Brigham Young bij iedere volgende stap om raad en advies. Vele kleine zaken moesten geregeld worden en het werk vereiste het constante toezicht van Truman. Zijn hele werk was erop gericht de Heer te dienen, ondanks zijn slechte gezondheid en persoonlijk verdriet.

Truman heeft de voltooiing van de prachtige Salt Lake-tempel niet mogen meemaken. In april 1893 werd de tempel ingewijd en dit jaar is het eeuwfeest van deze geweldige gebeurtenis. Dit majestueuze gebouw is een monument voor de toewijding van broeder Angell en al die andere heiligen aan de opbouw van Gods koninkrijk hier op aarde. □

EEN POP VAN EEN ZAKDOEK

Judie Fordham

Toen de pioniers met hun kinderen de vlakten overtrokken naar de Salt Lake Valley hadden ze geen bussen, auto's en vliegtuigen. Ze liepen naast huifkarren vol met voedsel, beddegoed en zaden voor de oogst van volgend jaar. Er was geen plaats voor speelgoed en poppen, en dus leerden de kinderen zelf speelgoed maken. Ze vonden het heel leuk om een pop te maken van een zakdoek – zij was lekker zacht en zorgde voor veel plezier onder de pionierskinderen.

Jij kunt net doen alsof je een pionierskind bent en zelf een pop maken. Je hebt een grote, witte herenzakdoek nodig en 1,15 meter gekleurd kant of broderie (2,5 cm breed), een linaal, een naald en draad in dezelfde kleur

als het kant of de broderie, een schaar, een borduurnaald, roze en blauw borduurgaren, vulling, en vier stukjes smal lint (elk 25 cm lang).

1. Naai een strookje kant aan één zijde van de zakdoek. Naai een tweede strookje vlak boven het andere.

2. Neem aan de tegenoverliggende zijde van de zakdoek het midden en neem dat 9 cm in. Borduur een roze Franse knoop erop voor de neus van de pop (zie de tekening). Borduur twee blauwe Franse knopen voor de ogen. Naai ze 1,25 cm boven de neus en 2,5 cm uit elkaar.

3. Maak van de vulling een bal met een diameter van 5 cm.

Houd de bal achter het gezichtje, dat je net gemaakt hebt, doe de zakdoek er stevig omheen en bind hem onderaan stevig vast met een dubbel draadje. Knoop een stukje lint over het dubbele draadje als nek.

4. Maak twee cirkels uit kant en naai ze achter op het hoofd als hoedje.

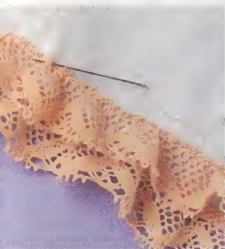
5. Maak armen door de zakdoek aan weerszijde van het hoofd op te rollen en aan het uiteinde een knoop te maken, waarbij je 2,5 cm over laat voor de handjes.

6. Maak drie strikken van lint en naai ze, op gelijke afstand van elkaar, boven het kant op de jurk. □

Op de omslag:

Fotografie: Melanie Shumway

1

2

3

4

5

6

DAVID O. McKAY

Kellene Ricks Adams

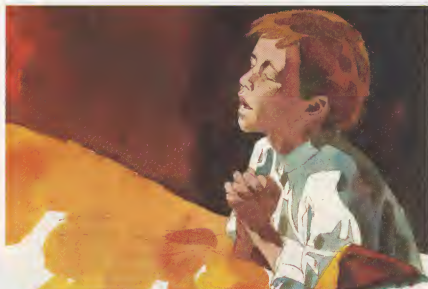
1. David Oman McKay heeft al op hele jonge leeftijd van zijn ouders geleerd dat hij een kind van God was en dat God van hem hield. Ze leerden hem ook dat hij altijd met onze Hemelse Vader kon praten.

2. David bad iedere dag, zowel persoonlijk als met zijn familie.

3. Op een avond was er een geweldige onweersbui. David lag in bed en was erg bang. Hij wist dat hij zich beter zou voelen als hij zou bidden maar hij was te bang om uit bed te stappen en te knielen.

4. Uiteindelijk had hij genoeg moed verzameld om uit bed te komen, op de koude vloer te knielen en om bescherming voor hem en zijn familie te bidden. Terwijl hij bad, hoorde David een stem die zei: 'Wees maar niet bang; er zal niets met je gebeuren.'

5. Nadat hij gebeden had, kon hij rustig gaan slapen want hij wist dat zijn Hemelse Vader hem en zijn familie zou beschermen.

6. Jaren later werd David O. McKay de negende president van de kerk en met zijn sterk getuigenis van het gebed was hij een goed voorbeeld voor de gehele wereld.

DE WEG NAAR JERICHO

President Thomas S. Monson

Tweede raadgever in het Eerste Presidium

Mijn vader heeft bijna elke dag van zijn leven lang en hard gewerkt. Ik weet zeker dat hij op de sabbat liever thuisbleef. Maar in plaats daarvan bezocht hij familieleden en vrolijkte hen op.

Eén van hen was zijn oom, die door artrose zo kreupel was geworden dat hij niet kon lopen en zichzelf verzorgen. Mijn vader zei dan op een zondagmiddag tegen me: 'Kom mee, Tommy; laten we een eindje gaan rijden met oom Elias.' We gingen dan in de oude Oldsmobile uit 1928 naar

Eighth West. Daar, voor het huis van oom Elias, wachtte ik dan in de auto, terwijl mijn vader naar binnen ging. Al gauw kwam hij het huis weer uit met, als een porseleinen pop, in zijn armen zijn kreupele oom. Ik opende het portier en keek toe hoe voorzichtig en liefdevol mijn vader oom Elias op de stoel naast de bestuurder zette, zodat hij een goed uitzicht had, terwijl ik achterin ging zitten.

Het was een kort ritje en er werd niet veel gezegd, maar o, wat een nalatenschap van naastenliefde! Vader heeft me nooit uit de Bijbel voorgelezen over de barmhartige Samaritaan. In plaats daarvan nam hij me met oom

Elias in die oude Oldsmobile uit 1928 mee over de weg naar Jericho. □

(Overgenomen uit De Ster van januari 1989.)

ILLUSTRATOR: ROBERT T. BARRETT

Opbrengst komt ten goede aan weeshuis in Nepal

De musical 'Elisabeth'

De hele cast van de musical Elisabeth, met rechts zuster Frony van der Scheer, die de algehele leiding had.

Ter gelegenheid van de ZHV-conferentie van de Ring Den Haag heeft een groep van ongeveer 60 leden uit de ring onder leiding van zuster Frony van der Scheer een musical ingestudeerd en die op 27 maart opgevoerd.

De musical is een aantal jaren geleden speciaal voor de ZHV in Amerika geschreven, waar zuster Van der Scheer als assistent-regisseuse bij de productie betrokken is geweest. Ze heeft de tekst in het Nederlands vertaald en een grote groep enthousiaste acteurs, zangers en dansers om zich heen verzameld om aan deze grote productie te werken.

'Sinds ik aan de musical in Amerika had gewerkt, had ik de grote wens om deze in ons land op te voeren. Daarom was ik heel blij met het verzoek van het ZHV-presidium om dit stuk op de zustersconferentie op te voeren', zegt een opgeto-

gen zuster Van der Scheer.

De musical 'Elisabeth' geeft het leven weer van een pioniersvrouw, die uit Engeland vertrok om zich bij de heiligen in Nauvoo te voegen. Het stuk laat op prachtige wijze zien hoe 't leven van de pioniers en hun vrouwen zich in die moeilijke tijd voltrok. We beseften weer hoeveel de pioniers hebben opgeofferd om godsdienstvrijheid zeker te stellen, niet alleen voor zichzelf, hun nageslacht maar uiteindelijk ook voor ons.

De musical is behalve in Amsterdam in nog drie andere plaatsen opgevoerd: Antwerpen, Rotterdam en Apeldoorn. Naar schatting hebben 800 mensen het stuk gezien.

De hoofdrollen werden op uitstekende wijze vertolkt door Els Roepers in de rol van Elisabeth, en Remy van der Put als haar man David.

Het was een groot succes; de kleding, de muziek, het acteren, alles had een semi-professioneel karakter. De toeschouwers hebben hun waardering duidelijk laten blijken door flink in de buidel te tasten, toen hun een vrijwillige bijdrage werd gevraagd voor het weeshuis van Cecile Pelous in Nepal (zie *De Ster*, maart 1992). In totaal kan na deze vier voorstellingen een kleine 9000 gulden worden overgemaakt voor het weeshuis, dat nu een verdieping op het gebouw zal kunnen laten zetten, zodat in de toekomst 75 of zelfs 100 kinderen kunnen genieten van de goede zorgen, die via Cecile Pelous aan hen worden besteed. De Nederlandse leden van de kerk hebben een belangrijk steentje bijgedragen aan een project dat via een lid in Parijs zoveel doet om het leed van mensen in Nepal te verzachten. <

Breda: Klaar voor groei

De Gemeente Breda is al vanaf 1975 in het kerkgebouw aan de Mgr. de Vetstraat gevestigd, en zo langzamerhand beginnen we uit het gebouw te groeien. Er worden heel wat baby's geboren (een goede zaak, natuurlijk) en het jeugd-

van 1994 een begin worden gemaakt met de bouw van een eigen kerkgebouw. De toezeggingen hebben we al. Men onderhandelt met de stad Breda over bouwgrond en de nodige vergunningen. Iedereen zet zich in om van de Ge-

aantal schommelt overigens nogal omdat enkele broeders een ringfunctie hebben en andere broeders in ploegdienst zijn werken.

Geregeld zijn er onderzoekers die de zondagse vergaderingen bijwonen. Zij hebben de zendelingenlessen al wel gevolgd, maar hebben nog niet het besluit kunnen nemen om zich te laten dopen. Wij hopen dat dit op korte termijn zal plaatsvinden, zodat ook zij de zegeningen van het quorum zullen ontvangen.

Het quorum-presidium heeft eind vorig jaar op zondag enkele lessen in familiegeschiedenis georganiseerd, waardoor de broeders gesti-

muleerd zijn om dit werk ter hand te nemen. En nu kunnen ze hun huisonderwijsgezinnen ook de nodige assistentie verlenen bij dit grootse werk.

Zustershulpvereniging

De Gemeente Breda heeft sinds kort een nieuw ZHV-presidium. Dat presidium zegt: 'Bij de oprichting van de zustershulpvereniging in 1842 is ge-

De priesterschap van Breda, en kinderen.

werk zal dus in de toekomst meer plaats gaan opeisen. De gemeente groeit ook wat de opkomst in de vergaderingen betreft. Ons ledental schommelt rond de 160 leden, van wie zestig procent actief is. Op zondag kunnen we nauwelijks iedereen een plaats aanbieden in de kappel. Wij bidden al jaren om een ander gebouw. Als alles naar wens verloopt zal, naar wij hopen, in de tweede helft

meente Breda een wijk te maken. Binnen de hulporganisaties doet men er alles aan om alles op een hoger peil te brengen. Breda is een gezegende Gemeente, waar wij de Heer dankbaar voor zijn.

Ouderlingenquorum

Op zondag wordt de quorumvergadering door ongeveer 20 broeders bezocht. Dat

zegt dat de zusters een hulp en steun voor de mensen in hun omgeving behoren te zijn. Dat is ook het doel van de zusters van de Gemeente Breda. Op 20 maart, de verjaardag van de ZHV, hebben we dat dan ook in praktijk gebracht. We hebben oud speelgoed opgeknapt en naar een kinderziekenhuis gebracht, kaarten gemaakt voor zieken en handschoenen gebreid voor lepra-patiënten.'

Jeugdwerk

Op de foto ziet u het jeugdwerk van de Gemeente Breda. Ons jeugdwerk is niet erg groot, de zonnestraaltjesklas heeft acht kinderen, de KGW-klas tien, en de wegbanersklas drie.

Geregeld hebben wij leuke activiteiten met de kinderen zoals met Pasen, moederdag, vaderdag en Sinterklaas.

Voor dit jaar zijn de volgende activiteiten gepland:

- a. Bejaarden in tehuizen bezoeken en een paasprogramma opvoeren.
- b. Huifkarrentocht door de bossen in Brabant.
- c. Gezellige dag met videofilm en poffertjes.
- d. Opvoering van kerstprogramma in

Het jeugdwerk van de Gemeente Breda.

een tehuis voor gehandicapte kinderen.

Een paar van onze doelstellingen voor dit jaar zijn: de kinderen helpen een sterk getuigenis te krijgen van het evangelie, zodat ze er met hun vriendjes op school over kunnen praten en pal staan

Er wordt tijdens de opening uit volle borst gezongen. De muziek is goed gekozen en geeft mede uiting aan de wens om met elkaar en in harmonie God eer te betuigen. De lofzangen geven ons inspiratie en vreugde.

De lessen zijn in overeenstemming met

De ZHV-zusters en kinderen.

voor hun geloof, en de kinderen leren beter met elkaar om te gaan.

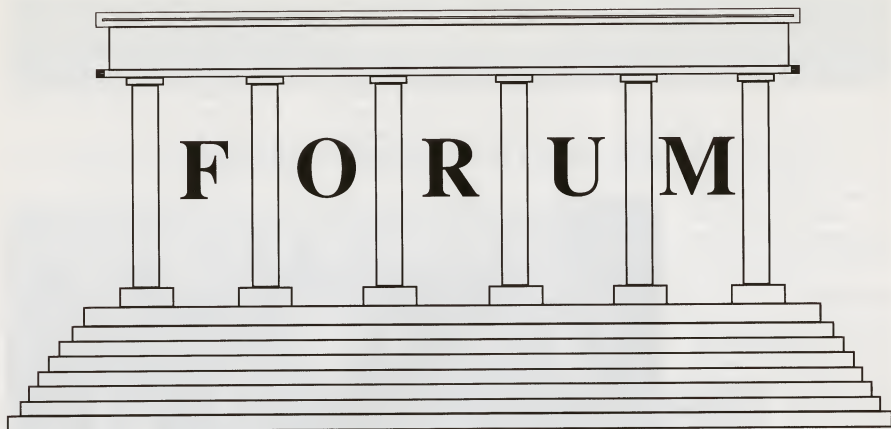
Zondagsschool

Een zondagsschool als die van de Gemeente Breda straalt het evangelie uit en de wil er met z'n allen iets van te maken.

de leer en worden met enthousiasme en vuur gegeven. Men weet dat de leerkracht zich terdege voorbereidt. Daar waarom het uiteindelijk gaat, (herstelde) waarheid en naastenliefde, heeft een saamhorigheid tot gevolg die de tand des tijds kan doorstaan. De Gemeente

Breda is klaar voor groei en werkt er hard aan om een volwaardige gemeente Gods te zijn.

(Dit artikel is tot stand gekomen dankzij de welwillende medewerking van veel leden van de Gemeente Breda.)

forum (Lat.), o., 1. (oorspr.) markt, plein te Rome, m.n. dat tussen Kapitoel en Palatijn waar het volk samenkwam om de publieke zaken te bespreken, recht te doen enz.; vand. oneig. voor openbare gerechtsplaats: *iets brengen voor het forum der publieke opinie*, het in openbaar bespreken; - (rechtst.) *het forum van de eiser*, het bevoegde gerecht, de bevoegde rechter; - 2. (-s), bijeenkomst waarop een of meer deskundigen c.q. kunstenaars een inleiding houden over een bep. onderwerp en daarna daarover in discussie treden met het publiek; - ook voor de groep deskundigen zelf: *de vraag wordt aan het forum voorgelegd*; -**avond**, m. (-en); -**bijeenkomst**, v. (-en); -**discussie**, v. (-s); -**gesprek**, o (-ken); -**lid**, o, (...leden).

Hoe u jongens kunt voorbereiden op het Aäronisch priesterschap

Mijn zoon zal weldra het Aäronische priesterschap ontvangen. Ik was gevraagd om te spreken op een vergadering waarin toekomstige Aäronische priesterschapsdragers voorbereid worden. Hieronder volgen enkele gedachten die ik toen behandeld heb:

- * Onze jongens kennen. Vaak denken ze dat we alleen met hen begaan zijn als ze in moeilijkheden zitten. Het is belangrijk om hen de nodige aandacht te schenken, ook als alles goed gaat. We moeten hen steunen in activiteiten die voor hen belangrijk zijn en van alle facetten van hun leven op de hoogte zijn.
- * Maak van uw huis een plaats waar de Geest aanwezig is. We moeten 'een huis des gebeds [vestigen], een huis van vasten, een huis des geloofs, een huis van wetenschap, een huis van heerlijkheid, een huis van orde, een huis van God' (Leer en Verbonden 88:119).
- * Heb een getuigenis van Jezus Christus en van het feit dat dit de enige ware en levende kerk op aarde is. Heb een getuigenis van het priesterschap.
- * Leef overeenkomstig uw godsdienstige overtuiging en gebruik uw priesterschap vaak in de aanwezigheid van uw jongens. Leer hen hoe belangrijk het priesterschap is.
- * Wees een goed voorbeeld. Het is moeilijk om een jongen bekering te leren als we zelf niet bekeerd zijn. En het is moeilijk een jongen te leren bidden als we dat zelf niet doen. Lees en onderzoek de Schriften. Onderhoud de geboden van God en tracht altijd de Geest van God bij u te hebben.
- * Ken de geschiedenis van het priesterschap. Het is niet nodig om te weten wie in uw gezagslijn staat, maar wel dat u het priesterschap ontvangen hebt via iemand die de juiste bevoegdheid van God had.

- * Onderwijs met de Geest. Wees iemand waar een jongen naartoe zal komen, zijn beste vriend, iemand met wie hij elk onderwerp kan bespreken. Geef uw getuigenis aan hem.

Sherman Hairup, Magna (Utah)

Als jeugdwerkpresidente van onze wijk heb ik ervaren hoe belangrijk de invloed van het jeugdwerk bij de voorbereiding op het priesterschap kan zijn. Het onderricht dat zij ontvangen via liedjes en verhalen uit de Schriften legt een fundament van kennis van en liefde voor het evangelie. De vriendschappelijke omgang met andere jeugdwerkkinderen die dezelfde normen en liefde voor het evangelie hebben kan een ondersteunend effect hebben zodat onze jongens begrijpen dat ze niet alleen staan. Het kan hen ook helpen bij hun verlangens om goede keuzes te doen en het priesterschap te eren.

Jeugdwerkleerkrachten en -leidsters kunnen een belangrijk voorbeeld zijn, zeker wanneer hun vader minder-actief of niet-lid is of wanneer zij uit een eenoudergezin komen.

Jongens kunnen in het jeugdwerk leren om van het evangelie te houden, van elkaar te houden en eerbied te hebben voor hun leerkrachten en kerkleiders. Zij zullen op die manier niet alleen waardig zijn om het priesterschap te ontvangen, maar ook bereid om er andere leden van de kerk mee te dienen.

Becky Edwards, Manhattan (New York)

De voorbereiding van een jongen op het priesterschap begint reeds lang voor het twaalfde levensjaar. De volgende aspecten

- 1** *De jongens vroeg beginnen voorbereiden door ze op te voeden in gezinnen waar evangelienormen onderwezen en nageleefd worden.*
- 2** *Een voorbeeld zijn door zelf het priesterschap te eren.*
- 3** *Jongemannen leren dat het priesterschap heilig is en door een rechtschapen levenswandel verdiend wordt.*
- 4** *Hen betrekken bij kerkelijke activiteiten en programma's.*

maken er deel van uit:

- * een gezinsleven waarin gebed, schriftstudie, gezinsavond en liefde regelmatig aan bod komen.
- * ouders die elkaar en hun kinderen respecteren en Christus centraal stellen in hun gezinsleven.
- * normen van het evangelie die thuis aangeleerd en nageleefd worden. Over de Heer lezen en leren moet daarom prioritair zijn in het gezin.
- * zonen leren dat het priesterschap heilig is en door een rechtschapen levenswandel verdiend moet worden.

Connie Teeter, Mesa (Arizona)

Gedurende de afgelopen zes en een half jaar ben ik werkzaam geweest in het welpenprogramma op ring-, districts- en wijkniveau. Ik heb een grote liefde en waardering voor het programma ontwikkeld. Meer dan zeventig jongens heb ik in mijn welpennest gehad.

Ik heb een sterk getuigenis van het welpenprogramma. Ik geloof dat onze jongens in het jeugdwerk over het evangelie en de Heiland leren, maar dat het scoutingprogramma hen helpt om zich op het priesterschap voor te bereiden. In een welpennest of patrouille die goed geleid wordt, leren de jongens dienstbetoon, samenwerking, trouw, doelen stellen en bereiken, en zich voorbereiden op leiderschap. Al deze zaken helpen hen om deel te nemen aan het quorumwerk en te leven volgens de beginselen die ze geleerd hebben.

Beverly Armstrong, Manti (Utah)

Schrijf ons als u goede ervaringen of praktisch succes met het onderstaande onderwerp hebt.

Augustus: Hoe u jongeren kunt helpen verliefdheid te begrijpen en te relativeren

September: Hoe u een ruzie met een vriend of gezinslid kunt bijleggen

Stuur uw bijdrage naar het Kerkelijk Vertaalbureau, postbus 224, 3430 AENIEUWEGEIN, telefax 03402-45883. De redactie behoudt zich het recht voor de bijdragete redigeren en in te korten; ze worden niet teruggestuurd. De gebruikte bijdragen moeten niet gezien worden als officiële kerkleer. Ze moeten steeds zes weken voor de verschijningsdatum in ons bezit zijn.

ZENDELINGENPAGINA'S

De zendelingenpagina's
wijden we deze maand aan

Nathalie Mooy uit de Gemeente Gouda,
die een zending vervult in het Zendingsgebied
Londen-Zuid, en Dennis van der Put, eveneens uit de
Gemeente Gouda, die werkzaam is in het Zendingsgebied Halifax
(Canada).

Nathalie Mooy

Op 20 augustus 1992 ben ik van Zestienhoven naar Gatwick Airport gevlogen, waar ik werd opgewacht door medewerkers van het opleidingsinstituut in Lingfield. Daar ben ik klaargestoomd voor het 'echte' werk in het zendingsveld. Ik hoefde niet ver te reizen naar het kantoor van mijn zendingsgebied, want Lingfield ligt middenin het zendingsgebied, waarvan de grenzen van Dover over Portsmouth naar Oxford en Clapham (in London) lopen. Er is dus nogal wat variatie in landschap. Mijn eerste 6 maanden heb ik doorgebracht in de steden. Eén maand in Reading en vijf maanden in Clapham, maar nu zit ik meer tussen het groen. Het klimaat is niet zoveel anders dan in Nederland: Regen, mist en nog eens regen. Dat is trouwens ook het beste onderwerp om een gesprek mee te beginnen. Het weer, urenleng kunnen de Engelsen daarover praten. De mentaliteit van de mensen hier is vriendelijk en behulpzaam.

Ik ben heel gezegend in dit zendingsgebied werkzaam te kunnen zijn, want eenmaal per maand gaan we naar de tempel - en dat is een prima manier om jezelf weer op te laden. Ik

vond het heel bijzonder om in oktober 1992 te mogen helpen tijdens de open dagen van de tempel en de inwijding van

de tempel te kunnen bijwonen.

Ook de grote conferentie met president Hinckley en president Hunter was een belevens. Engeland is een land rijk aan mormoonse historie. Vele grote leiders hebben hier in Engeland een zending volbracht! En dat merk je in de kerk hier heel goed.

De leden in Engeland zijn

Zuster Mooy (rechts) met haar collega, zuster Wixey, ouderling Reimer (links) en ouderling Jackson.

Zuster Nathalie Mooy met haar collega, zuster Brown, voor de tempel tijdens een zusterconferentie op 17 februari 1993.

net als de leden in Nederland. En dat vind ik zo bijzonder van de kerk: waar ter wereld je ook bent, de heiligen zijn

oogsten. Joseph Smith is een waar profet van de Heer. President Ezra Taft Benson is nu Gods spreekbuis.<

overal hetzelfde!

Ik leer zo ontzettend veel op mijn zending. Ik houd van de mensen hier. Zij zijn Gods kinderen en het is fijn om tot ze te kunnen getuigen, ze te zien veranderen en het evangelie te zien aanvaarden.

Het is fijn om de Geest te kunnen voelen. Het is echt heel bijzonder om van de Meester Jezus Christus te kunnen getuigen. Zijn lijden voor ons was onbegrijpelijk zwaar. Ik ben dankbaar dat ik mag weten dat Hij ons met God verzoend heeft. Ik houd met heel mijn hart van mijn Hemelse Vader en Jezus Christus. Ik werk graag in hun wijngaard. Het veld is alreeds wit om te

Dennis van der Put

Het zendingsgebied Halifax beslaat de vier Atlantische provincies (Newfoundland, Nova Scotia, New Brunswick en Prince Edward Island) en het noordelijk deel van de staat Maine (VS). De kerk heeft in dit gebied ongeveer 6000 leden; sommige gemeenten zijn heel klein. Het zendingswerk is vrij moeilijk door de vele verschillende geloven, die hier gebracht zijn door de emigranten. Het weer is koud en er valt behoorlijk wat sneeuw in de wintermaanden. In de zomer is het redelijk warm, maar natuurlijk is er elke dag dat Atlantische briesje.

Mensen zijn heel erg aardig en vaak bereid om naar je te luisteren, maar verder dan luisteren komt het vaak niet. De economie is slecht en in grote delen van de zending heerst er een hoge werkloosheid.

Mijn eerste gebied was Eastern Passage (Nova Scotia) en mijn collega was ouderling Arjan de Jong uit de Gemeente Zoetermeer! Na een maand ben ik overgeplaatst naar St. John's (Newfoundland) waar ik vijf maanden ben geweest. Newfoundland is een mooi groot eiland (twee keer zo groot als Nederland) met veel bossen, rotsen, elanden en ongeveer 600.000 'Newfies' (bijnaam voor Newfoundlanders).

Mijn collega en ik hebben vijf maanden lang voornamelijk onder de Russen en Cubanen gewerkt. Zij zijn hun land ontvlucht en proberen hier nu een bestaan op te bouwen. Of kwamen ze naar Canada om het evangelie te vinden...? Wij hadden veel succes bij deze nederige mensen. We leerden ze Engels, en vertelden hen over Jezus Christus en de kerk. Door de geschiedenis in de Sovjetunie en Cuba hadden sommige

Ouderling Dennis van der Put (links) en zijn collega, ouderling Warner. Beiden zes maanden op zending.

mensen nog nooit van God of religie gehoord. Na St. John's ben ik overgeplaatst naar Presgue Isle, een plaatsje in

het mij mogelijk maakt voor mij om op zending te zijn. Ik waardeer jullie steun en gebeden. <

Ouderling Van der Put omringd door Russische kinderen.

Noord-Maine, waar ik nu ben [medio april, red.]. Hoewel de naam van mijn zendingsgebied anders doet vermoeden ben ik echt nog niet veel toegekomen aan het onderwijzen van Canadezen. Eerst de Russen en Cubanen en nu Amerikanen! Een zending is zeker niet gemakkelijk, maar zeer leerzaam. Ik heb zoveel geleerd deze maanden; een zending is een voorbereiding op de rest van je leven! Ik ben dankbaar voor de gelegenheid om op zending te zijn en de mensen hier en de Heer te dienen. Ik ben dankbaar voor mijn familie, de Gemeente Gouda en iedereen die

IN HET ZENDINGSVELD

België

Jennifer Beijerling Zendingsgebied Antwerpen, Appelmansstraat 24, B-2018 Antwerpen
Koenraad Gijssel Zendingsgebied Antwerpen, Appelmansstraat 24, B-2018 Antwerpen
Ezra Karszen Zendingsgebied Antwerpen, Appelmansstraat 24, B-2018 Antwerpen
Jolanda Kramer Zendingsgebied Antwerpen, Appelmansstraat 24, B-2018 Antwerpen
Roy Oomen Zendingsgebied Antwerpen, Appelmansstraat 24, B-2018 Antwerpen
Christiaan Plug Zendingsgebied Antwerpen, Appelmansstraat 24, B-2018 Antwerpen
Stefaan Van Gijssel Mission de Bruxelles, Boulevard Brand Wilcox 87, B-1040 Brussel

Frankrijk

David Dezaire Mission de Marseille, 48 Avenue Robert Schumann, 13090 Aix-en-Provence, Frankrijk
Edwin van Stam Mission de Marseille, 48 Avenue Robert Schumann, 13090 Aix-en-Provence, Frankrijk

Groot-Brittannië

Tom de Bisschop England Bristol Mission, Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury-on-Trym, Bristol, BS9 3BH, England
Patrick Flanegin England Birmingham Mission, 185 Penslane, Walmley, Sutton Coldfield, D76 8JU, England
Sylvain Gfeller England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire, WA15 7UP, England

Lieve Gids England Bristol Mission Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury-on-Trym, Bristol, BS9 3BH, England
Richard Hell England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire, WA15 7UP, England
Petra Hotting England London Mission, 64-68 Exhibition Road, London, SW7 2PA, England
Nicole Kuurstra England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire, LS18 5BJ, England
Sven Liegeois England London Mission, 64-68 Exhibition Road, London, SW7 2PA, England
Nathalie Mooy England London South Mission, 484 London Road, Mitcham, Surrey, CR4 4ED, England
Jurgin Reimer England London South Mission, 484 London Road, Mitcham, Surrey, CR4 4ED, England
Marvin Stigter England London Mission, 64-68 Exhibition Road, London, SW7 2PA, England
Brian Woodman England Birmingham Mission, 185 Penslane, Walmley, Sutton Coldfield, D76 8JU, England
Brian Wursten England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire, LS18 5BJ, England

Duitsland

Anton en Annie van Dam Talstrasse 64, 6382 Friedrichsdorf 1, Duitsland

Verenigde Staten

Ramon van Damme Utah Provo Mission, 2500 North University Avenue, Suite 100, Provo, Utah 84604, USA
Devin Hale Colorado Denver Mission, 2000 E. Easter Avenue, Suite 303, P.O. box 2674, Littleton, Colorado 80122, USA
Marten de Jonge Utah Ogden Mission, 2133 Washington Boulevard, Ogden, Utah 84401, USA

Bert Keuter Indiana Indianapolis Mission, P.O. box 495, Carmel, Indiana 46032, USA
Arjen Koens Arizona Tempe Mission, P.O. box 27056, Tempe, Arizona 85282, USA
Judith van Vliet Utah Salt Lake Mission, 50 West North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, USA

Canada

Maarten 't Hoen Canada Calgary Mission, 6940 Fisher Road S.E., Suite 122, Calgary, Alberta, T2H 0W3, Canada
Arjan de Jong Canada Halifax Mission, 202 Brownlow Ave., Unit F, Dartmouth, Nova Scotia, B3B 1T5, Canada
Dennis van der Put Canada Halifax Mission, 202 Brownlow Ave., Unit F, Dartmouth, Nova Scotia, B3B 1T5, Canada

Suriname

Carlo Bos jr. Trinidad and Tobago Mission, Albergstraat 10, Paramaribo, Suriname
Faizel Rahman Trinidad and Tobago Mission, Albergstraat 10, Paramaribo, Suriname

Zuid-Afrika

Elvira Uvenhoven Johannesburg South Africa Temple, 7 Jubilee Road, Parktown, Zuid-Afrika

Nieuwe zendinge

Naam: Judith van Vliet
Unit: Arnhem
Zendingsgebied: Temple Square
Aanvang zending: 21 april 1993
Opleidingsinstituut: Provo

OMGAAN MET HANDICAPS EN BEPERKINGEN

Wij leren als discipelen van Christus dat we alle kinderen van onze Hemelse Vader moeten liefhebben en accepteren. Dat omvat ook allen in onze omgeving die een lichamelijke, emotionele of mentale handicap of beperking hebben. Het is ons doel om iedereen alle zegeningen van het evangelie aan te bieden. 'Hieraan zullen allen weten, dat gij discipelen van Mij zijt, indien gij liefde hebt onder elkander' (Johannes 13:35).

Sommigen van ons hebben een handicap of kennen familieleden of vrienden met een handicap.

Sommigen hebben een beperkt gehoor of gezichtsvermogen; sommigen hebben een geestesziekte of hebben een achterstand in verstandelijke ontwikkeling; anderen hebben leerproblemen of ernstige gedragsmoeilijkheden. Sommige handicaps of beperkingen zijn zichtbaar omdat er, bijvoorbeeld, een rolstoel of gehoorapparaat voor nodig is. Maar veel meer zijn onzichtbaar.

WIJ KUNNEN HET BEGRIPPEN EN ACCEPTEREN

De liefde en het begrip van de Heiland strekken zich uit tot alle mensen in alle situaties. Wij kunnen zijn volmaakte voorbeeld volgen door ons eigen begrip voor hen die grote problemen hebben te vergroten, en hen beter te accepteren.

Wanneer we er geen begrip voor hebben, kan het ons toeschijnen dat

iemand die aan depressies lijdt gewoon te weinig geloof heeft. Iemand die hardhorend is, kan contactgestoord lijken. Een kind met een gedragsstoornis kan ongedisciplineerd lijken.

Een moeder met een gehandicapt kind hoopt dat anderen niet alleen zullen begrijpen wat haar kind niet kan, maar ook wat het wèl kan: 'Mijn kind is voor negentig procent normaal, en voor slechts tien procent gehandicapt, maar de meeste mensen zien alleen haar handicaps.'

Naarmate wij het voorbeeld van de Heiland, in naastenliefde en mededogen voor allen, zullen volgen, voelen zij die een handicap hebben zich meer geaccepteerd. Een tiener die zowel blind als volledig doof is, voelt liefde wanneer de wijkleden hem de hand schudden en de armen om hem heen slaan. Een ander doof kind komt graag naar de bisschop tegen, die geleerd heeft om in gebarentaal haar naam en 'Ik hou van je' te zeggen. Maar een moeder is verdrietig omdat haar vrienden het bijna nooit hebben over haar autistische zoon, die niet mee naar de kerk kan komen. 'De meeste mensen hebben het nooit over Brandon omdat ze bang zijn dat het me verdriet zal doen als ze iets verkeerd zeggen. Maar het sterkt me juist als iemand vraagt hoe het met hem gaat.'

• *Hoe kunt u interesse en liefde tonen voor een gehandicapte?*

WE KUNNEN HULP AANBIEDEN

Als we openstaan voor de Geest en

om elkaar geven, zullen we veel manieren ontdekken om gehandicapten te helpen. Een jonge vrouw met een ernstige gedragsstoornis vindt het heerlijk als andere jonge vrouwen haar anoniem vriendelijke briefjes en kleine cadeautjes sturen. Een blinde zuster waardeert het als andere leden haar aanbieden mee te rijden naar de activiteiten van de kerk. Een vrouw die herstellend was van een psychische ziekte, waardeerde het toen een vriendin haar aanbeval voor een deeltijdbaan.

Mensen die voor zwaar gehandicapten zorgen, hebben vaak ook grote behoeften. Ze kunnen bijvoorbeeld lichamelijke, sociale en emotionele steun nodig hebben. We kunnen aanbieden om enkele uren op een gehandicapt kind te passen, op andere kinderen in een gezin te letten terwijl de ouders naar het ziekenhuis gaan, of iemand naar een afspraak met de dokter rijden.

En als we die mensen zouden uitnodigen voor activiteiten in de wijk en hen hulp zouden aanbieden, zou dat de druk waaronder zij staan misschien wat verlichten.

Een moeder van een gehandicapt kind zegt: 'Ik ben van nature optimistisch en ik doe alsof ik alles in de hand heb. Maar ik heb een vriendin met wie ik eerlijk kan praten, en ik heb ontdekt dat het kan helpen om af en toe eens te huilen en mijn gevoelens de vrije loop te laten.

• *Hoe kunt u een gehandicapte, of zijn of haar familie, helpen?* □

JOSEPH F. SMITH

DE ZEGENINGEN VAN DE GEZINSBAND

Arthur R. Bassett

In een tijd waarin de gezinswaarden vaak aangevallen worden en een breuk tussen ouders en kinderen normaal is, is het bemoedigend om gezinnen te zien waarin men een nauwe liefdesband met elkaar heeft.

Dat vond ook Joseph F. Smith, de zede president van de kerk. Hij voelde zo'n band met zijn gezin. Het is opmerkelijk dat hij tijdens zijn presidentschap veel nadruk gelegd heeft op het gezin, de gezinsavond en de waarde van het gezin in het algemeen. En die nadruk is in onze tijd hernieuwd.

Tegen de tijd dat Joseph een tiener was geworden, waren zijn ouders allebei overleden. Misschien kwam het daardoor dat hij de geborgenheid en de liefde in een gezin zo belangrijk vond.

Josephs vader, Hyrum Smith, was de oudere broer van de profeet Joseph Smith. Toen Joseph nog maar vijf was, waren de profeet en Hyrum door een bende dood geschoten. Het is algemeen bekend dat Hyrum altijd de grote vriend, steun en toeverlaat is geweest van de profeet Joseph, en dat Joseph

net zoveel van zijn oudere broer heeft gehouden als van zijn eigen leven. Ook de Heer heeft zijn liefde voor Hyrum uitgesproken 'wegens de rechtschapenheid zijns harten, en omdat hij datgene liefheeft, hetgeen voor Mij rechtvaardig is' (Leer en Verbonden 124:15).

'HIJ GAF MIJ EEN AFSCHIEDSKUS'

Joseph F. Smith heeft zijn hele leven met grote toewijding van zijn vader gehouden. Hij had een levendige laatste herinnering aan zijn vader, de dag dat Hyrum op weg ging naar Carthage. President Smith heeft daarover later verteld: 'Zonder van zijn paard af te stappen, leunde vader voorover en tilde me op. Hij gaf me een afscheidskus en zette me weer neer, waarna ik

hem weg zag rijden.' Die ervaring zou gevolgd worden door dagen van onzekerheid en een vreselijke avond. 'Ik herinner me de avond van de moord (...) toen een van de broeders uit Carthage na het vallen van de avond langs kwam, op het raam klopte en tegen mijn moeder zei: "Zuster Smith, uw man is gedood." Hoewel dat gebeurde toen de jongen nog maar vijf was, herinnerde hij zich jaren later nog hoe vreselijk die avond was.

HET GEBED VAN EEN MOEDER

Twee jaar na de dood van Hyrum gingen Joseph F. Smith en zijn moeder, Mary Fielding Smith, die nu weduwe was, samen met andere mormoonse pioniers op reis over de vlakten van Noord-Amerika. Zuster Smith had niet alleen haar eigen twee kleine kinderen, maar verzorgde bovendien de vijf kinderen van haar vermoorde echtgenoot en zijn eerste vrouw, die al eerder gestorven was. Joseph was nog maar zeven toen hij de ossewagen van de fa-

milie naar Winter Quarters (Nebraska) reed. En hij was negen toen hij op weg naar de Salt Lake Valley de wagen mende.

Op de vlakten leerde de jonge Joseph van zijn moeder veel over geloof. Toen het gezin Smith op een morgen wakker werd, zagen ze dat hun beste koppel ossen weg was. De jongen en zijn oom, Joseph Fielding, gingen op pad en zochten de hele ochtend zonder resultaat. Vermoed en ontmoedigd keerden ze terug naar het kamp. Daar vonden ze Mary Fielding op haar knieën. Ze smeekte God om hen te helpen bij het zoeken, daar het verlies van de ossen een verdere vertraging in het bereiken van hun bestemming zou betekenen.

Toen ze was opgestaan van haar gebed, vertelde de jonge pioniersmoeder haar broer en haar zoon dat ze maar moesten ontbijten en dat zij het vee terug zou brengen. Ondanks haar broers tegenwerpingen dat verder zoeken geen zin had, ging ze op weg naar de rivier. Nadat ze eerst op haar broer geen acht had geslagen, en vervolgens het advies van een veedrijver van een karavaan uit Missouri had genegeerd (die haar probeerde te vertellen dat hij de ossen die ochtend in de tegengestelde richting had zien lopen), bleef ze doorlopen in de richting van de rivier. Eenmaal bij de oever aangekomen, wenkte ze haar broer en haar zoon. Ze vonden de ossen uit het zicht aan de wilgen gebonden. Iemand had ze daar blijkbaar heengebracht met de bedoe-

ling ze op te halen wanneer de groep pioniers vertrokken was.

President Smith heeft later gezegd dat deze ervaring 'een van de eerste praktische en positieve demonstraties was van de doeltreffendheid van het gebed die ik ooit gezien heb'. De indruk die dit op hem maakte, zou hem zijn hele leven tot nut zijn.

Vier jaar na aankomst in de Salt Lake Valley – Joseph F. was toen dertien – overleed zijn moeder, waardoor hij als wees achterbleef.

DE DROOM VAN EEN EENZAME ZENDELING

Toen hij vijftien was, werd Joseph F. Smith geordend tot ouderling, ontving hij zijn begiftiging en werd hij als zending naar de Hawaïaanse eilanden gestuurd. Daar werd hij met meer ziekte en ontmoediging geconfronteerd dan menig jongeman van zijn leeftijd. Maar door die ervaringen werden zijn capaciteiten vergroot en zijn spirituele inzicht verruimd.

Een van die ervaringen bestond uit een indringende droom over zijn familie. Hij kreeg de droom in een periode van grote neerslachtigheid. 'Ik had helemaal geen vrienden (. . .) en voelde me zo onbeduidend door mijn armoede, mijn gebrek aan intelligentie en kennis, en mijn jonge leeftijd, dat ik (. . .) nauwelijks iemand durfde aan te kijken.'

In die droom zag Joseph zijn oom, de profet Joseph Smith; zijn vader,

Hyrum Smith; en zijn moeder, Mary Fielding Smith. Hij werd erdoor getroost en zijn getuigenis van de profet en van het heilsplan werden erdoor gestrekt: 'Toen ik die ochtend wakker werd, was ik een man – ook al was ik eigenlijk nog een jongen. Ik vreesde niets meer in de wereld. (. . .) Dat visioen, die manifestatie en het getuigenis dat ik toen gekregen heb, hebben mij gemaakt tot wat ik nu ben, zo ik überhaupt iemand ben die goed en rein is en die oprecht wandelt voor de Heer. Dat heeft mij door menige beproeving geholpen en door iedere moeilijkheid.'

GEZEGEND MET LIEFDE

Joseph F. Smith zou het niet zijn hele leven zonder de gezinsband hoeven doen. Toen hij twintig was, huwde hij Levira Smith, kort voordat hij voor de tweede keer op zending ging – dit keer naar Groot-Brittannië. Tijdens die zending is hij getroost door de wetenschap dat er iemand op hem wachtte. Later huwde hij nog vijf andere vrouwen (daar zij leefden in de periode van het meervoudig huwelijk): Julina Lambson, Sarah Ellen Richards, Edna Lambson, Alice Ann Kimball, en Mary Taylor Schwartz. Hij is vader geworden van 48 kinderen. Een van zijn zoons, Joseph Fielding Smith, zou later de tiende president van de kerk worden.

Een prachtig voorbeeld van Joseph F. Smiths liefde voor zijn gezin stamt uit de vroege jaren van zijn vaderschap, toen hij van een hongerloontje leefde

De liefde die ouderling Smith voor zijn gezinsleden had, bleek onder meer toen hij nachtenlang zijn ernstig zieke dochtertje, Mercy Josephine, tot haar dood verzorgde.

dat uitsluitend in natura uitbetaald werd. In die armoedige omstandigheden ging hij eens op de dag voor het kerstfeest naar de stad om iets te kopen 'voor mijn kleintjes'.

'Ik wilde ze ergens een plezier mee doen en de kerstdag onderscheiden van alle andere dagen – maar ik had geen cent om het te doen! Ik liep op en

neer door de hoofdstraat en bleef voor alle (...) winkelatalages staan. Vervolgens ontrok ik me beschaamd aan het gezelschap van de mensen, ging ergens zitten en huilde als een kind tot dat mijn uitgestorte verdriet mijn hartzeer had verlicht. Na een tijdje keerde ik naar huis terug, mijn zakken net zo leeg als toen ik was weggegaan. Toen heb ik maar met mijn kinderen gespeeld en was ik blij en dankbaar (...) dat ze mijn kinderen waren.'

Een andere gebeurtenis waaruit zijn liefde voor zijn gezinsleden blijkt, vond plaats na de dood van zijn eerste kind, een dochtertje dat Mercy Josephine

heette, dat hij liefdevol 'Dodo' noemde. Kleine Dodo stierf op driejarige leeftijd. Nadat ouderling Smith nachtenlang over haar gewaakt had, haar had vastgehouden en haar moeder in had gesproken, deed het hem verdriet toen ze een hele nacht niet had geslapen. De volgende morgen zei ze: 'Vannacht slaap ik wel, papa'. Die woorden raakten hem 'als een pijl in mijn hart'. Kort daarna overleed ze.

Hij uitte zijn hartzeer in een brief: 'Ik durf nauwelijks iets te schrijven. Ook nu heb ik verdriet en ben ik in de war; als ik mor, moge God me dan vergeven; mijn ziel is en wordt beproefd

met diepe droefenis, mijn hart is gewond en verscheurd. Ik voel me verlaten, mijn huis lijkt verlaten en bijna somber (. . .) mijn lieve Dodo is er niet meer! Ik kan het nauwelijks geloven en mijn hart vraagt: *kan het waar zijn?* Ik zoek, maar tevergeefs; ik luister, maar hoor niets; ik dwaal door de kamers, die alle leeg, eenzaam en verlaten zijn. Ik kijk naar het tuinpad, zoek in het hele huis, kijk dan hier, dan daar, om een glimp op te vangen van dat zonnige, blonde hoofdje en die roze wangtjes, maar helaas – ik hoor geen geluid van kleine voetjes. Ik zie geen stralende zwarte oogjes schitteren van liefde voor haar papa; ik hoor geen lief stemmetje iets vragen (. . .) voel geen zachte, rimpelige handjes om mijn hals, geen lieve, roze lipjes die in kinderlijke onschuld mijn liefhebbende omhelzing en kussen belonen – ik zie alleen een leeg stoeltje. Haar speeltjes zijn opgeborgen, haar kleertjes weggelegd, en alleen die ene gedachte drukt als een verpletterend gewicht op mijn hart: *ze is er niet meer, ze is heengegaan!* (. . .) Ik word bijna wild van verdriet, en o, alleen God weet hoeveel ik van mijn meisje hield, en hoezeer zij mijn licht en de vreugde van mijn hart was.'

46 jaar later, twee jaar voor zijn eigen dood, schreef president Smith dit in zijn dagboek: 'Vandaag is het 48 jaar geleden dat mijn eerstgeboren kind, Mercy Josephine, werd geboren. Wat een mooi en intelligent meisje. Ze was bijna drie toen ze op 6 juni 1870 overleed, waarmee ze mij alleen de herinne-

ring liet aan de fijnste, gelukkigste, heerlijkste drie jaren die ik tot dan toe in mijn leven had gehad. Ik hield zoveel van dat dierbare engeltje van liefde en licht.'

Voor Joseph F. Smith was de liefde voor zijn gezinsleden de grootste vreugde. Kort nadat hij de profeet van de Heer was geworden, zei hij:

'Er kan buiten het gezin geen waar geluk zijn, en iedere poging om de invloed ervan te heiligen en te behouden, is opbouwend voor hen die zich daarvoor inzetten en zich er opofferingen voor getroosten. Mannen en vrouwen proberen vaak een andere levenswijze te vinden als vervanging voor het gezinsleven; ze maken zichzelf wijs dat het gezinsleven beperkingen inhoudt, dat de grootste vrijheid de beste kans is om te gaan en staan waar men wil. Maar er is geen geluk zonder dienstbetoon, en er is geen groter dienstbetoon dan dat wat het gezin tot een goddelijke instelling maakt, die het gezinsleven bevordert en behoudt.

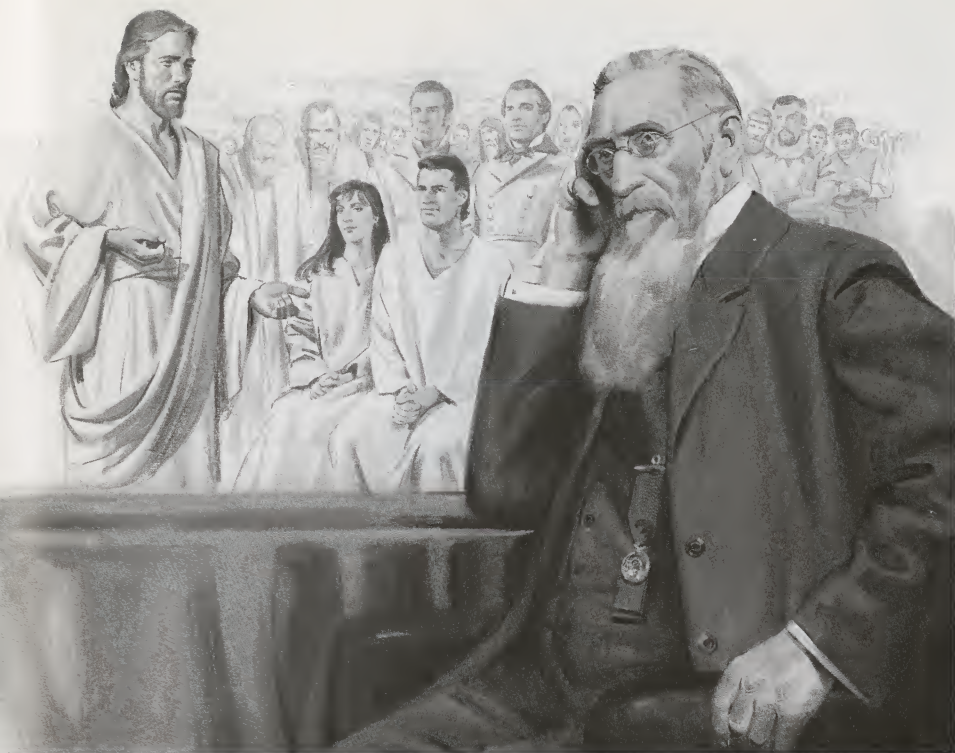
'Aan wie terugdeinst voor de huishoudelijke plichten, ontbreekt een belangrijk element van sociaal welzijn. Ze mogen zich dan overgeven aan pleziertjes, maar die zijn oppervlakkig en resulteren later in teleurstellingen.'

ZIJN LEVEN LANG ZENDELING

Joseph F. Smith heeft niet alleen grote bijdragen geleverd aan een goed eigen gezinsleven, maar is bovendien het grootste deel van zijn leven zende-

ling of kerkleider geweest. Na zijn eerste zending op Hawaï, waar hij als vijftienjarige naar toeging, vervulde hij een driejarige zending in Groot-Brittannië, waarna hij op zijn 27e werd geordend tot apostel, en raadgever werd in het Eerste Presidium van de kerk. Als apostel presideerde hij de Europese en de Britse Zending. Op 41-jarige leeftijd werd hij weer lid van het Eerste Presidium en hij was bijna veertig jaar werkzaam als lid van dat presidium (de helft van zijn leven) – tot aan zijn dood op tachtigjarige leeftijd. In de periode dat Brigham Young de kerk presideerde, was hij raadgever in het Eerste Presidium, en hij vervulde die functie ook onder John Taylor, Wilford Woodruff en Lorenzo Snow. Vervolgens werd hij in 1901 op 62-jarige leeftijd president van de kerk.

Het grootste deel van president Smiths leven werd de kerk wegens het meervoudig huwelijk hevig aangevalen door de regering van de Verenigde Staten. President Smith werd een van de meest capabele verdedigers van de kerk en het meervoudig huwelijk. Een tijd lang ging hij met andere leiders in vrijwillige ballingschap – en daarbij deed het hem verdriet niet voor zijn vele gezinsleden te kunnen zorgen. Toen ging hij, in 1888 en 1889, naar Washington D.C. in een poging om met de regering van de Verenigde Staten te onderhandelen over een versoepeling van de onderdrukkende wetten die tegen de heiligen der laatste dagen waren uitgevaardigd.

Toen hij de Schriften overpeinsde, ontving president Smith een visioen van de Heiland in de geestenwereld die de rechtschapen heiligen en profeten organiseerde om als zending de geesten in de gevangenis te bezoeken.

Toen president Wilford Woodruff eenmaal de openbaring had ontvangen, die bekend staat als het Manifest, waarmee in 1890 een einde werd gemaakt aan het meervoudig huwelijk (zie Leer en Verbonden, Officiële verklaring 1), bleef president Smith zich

onvermoeibaar inzetten voor het weg-nemen van de spanning tussen de kerk en de regering, en voor het vergroten van het respect voor de kerk. President Smith presideerde de kerk in een periode van grote welvaart en groei. Als profeet versterkte hij de rol van de priesterschapsquorums en legde hij nadruk op het belang van het gezin.

ONDERWIJZER VAN DE WAARHEID

Een van de grootste bijdragen die president Joseph F. Smith de kerk heeft geleverd, is zijn duidelijke onderricht

van het evangelie. Toen hij profeet was, gaf hij met zijn raadgevers in het Eerste Presidium verklaringen uit waarin de leer van de kerk uitgelegd werd aangaande onderwerpen zoals de herkomst van de mens en de aard van God de Vader en Jezus Christus. Zij waarschuwden ook voor valse leerstellingen. Na zijn dood zijn veel van zijn uiterst belangrijke boodschappen uitgegeven in een boek met de titel *Evangelieleer*.

Zijn 'Visioen van de verlossing der doden' is als Schriftuur aanvaard en is nu te vinden in afdeling 138 van de Leer en Verbonden. Op 3 oktober 1918, slechts anderhalve maand voor zijn

Hoogtepunten uit het leven van Joseph F. Smith (1838–1918)

dood, ontving president Smith een visioen waarin hij de bediening van de Heiland in de geestenwereld zag, die plaatsvond in de korte tijd tussen de kruisiging en de opstanding (zie 1 Petrus 3:18–20; 4:6). President Smith was er getuige van de bediening van de Heiland onder de rechtschapen heiligen en profeten die al overleden waren; hij zag de Heiland bovendien het zendingswerk organiseren zodat er onder de geesten van de goddelozen en de onbekeerlijken gewerkt kon worden.

Die geweldige openbaring kreeg de profet in zijn kamer toen hij zich 'bezon (. . .) over de Schriften.'

'Ik dacht na over het grote zoenoffer dat de Zoon Gods had gebracht voor de verlossing der wereld en over de grote en heerlijke liefde die de Vader en de Zoon hadden getoond door de komst van de Verlosser in de wereld' (Leer en Verbonden 138:1–3).

In het visioen zag president Smith: 'En de heiligen verheugden zich in hun verlossing en bogen de knie en beleden dat de Zoon Gods hun Verlosser was, hun Bevrijder van de dood en van de ketenen der hel' (vs. 23).

Daarom had hij hoop op de verlossing van allen die de Heer liefhebben – en hoop voor zijn eigen geliefde dochter 'Dodo', en voor alle kinderen van onze Hemelse Vader.

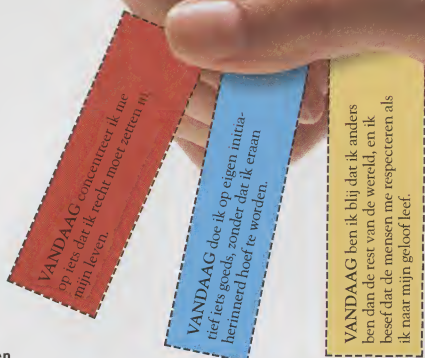
En door het getuigenis van president Smith kunnen wij allemaal diezelfde hoop hebben op de eeuwige aard van God, zijn plan voor het tot-stand-brengen van ons geluk, en zijn belofte om de getrouwen de zegeningen van een eeuwige familieband te geven. □

Datum	Leeftijd	Gebeurtenis
1838	–	Wordt op 13 november geboren in Far West (Missouri).
1844	5	Marteldood van vader Hyrum Smith.
1846–48	7–9	Rijdt ossewagen over de vlakten naar de Salt Lake Valley.
1852	13	Moeder overlijdt; hij wordt wees.
1854–57	15–18	Vervult een zending in Hawaïi.
1859	20	Huwt Levira A. Smith; wordt geroepen als hogeraadslid.
1860–63	22–25	Vervult een zending in Groot-Brittannië.
1865–74	27–36	Vervult een functie in het Territorial House of Representatives.
1866	27	Wordt op 1 juli geordend tot apostel en aangesteld als raadgever van president Brigham Young in het Eerste Presidium.
1874–75	35–37	Presideert de Europese en de Britse Zending.
1880	41	Wordt op 10 oktober tweede raadgever van president John Taylor in het Eerste Presidium.
1884–88	45–49	Gaat wegens vervolging in verband met het meervoudig huwelijk in vrijwillige ballingschap. Is werkzaam in de Verenigde Staten, Mexico, Hawaïi en Canada.
1888–89	49–50	Werkt in Washington D.C. aan betere betrekkingen van de regering met de kerk.
1889	50	Wordt op 7 april tweede raadgever van president Wilford Woodruff in het Eerste Presidium.
1898	59	Wordt op 13 september tweede raadgever van president Lorenzo Snow in het Eerste Presidium. Wordt later eerste raadgever.
1901	62	Wordt op 17 oktober president van de kerk.
1906	67	Maakt een rondreis door Europa (en is de eerste president die dat doet).
1918	79	Ontvangt op 3 oktober het visioen van de verlossing der doden.
	80	Overlijdt op 19 november in Salt Lake City.

BRONNEN

1. Joseph Fielding Smith, *Life of Joseph F. Smith*, Salt Lake City: Deseret Book Company, 1969.
2. Francis M. Gibbons, *Joseph F. Smith: Patriarch and Preacher, Prophet of God*, Salt Lake City: Deseret Book Company, 1984.
3. Joseph F. Smith, *Evangelieleer*.

INFORMATIE VOOR JOU

Gerri C. Christensen

FOTOGRAAF JOHN LUKE

Knip de doelen op blz. 33 en 35 uit en doe ze in een potje. Trek elke dag van de maand een doel en probeer dat te bereiken.

EEN MAAND LANG DOELEN STELLEN EN BEREIKEN

VANDAAG doe ik iets bijzonders om iemand een fijnere dag te bezorgen.

VANDAAG doe ik ergens mijn uiterste best voor en geef mezelf dan een complimentje

VANDAAG luister ik geduldig naar de problemen van een vriend(in).

VANDAAG denk ik eraan hoeveel de Hemelse Vader van me houdt.

VANDAAG denk ik aan alles wat ik het afgelopen jaar heb bereikt.

VANDAAG vergeet ik eens wat ik wil en bedenk wat ik kan doen om anderen gelukkiger te maken.

VANDAAG concentreer ik me op wat ik in mezelf het prettigst vind en vergeet ik eens wat ik niet goed vind.

VANDAAG zet ik door wat ik aan het doen ben en geef ik niet op tot het klaar is.

VANDAAG moedig ik iemand aan die dat nodig heeft, of toon ik begrip voor hem of haar.

VANDAAG houd ik de hele dag een oprecht gebed in mijn hart.

VANDAAG doe ik iets dat moeilijk voor me is, iets dat ik al heel lang heb uitgesteld.

VANDAAG probeer ik mezelf en anderen net zo te zien als de Heer ons ziet – als mensen van grote waarde.

VANDAAG probeer ik de rest van het gezin blij te maken met het feit dat ik een van hen ben door heel aardig voor ze te zijn.

TIENERS OP TENERIFE

Vlak voor de Afrikaanse kust ligt een eilandje dat Tenerife heet, waar de jeugd van de kerk sterk staat, een eenheid vormt, en waar het zendingswerk goed gaat.

Tenerife is een van de Canarische eilanden, die officieel tot Spanje behoren. De bewoners zien er Spaans uit en spreken Spaans. De kerk is nog nauwelijks twaalf jaar op de Canarische eilanden, en er zijn al veel complete gezinnen in de wijken en gemeenten. Maar vooral de jeugd is een grote bron van kracht. Ze werken samen met de zendelingen en brengen veel nieuwe vrienden mee naar de kerk.

‘We hebben iets geweldigs dat anderen niet hebben, en we vinden het belangrijk om hen erover te vertellen’, zegt Oscar Herrera Rivero (17).

Ze helpen ook met activiteiten voor de rest van de leden. Onlangs hebben ze een hele dag de jeugdwerkkinderen mee naar een park genomen. Daarna hielden ze een talentenavond voor de hele ring. Daardoor kwamen de leden niet alleen dichtert tot elkaar, maar veel onderzoekers en actieve leden konden zo zien hoe leuk het kan zijn in de kerk.

MORMOONSE MARATHON

Kan iemand zich een bijeenkomst van 25 uur voorstellen die toch een fijne ervaring was? De jongemannen en -vrouwen van de Wijk Madison 3 in de Ring Madison (Wisconsin) kunnen dat wel. Zij zijn op hun vrije dagen – een hele vrijdag en zaterdag – bij elkaar gekomen om samen het hele Boek van Mormon te lezen.

Zij kwamen bijeen in het huis van een van de leiders en lazen van ’s ochtends negen tot ’s avonds negen. Ze pauzeerden alleen maar lang genoeg om een gebed voor het eten uit te spreken. Vervolgens kampeerden

VANDAAG luister ik echt naar de stille, zachte stem, en geef ik gehoor aan geestelijke ingevingen.

VANDAAG schrijf ik een brief aan mijn ouders en zeg ik hoezeer ik ze waardeer.

VANDAAG probeer ik om iemand die anders is dan ik niet te oordelen en probeer ik hem of haar te waarderen.

VANDAAG leer ik iets nieuws over mijn voorouders.

VANDAAG probeer ik me te gedragen alsof de Heiland naast me staat.

VANDAAG leer ik een schrifttekst uit mijn hoofd en pas die toe in de praktijk.

VANDAAG zal ik iets waarvan ik weet dat het verkeerd is *niet* doen.

VANDAAG doe ik iets dat echt de moeite waard is en waar anderen baat bij hebben.

VANDAAG vertel ik een leerkracht hoeveel hij of zij mij geholpen heeft.

VANDAAG zal ik niet jaloers zijn op anderen, op wat zij hebben of op wat zij kunnen.

VANDAAG zorg ik ervoor dat ik absoluut eerlijk ben in alles wat ik zeg en doe.

VANDAAG tel ik mijn zegeningen en zet die op papier.

VANDAAG houd ik de hele dag mijn gedachten rein en positief.

VANDAAG probeer ik niet meer iemand te zijn die ik niet ben – en schiep ik genoeg in wie ik wel ben.

VANDAAG uit ik mijn liefde of dankbaarheid voor iemand.

de jonge mannen buiten en overnachten de jonge vrouwen bij de bureu. De volgende ochtend kwamen ze weer bijeen om een zelfde dagschema af te werken.

Maar er kwam geen opgewonden

gejuich toen het laatste vers gelezen werd: 'En nu zeg ik allen vaarwel (. . .) totdat (. . .) ik zegevierend door het hemelruim word gevoerd om u te ontmoeten voor de aangenane rechterstoel van de grote Jehova, de Eeuwige

Rechter van levenden en doden. Amen' (Moroni 10:34). De avond eindigde met een bijzonder ernstig en gezamenlijk 'Amen'.

SCHRIJF ONS!

We zouden in 'Informatie voor jou' korte verslagen willen vermelden van jullie geweldige dienstbetoonprojecten, jeugdconferenties en activiteiten. We zullen er ook uitspraken, ideeën en korte getuigenissen over bepaalde onderwerpen in opnemen.

We hebben jullie bijdragen nodig. Stuur ons alles wat andere HLD-jongeren over de hele wereld kan helpen, inspireren of amuseren. Stuur zo mogelijk ook foto's. Vermeld je naam, leeftijd, woonplaats en land, wijk of gemeente, en ring of district. Stuur je bijdragen naar 'For Your Information', International Magazines, 25th floor, 50 East North Temple, Salt Lake City, Utah 84150, USA. Alvast bedankt! □

DE HEILIGEN IN DENEMARKEN

De Deense leden zijn sterker door de keuzen die zij moeten doen in een land van voorspoed en vrije moraal.

Giles H. Florence jr.

Als u de meer dan honderd jaar oude hofstee van Palle en Esther Blond (spreek uit: Bloon) zou betreden, bent u ongetwijfeld geneigd te bukken bij de lage voordeur. Zij hebben het huis met zijn rieten dak, aan de rand van de stad Fredericia, bijna vanaf de grond weer opgebouwd en voorzien van veel antiek. De eikehouten muren en schappen zijn bezaaid met Deense kunst, met inbegrip van een olieverfschets van Carl Bloch – Christus die de bergrede houdt – onderdeel van Blochs schilderijen over het leven van de Heiland, die permanent worden tentoongesteld in kasteel Frederiksborg in Hillerød, een plaatsje ten noorden van Kopenhagen.

De ideeën van Palle en Ester over wat deugdelijk, liefelijk, eervol of prijzenswaardig is, komen niet alleen tot uiting in de inrichting van hun woning, maar ook in hun manier van leven. In Denemarken doen de heiligen doelbewuste keuzen – keuzen die de beginselen van het herstelde evangelie weerspiegelen.

SCHOONHEID CONSERVEREN

Zelfs vóór zij verkozen het evangelie te omarmen, hadden Palle en Esther besloten hun Deense erfgoed in ere te houden. Zij zijn vastbesloten het te conserveren en naar

waarde te schatten – zijn kunst, zijn ambachten, en zijn natuurlijke schoonheden, alsmede het evangelie, dat die schoonheden alleen maar versterkt.

Volgens Esther is Palle een van de laatste twee handwerkers op het schiereiland Jutland die nog steeds het fijne snijwerk maken dat men ziet op zuilen, kapitelen en pilasters in de oude architectuur.

Palle, een gepensioneerde aannemer, houdt zich behalve met antiek ook met het fokken van zeldzame vogels bezig. Achter zijn huis bevindt zich, grenzend aan zijn werkplaats, een grote voliëre, waarin fel gekleurde vogels op stokjes zitten of zich vastklemmen aan het gaas van de kooi en om het mooist zingen. Het is dankzij mensen als Palle dat de groengevleugelde koningsparkieten en hun kleurrijke neefjes nog steeds rondvliegen.

Hun vrienden noemen hen glimlachend zelf 'zeldzame vogels'. Hun liefde voor de natuur heeft een heel humanitaire expressievorm gevonden. Al twintig jaar gaan zij elke zomer met een groep gehandicapten, van wie de meesten in rolstoel zitten, op kamp in de bossen.

Esther en Palle Blond in de achtertuin van hun woning, door henzelf gerenoveerd, op het platteland in de buurt van Frederica.

Links: Originele schets van Carl Bloch voor zijn schilderij van Christus die de bergrede houdt, dat permanent tentoongesteld wordt in Kasteel Frederiksborg in Hillerød, een stadje ten noorden van Kopenhagen.

Midden: Karen en Ove Christensen uit Ribe, met hun kinderen (vlnr): Rune, Bjorn, Camilla en Canna.

Rechts: Windmolens, antiek en modern, kenmerken het Deense landschap. **Rechterpagina:** President Carsten Larsen van de Ring Århus, met zijn dochter, Maria, vlak voor een ringconferentie.

'De 25 mensen die meegaan variëren in leeftijd van 30 tot 80 jaar', zegt Palle. 'We verblijven in een prachtig oud huis dat zich diep in de bossen bevindt. We brengen de dagen al dwalend door de bossen door, nemen de tijd voor een picknick en genieten van de schoonheid.' Hij en Esther stonden ook aan de wieg van de Jutlandse Multiple Sclerose Stichting, en zij maken deel uit van de gezondheidsraad.

'We vinden het fijn om ons samen in het evangelie te verdiepen', zeg Esther. Zij hebben zich bij de kerk aangesloten toen de zendelingen in 1954 bij hen aanklopten. 'Palle vond het eeuwig huwelijk heel bijzonder en ik was onder de indruk van het heilsplan.'

In 1956 volgden zij de lessen een tijdje, en Palle voelde zich geestelijk gesterkt door het lezen van Nephi's geschriften. En op zekere dag, zonder het Esther te vertellen, heeft hij zich laten dopen. Spoedig daarna was het Esther opgeval- len dat er een verandering in haar man had plaatsgevonden en hem gevraagd: 'Je hebt je laten dopen, hè?' Na nog wat zendelingenlessen had ook zij de stap gewaagd. Sindsdien is zij tweemaal werkzaam geweest als presidente van de zusters- hulpvereniging; hij is zowel gemeente- als districts-president geweest, alsook de eerste bisschop van Fredericia.

Hun doop vond plaats iets meer dan honderd jaar nadat

de eerste dopelingen in Denemarken zich in 1850 hadden laten dopen, nadat ouderling Erastus Snow de Scandinavische zending had geopend. Er zijn nu twee ringen en 4100 leden in Denemarken.

GROND BEWERKEN

Christian Kuntz is nog zo'n lid dat doelbewust gekozen heeft voor een leven te midden van de pastorale schoonheid van het Deense platteland. Hij is gemeentepresident in Sønderborg, dat aan de Flensburg fjord ligt, die Duitsland van Denemarken scheidt. Toen de zendelingen bij het gezin Kuntz aanklopten, maakte Christians echtgenote een afspraak met hen, en hoewel zij nooit lid van de kerk is geworden 'steunt ze me in alle opzichten', zegt hij.

Hun stenen huis met een grote tuin waarin dieren rondlopen, is ruim. De gemeente heeft in de loop der jaren bij bijzondere gelegenheden bij het gezin Kuntz thuis vergaderd. Dat was in de tijd dat zijn zoon, Soren, en zijn dochter, Susanne, nog klein waren. Soren is nu zending in Seattle (Washington), en Susanne is studente. Voor Susanne 'waren de gemeenteadviesdiensten in de bibliotheek van ons huis zoals een kerkvergadering behoorde te zijn'.

Ook Ove en Karen Christensen hebben doelbewust ge-

Links: President Richardt Andersen van de Ring Kopenhagen voor het ringcentrum.
Midden: Een kinderkoor tijdens de conferentie van de Ring Århus.
Rechts: De veerboten zijn onontbeerlijk voor de verbindingen tussen de Deense steden.

kozen voor een boerderij net buiten Ribe, 32 kilometer ten zuiden van Esbjerg, de belangrijkste Deense haven aan de westkust.

Sinds 1984 bebouwen de Christensens 33 hectare land met gerst, graan, erwten en frambozen. Zij fokken varkens en koeien voor de slacht en paarden om te berijden. In sommige opzichten zijn de Christensens typisch Deens: ongeveer 70 procent van het Deense land is landbouwgrond, hoofdzakelijk kleine boerenbedrijven. 'We wilden dat ons gezin opgroeide op het platteland', zegt Ove. 'Er vloeit zoveel goeds voort uit het bewerken van het land en het zien werken van de wet van de oogst.'

De gelaatstrekken en blanke huid van de Christensens zijn typisch Noordeuropees, alsook hun gastvrijheid. Voor hen op tafel staat een schaal met zorgvuldig gesneden cake, kadetjes, brood, kaasjes, en een glazen kan met zelfgemaakte vlierbessensap.

De Denen zijn een levenslustig volk zonder ook maar een sprankje van de wrede aard van hun voorouders de Vikingen, die meer dan duizend jaar geleden Noord-Europa onveilig maakten. De Denen zetten hun gasten graag iets lekkers voor. De zendelingen die werkzaam zijn in het Zendingengebied Kopenhagen zeggen graag dat 'ze in Denemarken maar één maaltijd per dag hebben, een maaltijd die

begint met hun eerste bezoek 's morgens en eindigt met hun laatste bezoek 's avonds.'

Ove werkt al zestien jaar in het ziekenhuis van Esbjerg, Karen al zes jaar. Ze hebben verschillende diensten zodat een van hen altijd bij hun vier kinderen is, die tussen de twee en twaalf jaar oud zijn. 'Hij zorgt goed voor de kinderen als ik werk', zegt Karen. 'Ove is een geweldige vader.'

Zij gaat door: 'Collega's die Ove kenden voordat hij in 1981 lid van de kerk werd, schrijven de enorme groei die hij heeft doorgemaakt, toe aan zijn nieuwe levenswijze.' Karen was in 1978 lid van de kerk geworden, toen zij een jaar bij een nicht in New York verbleef. Nu is zij werkzaam in het jeugdwerkpresidium van de Wijk Esbjerg, en Ove geeft les aan de Aäronische priesterschap. Twee keer per jaar reizen Karen en Ove naar de Stockholm-tempel, een lange reis per auto en veerboot.

ZORGEN OM DE ZEE

Iemand hoeft niet naar de Stockholm-tempel te reizen om gebruik te kunnen maken van de veerboot. Het koninkrijk Denemarken bestaat uit het schiereiland Jutland, 100 bewoonde en 383 onbewoonde eilanden. Om bijvoorbeeld met de auto van de Ring Århus, aan de oostkust van Jutland,

te rijden naar de Ring Kopenhagen, aan de oostkust van Seeland, het grootste eiland in de archipel, moet men een deel van de reis wel per veerboot doen.

De veerboten, die zowel voor als achter open kunnen zodat het schip niet hoeft te draaien, zijn een bewijs van de Deense vindingrijk. Ze varen op tijd, en zijn doelmatig en confortabel. Eenmaal aan boord kunt u een maaltijd gebruiken, winkelen, of een hut huren, terwijl het schip net zo rustig door het water glijdt alsof u met de auto over een brug rijdt.

Het water doorsijpelt bijna alle aspecten van het Deense leven. Waar u zich ook bevindt in Denemarken, de afstand naar de zee is nooit meer dan 75 kilometer. De vaarwegen over de Noordzee naar Groot-Brittannië en Duitsland verschaffen een groot afzetgebied voor hun landbouwproducten. De handel heeft van Denemarken een van de rijkste landen van de wereld gemaakt.

De scheepvaart is een grote werkgever, waarbij ook Richardt Andersen, de president van de Ring Kopenhagen, werk zou hebben gevonden als zijn toewijding aan de Heer zijn plannen niet had veranderd.

'Ik was bij de Deense marine geweest en wilde een opleiding gaan volgen als loods', herinnert president Andersen zich. Maar na in 1970 zijn zending in eigen land succesvol te hebben afgesloten, trad hij in het huwelijk met Helmi en werd de eerste van hun zes zoons geboren. Esbjerg en een leven op zee werden verruild voor Kopenhagen, waar hij werd geroepen als bisschop van de Wijk Kopenhagen 2 en werk vond als politieagent. Hij is nu al negen jaar werkzaam als ringpresident.

'De grootste uitdaging van de kerk hier ligt in het feit dat we in een godloos land wonen,' zegt hij onder het slaken van een diepe zucht. 'Als er iets positiefs is aan de stand van zaken in Denemarken dan is het dat het kwaad zo overduidelijk is, dat mensen met moreel besef het onmiddellijk herkennen. Voor onze jongeren is het bijvoorbeeld het verschil tussen dag en nacht.'

Hij wijst op de liberale wetgeving in de jaren zestig toen

het de Denen voor de wind begon te gaan. 'Plotseling was ons land welvarend en wilden we de wereld laten zien dat we behalve rijk ook intellectualistisch en verlicht waren. Daarom nam onze regering wetten aan die pornografie, naaktstranden, abortus, en huwelijken tussen homoseksuelen mogelijk maakten. Alle taboes werden geslecht.'

Hoewel Denemarken niet het enige land is met deze sociale plagen, besteedde de internationale pers behoorlijk veel aandacht aan de situatie daar. Gelukkig ziet president Andersen dat de kerkleden, alsook andere goede Denen, zich meer dan ooit wapenen tegen deze immorele trend. 'Het tempelhuwelijk is echt een zegen voor onze mensen', legt hij uit. 'Er zijn er nu velen die sterk zijn en doen wat ze behoren te doen. Hun kinderen gaan op zending, en hun gezin is solide. Wij bereiken nu de kracht die nodig is om het evangelie aan het Deense volk te prediken.'

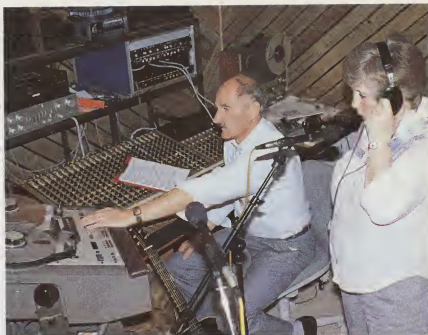
DE OPKOMENDE VLOED VAN ZENDELINGEN

In de afgelopen drie jaar is het aantal bekeerlingen in de Ring Kopenhagen verdubbeld, van 27 in 1988 tot 100 bekeerlingen in 1990. 'We staan op de schouders van hen die ons zijn voorgegaan. We bouwen verder op het fundament dat zij hebben gelegd', zegt hij. Samen met zijn zoons, die sparen voor hun zending, heeft hij een baantje op zaterdag; wat zij daarmee verdienen gaat in hun zendingspot.

Een voorbeeld van het zendelingenleger is Annette Mathiasen Jensen. Zij is 24 jaar. 'De zendelingen hadden zoiets bijzonders over zich dat ik ook graag op zending wilde', zegt ze. 'Toen ik dus werd bevestigd als lid, was ik dankbaar dat er gezegd werd dat "de Heer blij was met mijn verlangen om een zending te vervullen."'

Annette heeft van 1988 tot 1990 een zending in eigen land vervuld. Onlangs is zij getrouwd met Ole Jensen uit de Wijk Odense 1 en ze hoopt haar studie communicatie voor de doven te kunnen voortzetten.

Op het eiland Odense, beroemd als geboorteplaats van Hans Christian Andersen, wonen Trine en Steen Kreiberg,

Links: Klassiek gitarist Jan Pedersen thuis in Esbjerg met zijn vrouw, Marie-Hélène, en hun zoon, Allan.
Rechts: In de studio bij hun huis in Ballerup, produceren Palle en Halbög Hatting muziek, *soundtracks*, en programma's die zowel in als buiten de kerk worden gebruikt. **Rechterpagina:** Sinds 1966 hebben de Mormoonse Dansers uit de Ring Kopenhagen in binnen- en buitenland volksdansen uitgevoerd.

die respectievelijk drie en twee waren toen de zendelingen bij hen aanklopten. Hun ouders, Finn en Inge, lieten zich dopen en het gezin werd later verzegeld in de tempel. Steen, die een zending heeft vervuld in Oregon, en Trine hebben nu beiden zelf een tempelhuwelijk. Trine's echtgenoot is een teruggekeerde zending die werkzaam was in San Antonio (Texas) en nu bankier is in Odense. En Steens vrouw, Lone, is de kleindochter van Verner Buur, de patriarch van de Ring Århus.

De kerkleden van de tweede generatie in het gezin Kreiberg zijn een degelijk bewijs dat president Andersens opmerking over de invloed die uitgaat van het tempelhuwelijk hout snijdt. En volgens Inge Kreiberg is hun derde kind, Caroline, daarvan het sterkste bewijs.

'We zouden Caroline niet eens genomen hebben als we geen lid van de kerk waren geworden', legt Inge uit. Evenals de meeste Deense vrouwen, was Inge van mening dat 'twee kinderen en een baan wel genoeg was. Toen ik echter op een avond een instituutles aan het voorbereiden was over de rol van de vrouw in gezinsuitbreiding, werd ik met de neus op de feiten gedrukt. Ik wist dat ik niet naleefde wat er in de les stond.'

Zij herinnert zich dat ze wist dat ze de waarheid las. Ze wist dat ze zich in het moederschap moest verdiepen en er

over moest bidden. Haar studie was diepgaand en persoonlijk. Ze besloot dat in haar geval nog een kind goed was – een keuze die in Denemarken geen sinecure is. Finn, Inge en Caroline, nu elf, wonen in Odense in een robuust huis met een heleboel glas-in-loodramen, dat heel vroeger een spoorwegstation is geweest waarin Finn nog als jongen gespeeld heeft.

MACHT KRIJGEN IN DE TEMPEL

Het eeuwige perspectief en de tempelverbonden hebben ook het huwelijk van Knud en Bodil Christensen versterkt. Knud is manager van een winkel in elektrische apparaten en Bodil geeft les aan een school. Gezondheidsproblemen brachten de ene beproeving na de andere, herinnert Bodil zich, die nu ZHV-presidente is van de Gemeente Herning.

'We hebben heel wat dalen gekend, maar we hebben altijd kunnen rekenen op elkaars steun', zegt Bodil. Dit understatement verwijst naar haar moeilijkheden bij het bevallen, Knuds problemen met kanker, de daaropvolgende chemotherapie en zijn herstel, de hersenvliesontsteking van hun dochtertje, Katharine, en het geloof en de dankbaarheid die huize Christensen door dit alles hebben gekend.

Links: Henny Klitgaard in haar woning in Aalborg, waar zij en haar echtgenoot, Preben, cursussen square dancing geven. **Midden:** Knud en Bodil Christensen uit de Gemeente Herning, met de jongste van hun vier kinderen. **Rechts:** Shakespeare-vertolker Eddie Karnil en zijn vrouw, Ida, thuis in Odense.

'Naar de tempel gaan om kracht te putten heeft ons huwelijk geestelijke stamina gegeven', vult Knud aan. Hij is een man van stille kracht, en hoewel zijn vrouw extravert is, doen zij niet voor elkaar onder.

In een land dat bijna helemaal omgeven is door water, waarin zuiverheid en vervuiling contrasterend dicht bij elkaar liggen, zijn ook de Denen zelf omgeven door een zee van verleiding. De welvaart heeft vrije tijd, overvloed en ongeëvenaarde mogelijkheden gebracht.

De kiosken, nachtclubs, films en de televisie etaleren de immoraliteit zo openlijk dat fijngevoelige mensen voortdurend op hun hoede moeten zijn. Als hetzelfde vernuft waarmee de zee aan banden werd gelegd, werd gebruikt om de immorele zee droog te leggen waarin zoveel Denen op drift zijn geraakt, zou hun welvaart en vooruitgang een leerrijke zegen zijn.

Denemarken wordt sindslang gerespecteerd om de eenvoudige, functionele schoonheid in haar architectuur, meubels en kunst. Wie zich hebben overgegeven aan pornografie en de vrije moraal hebben dat erfdel geen goed gedaan.

RECHTVAARDIGE VERLANGENS

De juiste keuze doen kan eenzaamheid tot gevolg heb-

ben, zoals Jette Schmitz uit Aalborg aan den lijve heeft gevoeld toen zij lid van de kerk werd. Jette spreekt openhartig over haar huwelijk dat niet bestand was tegen haar bekering. 'Ik ben nu sterker dan ik geweest was zonder de kerk', zegt Jette. 'Mijn leven heeft een doel gekregen. Daar ben ik zo dankbaar voor dat ik het altijd ter sprake breng als ik met mensen praat.'

Daar minder dan drie procent van de Deense bevolking naar een kerk gaat, kunnen we gerust stellen dat Jette niet typisch Deens is. Zo is het Deense volk in het algemeen nogal gereserveerd, maar Jette is daarentegen opvallend hartelijk. De functie van public-relations-deskundige is haar dan ook op het lijf geschreven. Zo belde ze zonder blikken of blozen het plaatselijke TV-station met het verzoek het toneelstuk van de jongeren uit de Ring Århus bekend te maken.

'Ik vond het juist opmerkelijk dat in een land waar de meeste jongeren wat rondhangen, deze tieners ervoor gekozen hebben hun tijd te steken in het repeteren en opvoeren van een toneelstuk; ik vond dat dat best wat aandacht verdiende.' Het TV-station moet dat ook hebben gevonden. Haar telefoontje resulteerde in een verslag waarin de kijkers geïnformeerd werden over de kerk in Denemarken.

Jette behoort ook tot de vele kerkleden in Denemarken die gek zijn op *square dancing*. Dat is niet bepaald waar men

aan denkt als Denemarken ter sprake komt, maar al in 1952 zijn de Denen begonnen met het overnemen van de traditionele Amerikaanse *square dance* als variatie op de traditionele Deense volksdans.

In 1982 schreef Preben Klitgaard, een lid van de kerk in Aalborg, een boek over square dancing. Sinds die tijd hebben broeder Klitgaard en zijn vrouw, Henny, veel tijd gestoken in het lesgeven in square dancing. Het is hun een zendinginstrument gebleken, nu hun danszaal aan huis zich vier avonden per week vult met gestamp, geklap en enthousiaste kreten.

Hun kinderen, Susanne, Elisabeth en Jimmy, doen ook graag mee. Het werd ontspanning voor het hele gezin en daarna nog veel meer. 'De belangstelling voor square dancing was zo groot', legt zuster Klitgaard uit, 'dat Preben en ik in de avonduren les zijn gaan geven. Toen het zaaltje dat we huurden te klein werd, hebben we deze nieuwe vleugel aan ons huis laten bouwen.'

Ze legt uit dat de mensen na de danses blijven hangen en hen vragen naar hun manier van leven. 'Voor ons is dat een vrijbrief om ons getuigenis te geven, want het is het evangelie dat ons leven zin heeft gegeven. Dansen heeft veel mensen ontvankelijk gemaakt voor het evangelie.'

En het zijn niet alleen de volwassenen bij wie het square dancing in de smaak valt. De Ring Kopenhagen is er trots op een groep jongeren te hebben, genaamd de Mormon Danserne, die al meer dan 25 jaar het volksdansen beoefent en in 1966 is ontstaan tijdens een jeugdconferentie in Stockholm. Compleet met petticoats en gingang jurken Amerikaanse stijl, borduren deze stampende en klappende enthousiastelingen voort op de traditionele square dance. Onder de ervaren leiding van Marion Als uit de Wijk Kopenhagen 4 heeft de groep haar weg gevonden van het prekpark Tivoli in Kopenhagen naar Duitsland en Zweden, van toneel en festival naar de televisie.

Nu de kerk groeit in Denemarken komen steeds meer leden onder de aandacht van het grote publiek. Een fotoreis over de Faerøer-eilanden van Palle Hattig is gepubliceerd

in een herdenkingsboek van de Deense posterijen. Jan Birk uit de Wijk Odense 1 heeft een radioprogramma dat gezins-aangelegenheden behandelt. Hij en zijn vrouw, Carol, hebben tien kinderen en hebben in de Deense media een vaste plaats veroverd als pleitbezorgers voor het gezin. 'Het evangelie heeft ons waarden geleerd waar we graag andere gezinnen in laten delen,' zegt broeder Birk.

Eddie Karnil uit Odense is in Denemarken waarschijnlijk beter bekend als Richard III. Zijn vertolkingen van Shakespeare hebben lovende kritieken ontvangen; zijn vertolking van Charles Dickens' Scrooge is een klassieker die elk jaar weer wordt opgevoerd in het theater van Odense. Hij en zijn vrouw, Ida, hebben zeven kinderen.

Een andere kerklid dat veel aandacht krijgt in de media is klassiek gitarist Jan Pedersen uit Esbjerg, die een zending heeft vervuld in Londen. Zijn vrouw, Marie-Hélène, in Brussel. Na een studie van zeven jaar aan het conservatorium, treedt Jan geregeld op, is hoofd van een muziekschool en geeft privé-les. Al deze Deense leden zijn goede ambassadeurs voor de kerk in Denemarken.

'Dit is een bijzonder land,' zegt president Richard Andersen. 'Er is zoveel dat waard is bewaard te blijven, en er is veel goeds te doen. De Deense heiligen der laatste dagen beginnen hun invloed te laten gelden.'

De Deense leden proberen heel bewust respect te tonen voor het beste wat Denemarken rijk is – haar natuurlijke, eenvoudige schoonheid, de levenskracht in haar bodem, de vernieuwing en verversing van haar wateren, en haar rijke artistieke en culturele erfgood.

Reinheid en eenvoud zijn eeuwige deugden die tot uitdrukking komen in beeldjes van het beroemde koninklijke porselein – een melkmeisje met een sjaal om en schort voor, een moeder die voorleest aan een kind op haar schoot, of jonge meisjes met hoedjes en lange jurken. Deze onschuldige beeldjes weerspiegelen de bewuste keuzen van de Deense heiligen der laatste dagen die het evangelie door hun leven hebben gegeven en anderen er graag in willen laten delen. □

Het lied van de dankbaarheid

Lisa Roy Turner

Ik knielde naast ons zontje van drie en luisterde naar zijn verward avondgebedje: 'Dank u voor papa en mama, en voor de sneeuw en de wolken. Dank u voor de kerstman, en voor pizza en mijn grote broer. Dank u voor het eten. Dank u voor alles.'

Ik wachtte nog even terwijl hij aarzelde. Met zo'n lijstje zegeningen, dacht ik, was hij nu waarschijnlijk aan het overleggen of hij ermee zou doorgaan dan wel in zijn warme bedje springen. Na een lange pauze voegde hij er nog haastig aan toe: 'O, en wilt u alstublieft onze ouwe, domme kat zegenen.' Toen eindigde hij zijn gebed met een krachtig *amen*.

Ik probeerde me de laatste keer te herinneren dat ik de Heer voor dergelijke dingen gedankt had. Mijn leven zat natuurlijk vol dergelijke kleine zegeningen. Ook ik vind pizza heerlijk, net als mijn zoon, maar ik heb het nog nooit in mijn gebed gezegd. Ook ik houd van de sneeuw en de wolken, maar heb dat al evenmin ooit aangehaald.

Wat die jongen allemaal in zijn gebed gestopt had! Waren mijn gebeden ook maar zo oprecht. Kon mijn hart ook maar met zoveel dankbaarheid vervuld zijn voor de eenvoudige, dagelijkse dingen van het leven.

Ik had graag kunnen zeggen dat ik zulke dingen vergeet omdat ik ze te nietig vind vergeleken met al die belangrijke, volwassen dankbetuigingen en verzoeken. Maar ik wist dat ik die kleine dingen eigenlijk niet meer zag. Ik had het zo druk met doelen stellen en taken dat ik niet langer aandacht schonk aan de kleine paarse bloemetjes in de achtertuin, of aan de fijne structuur van blaadjes, of aan de geur van verse regen op droge aarde. Als ik me zelfs niet meer bewust was

dat deze aangename dingen bestonden, hoe had ik er dan dankbaar voor kunnen zijn?

Mijn kinderen waren anders: zij zagen ieder detail in hun jonge leven. Niets ontsnapte aan hun opmerkelijke oogjes en hun dankbare hartjes. Mijn zoon van vijf loopt zomaar te rennen voor het puur genot om zijn gezond lichaampje te voelen bewegen, en niet om calorieën te verbruiken of een bepaalde, gezonde hartslag te bereiken. Mijn jongetje van drie danst uitbundig wanneer hij muziek hoort en knijpt modder tussen zijn teentjes om de warmte van de smurrie te voelen. Onze baby is een volmaakt voorbeeld van levensvreugde. Hij proeft zeepbellen, smeert zijn haar vol appelmoes en jaagt op blinkende, zwarte kevertjes. Bij dat alles heeft hij niet de minste last van volwassen denkbeelden als netheid en afkeer van insecten.

Ik ben ongetwijfeld ooit als mijn kinderen geweest, maar op de een of andere manier was ik hun spontaniteit en verwondering kwijtgeraakt. In mijn erg volwassen en erg druk leven had ik verleerd vreugde te scheppen in alledaagse activiteiten en wist ik niet meer wat het betekende om dankbaar te zijn voor het eenvoudige, het alledaagse, het vanzelfsprekende.

Natuurlijk was ik dankbaar voor de 'grote zegeningen'. Ik dankte de Heer voortdurend voor mijn gezondheid, mijn gezin, en het evangelie. Het was onmogelijk om deze gaven te vergeten. Een bezoek aan het ziekenhuis of een ziekte van voorbijgaande aard herinnerden mij er voortdurend aan dat mijn gezondheid een tastbare zegening was, waar je het niet zomaar haastig in een prevelgebedje over hebt. Een lekkere, feestelijke maaltijd, briefjes met een liefdesboodschap in krijtwas, en

gulle omhelzingen van de kinderen herinnerden me er regelmatig aan dank te zeggen voor een rijk, voldoende schenkend gezinsleven. Gebeden die beantwoord werden en inspirerende avondmaalsdiensten waren een aansporing om de Heer dankbaar te zijn voor het evangelie.

Ook in crisissituaties was het gemakkelijk om dankbaarheid op te brengen. Ik ben het volledig eens met de uitspraak die Elie Wiesel in 1986 gedaan heeft, toen hij de Nobelprijs in ontvangst nam: 'Niemand is in staat zoveel dankbaarheid op te brengen als diegene die aan het koninkrijk van de nacht ontsnapt is.'

En hoewel ik niet, zoals Elie Wiesel, de gruwelen van de holocaust had meegemaakt, was ook ik vlugger en intenser dankbaar na de donkere perioden van mijn leven. Het was gemakkelijk om dankbaar te zijn toen, na een serie afschuwelijke miskramen, mijn eerste zoon na negen maanden zwangerschap volledig gezond ter wereld kwam.

Ook toen onze tweede zoon van een vernietigende en kritieke ziekte genas, waren de uitingen van dankbaarheid veelvuldig. Mijn hart vloeide over van dankbaarheid toen mijn derde zwangerschap, ondanks enige complicaties, resulteerde in de geboorte van een stevige jongen.

Maar de dankbaarheid van iedere dag, was dat ook geen onderdeel van het evangelie? Wie leeft volgens het evangelie, denkt natuurlijk aan zaken zoals geloofspunten, aanbidding, plichtsbetrachting en liefde. Maar dankbaarheid zou toch ook in dat rijtje moeten voorkomen?

Toen ik nadacht over kinderlijke dankbaarheid moest ik denken aan het gebod van Christus om te worden als een klein kind. Waarschijnlijk had

worden als een kind ook te maken met het vervolmaken van je gevoelens van dankbaarheid en de uitingen daarvan. Mijn volwassen gevoelens van 'drukte' hadden mijn gevoelens van dankbaarheid al veel te lang onderdrukt. Ik wou niet langer zo druk bezig zijn dat ik vergat mijn zegeningen, de grote en de kleine, te herkennen, evenals de mensen die mijn leven verrijken. Dus maakte ik een bewuste keuze om dankbaarheid te gaan oefenen, zoals vroeger met mijn piano-oefeningen: dagelijks, toegewijd en zonder op te geven.

Er gebeurden geweldige dingen. Natuurlijk niet van die grandioze, opvallende dingen die de wereld versted doen staan, maar wel in de kleine dingen van elke dag. Ik keek met nieuwe ogen naar de wereld.

Ik begon opnieuw zonsopgangen te zien. Waren die er altijd geweest? Ik begon mijn gezin naar buiten te halen om samen de prachtige tinten paars en roze aan de hemel te komen bewonderen. Ik begon te zien hoe mooi het gezichtje van onze baby was – ook al zat het dan onder de erwtenpuree en opgedroogde kippejus. Ik keek toe hoe mijn man onze jongens 's avonds liefdevol onderstepte en bedacht hoeveel ik van hem hield. Ik begon met onze zonen in de zandbak mee te spelen en genoot van de korrelige structuur van het witte zand. Ik begon dankbaarheid te ontwikkelen, ook zonder een 'koninkrijk van de nacht'.

Ik had altijd al gedacht dat dankbaarheid een gevoel was als liefde of woede – een gevoel dat spontaan opwelde. Maar eigenlijk is het meer een deugd als hoop of geloof – iets dat niet spontaan opwelt, maar (opnieuw) geleerd kan worden door te worden als een klein kind. Men kan het oefenen zodat het, net als bij een moeilijke pas-

sage in een étude van Chopin, gemakkelijker wordt door oefening.

Ook als men de deugd dankbaarheid beheerst, zijn niet alle problemen meteen opgelost. Dankbaarheid is geen pose, die de tekorten en pijnen van het leven uitwist; het is evenmin een zelfzuchtige, zelfverheffende houding. Het neemt verdriet en tegenspoed niet weg, maar kan dergelijke perioden draaglijker maken. Het kan ons geestelijk voeden en de scherpe kanten van ons drukke leven afronden.

Daar ons leven nu eenmaal zo barstensvol zit met activiteiten en verplichtingen die onze aandacht opeisen, is het niet altijd gemakkelijk om dank te zeggen of, zoals het in de lofzang staat, onze zegeningen te tellen. Het is heden ten dage niet zo populair om zijn zegeningen te tellen. De wereld leert ons namelijk ons te concentreren op datgene wat we niet hebben, zoals geld voor een nieuwe auto, of voor een exotische vakantie, of voor steeds meer materiële bezittingen.

De wereld mag dan wel de nadruk leggen op het toegeven aan al deze verlangens, het evangelie leert ons dat dankbaarheid fundamenteel is. De Heiland wees in Lucas 17:11–19 op het belang hiervan. Van de tien melaatsen die Jezus genezen had, was er slechts één die terugkwam om hem te bedanken. Deze man verheerlijkte God en wierp zich voor de voeten van Jezus om Hem te danken. Waarop Jezus vroeg: 'Zijn niet alle tien rein geworden? Waar zijn de negen anderen?' (Lucas 17:17.)

Ik heb me die vraag ook vaak gesteld. Waar waren die negen anderen van wie het leven zo drastisch veranderd was – sociale verschoppelingen die opnieuw aanvaard werden in de maatschappij als volledig genezen per-

sonen? Waarom kon er geen eenvoudig 'dank u' vanaf nadat zij op wonderbaarlijke wijze van zo'n afschuwelijke ziekte genezen waren? Zagen zij dan niet in hoe groot dat wonder wel geweest was? Hadden hun ouders hen nooit geleerd om 'dank u' te zeggen?

Ik denk het niet. Hoewel de Schriften het ons niet vertellen, denk ik dat zij te kampen hadden met dezelfde problemen waar wij tweeduizend jaar later ook nog mee kampen. Misschien zat hun leven vol details en bijkomstigheden of waren ze ook zo druk bezig dat ze het gewoon vergeten waren. Misschien waren ze, in hun ijver om hun voorbijgeleven als melaatsen te vlug mogelijk volledig te vergeten, te ongeduldig om terug in hun gezin en hun oude omgeving te zijn. Het verslag in Lucas zegt er niets over. We weten alleen dat er slechts één man terugkwam.

Die ene man was werkelijk gezegend, niet alleen omdat hij van zijn vreselijke ziekte genezen was, maar meer nog omdat hij de geest van dankbaarheid niet verloren was. Hij had een dankbaar hart en kon nog de moeite doen om even 'dank u' te zeggen. Veel kleine kinderen zijn als die melaatsen. Zij nemen nog de tijd om dankbaar te zijn.

Nadat ik mijn zoon zijn Hemelse Vader had horen danken voor zijn pizza en voor ouders en oudere broers, begon ik mij meer te voelen als de genezen melaatsen – en als mijn drie zonen. Ik begon mij dankbaar te voelen voor warme dekens, voor dikke, witte wolken en voor witte tulpen. Ik begon te danken voor drie vuile, levendige jongens, voor een winter zonder oorinfecties, en voor een liefhebbende echtgenoot.

Ik begon het lied van de dankbaarheid te zingen. □

Winfred R. Geisler, Op zending onder de Indianen.

In 1855 gingen er zendingen naar de Shoshone Indianen, bij Wind River (Wyoming), met een exemplaar van het Boek van Mormon en een vriendelijke brief van Brigham Young. Opperhoofd Washakie aanvaardde de geschenken en zei de andere leiders van de stam dat hun 'Vader boven de wolken' Brigham Young gezegd had de zendingen te sluiten. Dat was het begin van een lange vriendschap tussen Washakie en de heiligen der laatste dagen.

■ ■ De jongeren uit de Ring Århus (boven)
■ ■ en uit de Ring Kopenhagen (onder)
bevinden zich onder de kerkleden die
hun goede invloed laten gelden in Denemarken. Zie
'De heiligen in Denemarken', blz. 36 (Fotografie:
Giles H. Florence jr.)